ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (17.08.2009- ފުރަތަމަ ސެޝަން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މިއަދުގެ ޖަލްސާއަށް ވަޑައިގެންދެއްވި އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިބައްދަލުވުން ނަންނަވާލީ އެޖެންޑާއެއް ފާސްކޮށް. މި ދެންނެވި އެޖެންޑާއަކީ އަޅުގަނޑުމެން އަމާޒަކަށް ހަދައިގެން އުޅޭ އެޖެންޑާއެއް. މި ނުނިމިގެންއުޅޭ ދިރާސާކުރުމާ ގުޅޭ ތަފްސީލީ އުސޫލު. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެދެން މިގޮ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރު ނިމުމުން ދިރާސާއިވެސް އެއްކޮށް މި ކޮންމެވެސް މައްސަލަތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލަން. އެގޮތުން އެންމެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދު އެޖެންޑާ ޖެންޑަރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މިގެންގުޅޭ މަސައްކަތް. ދެން މިމަސައްކަތަށް މިހާރު ގަސްތުގަ އެއް ހިސާބު މިބައްދަލުވުންނަށް އެނގިވަޑައިގެންނެވި. ދެން މިމަސައްކަތަށް އަދި ވަކި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިމުމަކާ ހިސާބަކަށް ގެންގޮސް އެތި. އެކަމަށް ހިންގަވަރު އިޤްތިޞާދު ސިޔާސަތު އެދިވަޑައިގަތުމުގެ މަތިން ޕޭޖަރ ޖެންޑަރު އާއި އެއްކޮށް ބައްދަލުވުމުގެ ބައްދަލުވުމާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑު ބޭންކުގެ ޕޭޖަރ ޖެންޑަރު އަޅުގަނޑުމެންނާ އެއްކޮށް ބައްދަލުކުރެއްވި ދުއިވާހަކަދެއްކެވި ގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ދިރާސާކުރަންވާ ގޮތަކާ އެކަމާ ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ހަމަ އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓަށްވެސް އަމާޒަށް ބޭނުން. ދެން މިމަސައްކަތް މިހާތަނަށް ގެއްސަ އެވޭ ގޮވޭ ބަލާއި އަޅުގަނޑު މަޝްވަރާކުރަން ފެށުމެއް ވަރަށް ބޮޑަށް ކުރުވާ އެއް ރިޕޯޓެއް މިހާރު އެންމެން މިބައްދަލުވުންނަށް ތައް ދެ ސަރުކާރުގެ ރިޕޯޓުގެ އެންމެން މިބައްދަލުވުމުގެ ފައިސާކުރަނިވި އެންމެން. އެހެންވީމަ ބޭންކު ގެންގޮސް ކުރިއަށް ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެން ކޮމިޓީގައި ދައުލަތުގެ ވާހަކަފުޅުތައް ގޮތުން ވާހަކަދައްކާނެ އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ ބަޔަކު އެއްސަރުކާރުގެ ވާހަކަ ދައްކާ އަޅުގަނޑު މެމްބަރުން މި މަސައްކަތް ދުރާލާ ފިލާވަޅު ނަގާނެ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާނަން ފުރުސަތު. ފުރަތަމަ ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މުޤައްރިރު. އާދެ ބޭންކު ފުރަތަމަ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވާ އާދެ ބޭންކު ފުރަތަމަ ބަސް އިއްވާކަމަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އެ ބަސް އިއްވުމުގެ ތެރޭގައި އެންމެ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބު އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން ދަށުވެފައި އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންނާ މުޤައްރިރުގެ ބަދަލުގައި ފޯރުކޮށްދެއްވި ރިޕޯޓަށް މިއީ ތަޢާރަފް ދައްކާކަށް ކަމަކީ

ޤާނޫނީ ބުރަދަނަށްއެންމެ ހިމެނޭކަމެއް ވާނަމަ. އެކަމާ އަޑުއަހައިދޭ ހިފެހެއްޓުމަށް. އަދި ހަމަ އެއާ އެއްކޮށް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އަމިއްލަ އިސްތިޤްލާލުން އުފެދުނު ދިވެހި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔާގެ ޤާނޫނާ
ހިސާބުތަކާއި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާއާއި ހިސާބުތަކަށް އަޑުއަހަނަން ފުރިހަމަކޮށްދިނުމީ އާއި އަދި
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ޤާނޫނުގެ 8.15 އާއި ހިސާބު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަމިއްލަފުދަން ކޮންޓްރޯލް ކޯޓް
ކޮމިޝަން ގަވަރނަރުން އުސޫލު، ކޮމިޝަން އުސޫލާއި ހިސާބަށް ބޭނުން ކޮންޓްރޯލާ އަދި އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް މުދާ ގަވާއިދު ގޮތުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތަރައްގީ ކުރުމާ ހުރިހާ ނަމޫނާކަން ފުރަން
ފުރިހަމަ މިހިރާކަމުކަށްބާލާ އަޑުއަހަނަން ބޭރަށް ފުރިހަމަކުރުމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލުން އެ މަގުމަން
ކުރު ހަމަނުވާ މިހެންކަމަށް. އެގޮތަން މިނިސްޓަރުގެ އަޑުއަހައިގެ ނިޒާމުން އެގޮތަން ބައިބަލަނުކުރި
ހިއްސާއި އަޑުއަހަނަކަށް އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި ކޮމިޓީގެ ގޮންޖެހުންނާ މުޅާލާބ
ކުރު ދެއްކި ވާހަކައާ އަޑުއަހައިގެ ހިސާބު ކަމުއްވުސް އަދި އެހެން ކަމުއްވުސް ނޫނުނުން
މިހަކަށްވާއި އަޑުއަހަނު މިމައްސަލަ މިބަޔަ އަޑުއަހާ ހަމަޖެހުނުކަވި މަސައްކަތުގެ ގޮތުގައި
ސަބަބުތަކަށް ރިޕޯޓުވުސް އަޑުއަހަނުގެން ތިރިޔާރުކަން އެކަމަކުވުސް އަޑުއަހަނުގެން ގެންބަހުން
ހިއްސާކުރެވޭ ވާހަކަ އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އަމިއްލަ ނަމުގަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަޒީފާގެ މި
ކޮމިޓީއަށް ދެއްވި ރިޕޯޓާއި ހިއްވި ރިޕޯޓާއި އެމަނިކުފާނު އަމަލުކުރި ގޮތަކަށް އެއިރުއެއް ފުރުން
މުދަލާއި ޚަރަދުކުރުމަށް އެކަން ސަރުކާރުގެ ކަމުއްކަމުގެ އަޑުއަހަނަން ނުފުރުނާއި އާއިވުސް އެކު.
އެ މަސައްކަތް ދައުކުވި ބައެއް ވާހަކައުގެ ގޮތުގައި އެބަހުގެ އެމަސައްކަތް އެއްޗެހި ގަނ ގެންގުޅެ
އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުގައި ސިންގަޕޫރު ވެރިއެގެން އަދިވެސް ދުޕުރޯމަންޓުގެ ހިސާބުރުނަން ގޮތުއްވާފަ
އެއްކޮށި މިގަނޑުން. މިކީ އަޑުއަހަނަ ޕޮޕްޔުލަރވާ އުސޫލުއްޔިން. ކޮންމެ މުއައްސަސާއެއްގައިވެސް
ޙަރަކާތް ޖެހުން ކުރާކަށް ހެދި ޓެކްސް ކަރަނަށްދަވުސް ބަލަހައްޓަން ކުރަމަނުވާ ހިސާބުން ކަންޏާކުރަން
ފުރުމަގެ ކަރުނަން ކަމާ ކުރުގެ ފުރުން. ވަގުތުގައި އަޑުއަހަނަ އެމަން ހަމަ އެމަސައްކަތް އެއްވުސް
ގެންގުޅެ މި މަގުމަން ކުރާހަމަވާ މިހިރާކަމުގެ އަދި ފުރުމަސައްކަތްގަނޑު މިހާރު ބަރާބަރު ގަނޑު
ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހިސާބުކުރުމާއި ބަލަހައްޓަނުގެ ޕްރޮފެޝަނަލް ބަދަލު ހިނދު މިހާރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ
މަގުމުގައި ހުންނަނި އަކުރުޞަވާ އިބްރާހީމް ނަހަމަ ނުނު އެހެން ބޭފުޅެއްގެ ނަން ވިޔަފާރި
އަމަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާއަރަން އެދި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީންފާސް
އިޢުލާނުކުރައްވަން ވާނެކަމުގެ ކުރިއަށްއޮތް. ޝުކުރިއްޔާ

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި މި އޮތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މައްސަލައިގައި ހަސަން ޒިޔާދު ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީން ކުރަމުން ދިޔަ މަސައްކަތް ނިމުމަކަށް ގެނައުން. ދެން މިކަން ނިމުމަކަށް ގެންނާނީ ކޮން ގޮތަކަށް ބާވައޭ އަޅުގަނޑު އެބަ ހިތަށް އަރާ. ދެން މީގެ ވަރަށް ތަފާތު ވަރަށް ގިނަ ގޮތް ގޮތް އެބަހުރި. ދެން ކުރީދުވަހު މިތަނަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަޑައިގެން ވަރަށް ހަރުކޮށް މިކަންތަކައި ފާހަގަ ކުރައްވާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. މީހުންގެ ނަން ހާމަކުރުމުގެ މިތަނުގަ ތިބި 4 ޝަރީކުންނާއެއްގެ ވާހަކަ ދައްކަވާ މިތަނުގައި. އެކަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން ޔަގީންކުރަން. ދެން ހަމަ އެއާއެއްކޮށް އޭގެ މީހުންނަން އަޅުގަނޑު ނުވާނެކަން މިއަދުވެސް ފާހަގަކުރަން. އެދުވަހުވެސް އަޅުގަނޑު އެކަން ފާހަގަކޮށްފިން. ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މައްސަލައާ މިހާރު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ބޭނުންވެސް ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އިނގޭ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރީ ކޮމިޓީއިން އަޅުގަނޑުމެން ބެލި ކަންތައްތަކަށް އެދުވަހު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްވީ އޭގެ ދިރާސާގެ ފަރާތަކާއި ދައުރެއްވެސް. ދެން އެ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުން މި ޖިނާއީގޮތުން ކޮންމެވެސް ބަދަލު އެބަހުރި އެގައި ޖިނާއީ ޝަރީއަތް ނުވަތަ ފޮނުވައިފި އެ އޮފީހުންވެސް. އެހެންވެއްޖެއްޔާ މިވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ހަރުދަނާކަން މިކަން މިވަނީ. ދެން އެއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން މި މައްސަލައާ މިސާލު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ބޭނުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއް. އެހެންވީމަ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ބޭނުގެ މިކަން ހިނގަމުންދިޔަ ކޮން ގޮތަކަށް ކަމެއް ހިނގާ ހިސާބަކަށް ކަން މިކަން ގޮސް އޮތީ މިވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލުން އެހެން ތަނަކަށް ގެނެސްދޭން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ބޭނުން ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ ބޭނުމުގެ އިތުރުން. އެހެންވީމަ އެތަނުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައިގެ އަމުރުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތައް ހަމަ އެ އަޅުގަނޑުމެން ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަށް މިކަހަލަ މައްސަލައެއްގައި ދެނެގަނެން. ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ފަރާތުން ކުރީދުވަހު ދެއްކެވީ ހީވޭ އަޅުގަނޑުމެން މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި ދޮކްޓަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތުގައި ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން އޮނަރާއި ދޮކްޓަރުގައި ޖެހީ ކަންތައްތަކާއި ގެންދެވޭކަން އެހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ތުރުތުރު ކޮށްފަ އޮތީ. މި ކޮމިޓީގެ ބައެއް މެންބަރުންނަށް. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް މީހާ ދޮކްޓަރު ޖެހިކަމެއް ނުގެންދެވޭކަމަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ގަބޫލުކުރަން. އެކަން އޮނިގަނޑު ކުރިއަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭ. ހަމައެކަނިވެސް އަޅުގަނޑު ބޭނުން. އެހެންވީމަ މިކަން ނިންމާލުމުގައި މި ނިންމަން ބޭނުންވީ ކޮން ގޮތަކަށްތޯ. މި އޮތީ މީގެ އިތުރު

ފެނޭ އަޅުގަނޑަށް ބަލާއިރު އުސްތާޒުންގެ ލިޔުމުގައި މިދެއްސަވާ ބުނާ ދިރާސާތައް ބުނާގޮތުން. އަޅުގަނޑު ފެނޭ
މިވާހަކަ ދެއްކުމުގައި ލިޔެކިޔުންތަކާ ބުނާގޮތުން ފެނޭ އަޅުގަނޑު ބާރުގައި ދިވެހިބަހުގެ އުޞޫލު ބުނެދޭ
މިގޮތަށް މިކަންތައް ގެނދިޔަ ބަހުގެ ހަމަތަކުން ޤަވާއިދުތައް އަޅުގަނޑު ފެނޭ. އެއީ ފަރާތް ލިޔުއްވާ
ދިވެހިބަސް ވެސް ގަވާއިދު ބާރުގެ ތަކެތި. މިދެއްވާ ނަމަވެސް ލިޔުއްވި އަދި އަޅުގަނޑުމެން
އިތުރަށް ބަހުގެ ކަންތައްތަކުގެ ބުނެވޭ ބޭނުމަކީ މި ރާވައިގެން. ބާރުގެ އެފަދަ ބަހުގެ މިކަން ނިންމައިގެން
ނުވާނެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުގެ ބުނެވޭ އެދި ލިޔެކިޔުމުގެ ބާރުގެ މިކަންތައް ގެނދިޔައީ ދިވެހި
ދިއްވަމުން. ގެނދިޔައީ ދިވެހި ބަހުގެ. އަޅުގަނޑުމެން މި އުފެދި މިފަދަ މައްސަލަ ދިރާސާތައް
ކަންގޮތް. އެއީ ބަހާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑު އަސާސީ ބުނަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ބަހުގެ ތަކެތި ބައްލަވާ. އެއީ ބަހެއްގެ ކަމަކަށް މިކަމާ ބަލާ އިންސާނުންގެ މަސައްކަތް ބާރުގެ ރިޔާސީ އެއް
ދިވަ ދިރާސާއިން ނުވި މިކަމުގެ މަސައްކަތް ބާރުގެ ތަކެތި ކުރުމަށް މިކަން މަސައްކަތް ބަލާފައި ފަރާތުގެ
މިކަން ގެނދިޔައީ އެއީ ދިވެހިބަހުގެ ދިރާސާއާ ބުނާ ދިރާސާތައް ބާރުގެ މިކަން ގެނދިޔައީ އެއީ ދިވެހިބަހުގެ
އަޅުގަނޑު ފެނޭ އަޅުގަނޑުމެން އެޅުމަށް ފިލާވަ ސާފުކުރަން. ކުރުމަށްފަހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގެ
ނިންމަން. އެއީ އަޅުގަނޑުން ކަމަށްވާނެ ރަނގަޅުވާނެ ކުރިއަށް ދިރާސާ މަސައްކަތް އަސާސީކޮށް
ދިރާސާގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް މިދެ ބުރަކަން އަޅުގަވާ އަޅުގަނޑުމެން ވަކި މިހާރު ދައުރުތަކުގައި
ޤާނޫ ކަންތައްތަކެއް ގެނދެވޭނެކަމަށް މިކަން ބާރުގެ ދަށުން. އެއީ މި އެޖެންޑާގެ މިކަން
ނިންމަންވާނެ މިހެން އާދަމް އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގައި މިކަން މިގޮތަށް މިއިސްލާމީކުރި. މި
ނިންމަން އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަ ކަމެއް. މި ނިންމަންވާށެވެ. އެއީ ހިތާނުގެ
މަސައްކަތެއްވެސް ދިރާސާ އެކަން ބާރުގެ ވާހަކަ. އެކަމަކު ހަމަ ކުރިއަށްދާނެ އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް
ނުނިމޭ މިހާ އެދުވަހުގެ ގ.އަތޮޅުގެ ދިއްޖެހުގެ ގެންބަކު އިބްރާހީމް ދުރައްމަދު ޝާފިޢް ވިދާޅުވި
މިމަނަވާށް މިއަށް ތާއިދުކުރައްވާ އެކަމަކު މިމަނަކޮށް ބަހަން ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރެވެ.
އެހެންވީމާ ގެންދެވޭނެ މި މަސައްކަތް އިތުރު ފުރުސަތުތަކާއި ގެންބަރުނަ ދެއްވިކަން އަޅުގަނޑު
ފާހަގަކުރަން. ހަމައެއާއެކު އަޅުގަނޑުވެސް މިއަދު މިއުދުނި އެހީތެރިކަން ބާރުގެ މިކަން
ބަޔަކުންދާނީވެ އެތަކުން ހިނގާތީ އެއީ ކަންގެތަކެއްގެ މިގާހިސާބަށް އެ ދެކިވަޑައި
އެއް މަސައްކަތްގެ އަދިވެ ނުނި އެމަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ގެޑިމަންފަރުގެ އެކެ ފަރުގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއްދުވަސްކަމަކަށް ނުނިމޭ މިހާރު މިހާރު ދިރާސާ ނިންމަން. ނިންމާފަ
މަސައްކަތް ފަރާތް ފެނުމަށް އަޅުގަނޑު އެބަ އިއުލާނުކުރަން. އެ އިޙްތިރާމްކުރާ ސަރަހައްދު

އަޅުގަނޑު އިސްވެ މިދެންނެވީ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑަށް ވެސް އިއްޔަތޮތޮރި މެންބަރުން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި ޗެއާރބާއި ދޫކޮށް ވިސްނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

މުލަކު ބާރީގެ ޓެނބަރު އަބްދުﷲ ހާމިން އަބްދުލްޖަލާލްއުއްމު ވާހަކަދެއްކުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޔަތޮތޮރި މުޤައްރިރު. އިއްޔަތޮތޮރި މުޤައްރިރު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިކުރާކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ބާރުވެ އަޅުގަނޑުމެން ޙާޟިރު ޖަލްސާއާއި ދާއިރާ ކަންކަމުގެ ނިމިގެން މިއަދު ޙާޟިރު ޖަލްސާއާއި ބޭރު ޤާނޫނީ ބައްޓަންކުރުމަށް އެކި ގޮތަކުން މިކަން މިކުރަނީ. މި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައީ މައްސަލަތަކެއް އައީ އަޅުގަނޑުމެން އުފެއްދި މައްސަލަތަކެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައީ މައްސަލަތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައިމަ އަޅުގަނޑުމެން މިތަނަށް ގެނެސްގެން މި ބޭނުން އެންމެ-ކާރެއްސަކުން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ ފުރުސަތުތަކެއް މިބޭނީ. އެހެންވީމަ އެންމެ-ކާރެއްސަކަށް ހުށަހަޅާ ފުރުސަތުތަކެއް މިއޮތީ ސަރަޙައްދީ ކޮމިޝަނަކުން ބަލާ ކަންތައްތަކެއް ނިންމާލަ މި އޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ފުރުސަތެއް ދިނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކޮންމެ މިހާރު އެއްގޮތަށް ތިޔާގުގައި ކޮންމެ ދުވަހަކު އެއްކޮށް ބެހިފައިވާ ފުރުސަތު ދޫކޮށް ނުދީ ޖަނަވަރު ތިޔާގުދެވުން ދެއްކުން ދައުލަތެއް ފުރުސަތު ފެށިގެން ޖޫރިމަނާ ވަކާލާތުދޭނޭ ކުރިއަރާ ވަކާލާތުދޭއިރު ކަމެއް އެގޮތަކަށް މިޙާލަތުގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހަކީ ޤާނޫނު މަޖިލީހަކާއި ހިސާބެއް މިކަން. އެހެންވީމަ އެކަށް ތިޔާގުވާ ވަކާލާތުދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރަފްކުރެއްވި ޤާނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޖަނަވަރު ގެނެސް. ގެނައުމަ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެން ޖެހި ކޮމިޝަނެއް ދޫކޮށްފައި ބޭނުން ފުރުސަތު ވަކާލާތުދޭ ތަޢާރަފްކުރެވިފައި ޖަވާބުދިނުމަށް ސާއިމަސްއޫލިއްޔަތު ދެއްކުން ދައުލަތެއް ވަކާލާތު ކޮމިޝަނެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިސާބުން. ހިސާބުން ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެން ހަ ވިސްނުނީ ދައުލަތުގެ ޤާނޫނީ ދައުލަތު ވަކާލާތުގެ ޖެހިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޝަނެއް ވިސްނުމުގައި ބަލާން އެބަ ހަ ބަޔަކު ބަލައިފާ ސަރަޙައްދެއް އެއް ބާރުލިބިދޭ ޤާނޫނީ ޖަވާބުދާރީ ކޮމިޝަނެއް ކޮމިޝަނަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޝަނަށް ބާރުވެފައިވާ ނޫނަސް ވަކިން އެވަރު ބާޒާއަށް. ކޮންމެ ބާރަކަށް ކޮމިޝަން ހިސާބުގައި ހިސާބުތަކާ. އެހެންވީމަ އެމަސްއޫލިއްޔަތު ޤާނޫނު ކޮމިޝަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން ބަލާނެ. އެހެންވީމަ ބަލަން މި ކުރި ކުރަން ބަރާބަރު އަޅުގަނޑަށް ތަރަޖަމާކުރުން ޖަވާބު ޖަނަވަރު ވަޒީފާ ތިޔާގުގެ ޤާނޫނު ވަކާލާތުގެ ދައުލަތަކީ.

އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ތަރަޖަމާކުރެވޭ 4 ނުކުތާއެއް ތަރަޖަމާކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑު ތަރަޖަމާކުރާ 4 ނުކުތާއަކީ މިގޮތަށް ގޮތްތަކެއް ކޮމިޝަން އެސްޓެބްލިޝްކުރުމަށް މި އޮތް 4 ކަންތައް އެއީ ސަބަ-ހަބަޝީން ބައިވެރިވާ ހުރި 4 ކަންތައް އެއީ އިންޑޯ-ޔޫރަޕިއަން ހާލަތާއި ދެލަތްބަތަކާ ކުރި ފިޔަވަޅެއް. އެބޭފުޅުން

ތަޙުޤީޤުތަކާއި ކުރައްވާފައި އުފެދުނުގެ ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް

މިއިން ކޮންމެ މައްސަލައަކާ އާންމުކޮށް ވާހަކަދެކެވި މިއިން އެއްވެސް ކަމެއް ނުވާކަމަކަށް އާދަ

ވިދާޅުވި ނުވެ. މިއިން ކޮންމެ ކަމެއް ހިނގާފަ އޮތީ. އެއަކަށް ބަދަލުވި ނުދެ. ފުލުސްއަކަށް ބަދަލުވި

ނުދެ. ހަމަ އެކަށް ބަދަލުވި މިއަދުނޑު ނުހީ ހަމަ އެކަށް ދެމިދަނޑުވެރިޖެ ކުރިއާފަ އޮތީ އެކަށް

ހިނގާފައި އޮތީ މިފަހުން ގޮތަކަށް. އެހެންނަމަ މިކަންކަމަށް ނުހިނގާ ކަމުއްކަމަކަށް މި އޮޑިޓަރ

ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެދިޔަ ނުވެ. ކޮންމެ ކަމެއް މިކަންކަމުގައި ގޮތުން އެކަން ހިނގާފައި އޮތީ

އެކަން ހިނގަން ގުދުވެރިވި ސަހަބު އާދަ ވިދާޅުވީދޭ. އާދަދީ ދަރުތަވެ ކަމުސަކަ މިސާލަކަށް.

ތިކަންކަން އޮތީ ތިގޮތަށް ހިނގާފައި އެހެންނަމަވެސް ތިމަންނަ މިބަނދަރު އެއީ ރަސްމީ ދަރުތަރުކާ.

އެކަމަކު އޮޑިޔާ އަހުރެސް ޖިނާއަތްކަން އެއީ ރަސްމީ ދަރުތަރުއަކަމަކަށް އިނގޭކަން ނުވެ. ދެން

އޮޑިޓް، މިކަމަސަލަ ދިރާސާގެން މި ކަމަސަލަމަކަށްވާގެން މި ކަމަސަލަ އެނބިޖ-ކޮރަޕްޝަން

ކޮމިޝަން ހަމައަކަށް ދިޔައިމަ ދެން އޮޑިޓް ތަޙުގީގު ޖިނާއީމައްސަލައެއް ބަދަލުކުރަން ކުރި

މަސައްކަތެއް ކުރި އޮޑިޓް ގުޅައިގެ ފުރުޞަތު. ތިމަންނަ އަށް ތިމަންނަކަން އެއީ ނޭނގޭ. ތިމަންނަކަން އެކަމެއް

ނޭނގޭ. ތިމަންނަ ބަޔަކުން ކުރިކަމެއް ނޭނގޭ. އެހެންނަމަ މިކަން ނުހިނގާކަމަކަށް ނުވޭ. ކުރެޖި

ގާޑު ކަންތައް. ކުރެޖި ގާޑު ކަންތައްތަކުގެ އެކަން ހިނގާ ހިނގާފައި. ކުރެޖި ގާޑު ތިމަންނަގެ

އަމިއްލަބޭނުން ތިޔަދޭ ކުރިޔަވާ އެބަޙައްޤު ކޮމިޝަނުގެ ނަރަދޭއްކާ ބަޔާނަކުން ހިނގާނެ. މި

ނުކުރިޔަވާ ހިނގަމަކަށް ވިދާޅުވިނު. އެކަމަކަށް ވިދާޅުވިން އުސޫލުއެއް ބޭނުން އަމާޒުނުވުން

ކޮންމެ ހީނަލާ ބަލަހައްޓަ ކުރެޖި ގާޑު މަނިކުދު އެއްވާ ބިލު އެބަ ގާޑު. ބިލުއަރަ

އަމާޒުނުވުން ކުލިއަރ އެބަ ކުރަން. ކުލިއަރ ނުކުރަކަމުވެސް އެއަށް އިނބިރަށްބައި އެބަ

ބައަރ ކުރަމުން އެބަދު. އަދި އެ އިނބިރަށްބ ވަކި ވަރަކަށް ނުދައްކައިދިނުކަމުވެސް އެއަށް ދީނަލާ

އިނބިރަށް އެއްވެސް އަރަން. އެއީ ވިޔަފާރި އުސޫލުން ހިނގާ ކަމަކަށް ވީމަ. އެހެންނަމަ

މިޔަލުދޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބަދަލުން ކުރަމުގާ ކުރެޖި ގާޑަށް އެ އޮޑިޓަރ ސަރުކާރުއެއް އެބަދުވާ

ވިދާޅުވާ އޮޑިޓަރ ސަރުކާރުއެއް ޖެނެރަލް ސަރުކާރުން ދައުލަތުގެ އަހަދަ 14 ޖަސްޓިސް ސަރުކާރުން ދައުލަތުގެ އޮޑިޓް

އޮފީސް ބަޖެޓުން ހައްސަ ފައިސާ ނުދަރުމާ 14 ޖަސްޓިސް ގެ ބެޓަދިއި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ފައިސާ

ދައްކަވަމުން އެބަދެއްކި. ދެން މިކަންނަމާ ހަމައަށް މިކަންނަމަށް އޮޑިޓުގެޖަހައިން މި މަސައްކަތް

ގެނައިމަހާ މިކަންނަމަށް އެމަސައްކަތުގައި ސްބްކޮންޓްރެކްޓީ. އެހެންނަމަ 14 ޖަސްޓިސް

އެކިބައިމީހުންނަށްވެސް ސަރުކާރު ފައިސާން ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން އެ

ހަރަދުކުރަމުންދަނީ. 14 މަސްދުވަސް ފަހުން އައިމަ ބުދުއް އެފައިސާ އަނބުރާ ދައްކަވާފަ އެބަހުރި. އެހެންވީމަ އެކަންވެސް އޮތީ ހިނގާފަ. އެކަމަކު ބެސްޓްއޮފްތްރީޖެސްޓަން ދެވޭކަމަށްވާނަމަ އެމީހުންގެ އަމިއްލަ ކޮރަޕްޓް ގޭޓްކަން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ހަރަދު ކުރަންޖެހޭ ހަމަ އެއްވެސް ސަބަބެއް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. ދެން މިސާލަކަށް އަނހުއް މައްސަލައަކަށް މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރުން ފަރަގުކުރުވުން މައްސަލަތައް މި އޮޑަބަރ ޖެނަރަލް ދާއިރާ ފާހަގަކުރަމުން. މި އަމިއްލަ ބޭނުންކުރަން ނުވަތަ އޮފީހުގެ ބޮޑުނުކުރަން ގެނެސްދިނުން ފެހިތިރި ކަހަރު އެއްކޮށްލަން ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުން ވާޖިބުކޮށްފައިވާ އިންތިޚާބު ޖަވާބު ނުކުރެވޭ މިހިރީ. ދެން އޭގެވެސް ޖަވާބު ވިޔަފާރި މިފަންނަ ކަންބޮޑުވުން އިންތިޚާބު ޖެހޭ ކޮމިޝަނަކަށް ހަމަ އިޢުލާނު ބޭނުން ކުރިއަށް ކޮމިޝަނުގެ ދުވަސް ކަނޑަނަރޭ އިންތިޚާބު ޖެހުނު ނުރައްކާތެރިކަމުން. އެކަމަކު އެއީ ހަމަ ޖެހިފައިވާ އިންތިޚާބު ޖެހުމުން ނުރައްކާތެރިކަމެއް ނުވާނެ. އެހެންކަމުން ކޮމިޝަނުން މެމްބަރުން ދަށް އަޅުގަނޑު ޤާނޫނީ ފޮނުވާ ގޮތުން ގޮތުގެ ފަރާތްތަކުން ޤާނޫނީ ގޮތުން. ޤާނޫނީ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން އެކަން ކުރުމުގެ ބާރު ދީފައިވާ ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ވާޖިބު ކޮށްފައިވާ އެއް ކަމެއް ނެތް. ހުރިހާ ކަމެއްވެސް ހަމަ ނިމިގެން ދިޔަ ފަހުން ހިތްހަމަ ޖެހޭ ގޮތަށް ނިމިދިޔައިމަ ބެހޭ ދާއިރާތަކުން ފައިސާ ދައްކަން އެއްވެސް ވާޖިބެއް ނެތް. އެކަމަކު ފާޅުގައި ދެކެވޭ ކަމަކީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކުރި ގޮތުން ކޮމިޝަނުގެ މެމްބަރުން ދައުލަތުގެ އިންތިޚާބު ޖެހިފައިވާ ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އިތުރު ދުވަސްތައް. އެއީ ދައުލަތުގެ ބާރު ކަމެއް. އެހެންވީމަ ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތަށް މިއަދު ކިޔުމަށް ފާހަގަކުރަނީ އެއްވެސް ކަމެއް އެއީ ނިމިގެން ކަމެއް ބެހޭ މާއްދާ އިންތިޚާބުގެ ބޭނުމަށް އަދި ދައުލަތުގެ ދުވަސް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވޭ. މި ފަރާތްތަކުގެ ހިނގާފަ ހުރި ހިސާބަށް ބަލައިލުމުން. އެކަމަކު ކަންކަން ހިނގަން ފެށިދާ ސަބަބު ނޫނީ އެކަމުގެ ދުވަސް ހިނގާފައި އޮތީ. މިވަން އޮފީސް ކުރިން ދުވަސް ކަމަކަށް ކަންކޮށްލުމަށް. އިންސާފުގެ ގޮތުން ފާހަގަކޮށް ހަމަ އެމަކަން. އިންސާފުގެ ޤާނޫނީ ހަމަ އަދި ހަރަދުކުރަން މިއަދަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ގޮތުން. މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި އޮތް

އިންކްލޫސިވް މުސާރައެއް މިލިބޭނީ. އެ މުސާރައިގެ އިތުރަކަށް އިންޝުއަރެންސެއް ނުލިބޭނެވެ. އެކަމުން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ހަމަ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ ހަރަދުން އިންޝުއަރެންސް ޕްރީމިއަމް އެއްޗި ބައްލަވައިގެންފައި. ތިމަންނައަކަށް ނޭނގޭއޭ އެކަން އެއްޗި އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން އެކަން ކޮށްފައި. އެހެންނަމަވެސް ތިމަންނާ ހަމައަށް އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން މިމައްސަލަ ގެނައީމާ ތިމަންނަ އިންޝުއަރެންސް ދައްކާ ފައިސާ އަނބުރާ ދެއްކިޔަ އެތަނަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަކަށް ގޮތަކަށް ވެރިކަމުގެ މަރުހޫ. އެކަމުން މިހެން އެއްވެސްކަމެއްގައި އިސްވެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ލިބިވަޑައިގެންނެވީ ފައިސާއަކުން އިންޝުއަރެންސް ޕްރީމިއަމް ގަންނާކަން އޮފިސަރަކަށް ފައިސާ ދެއްވާފަދައެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކޮށްލަން އިތުރު ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކޮށްލަން އަމިއްލަ ބޭނުންފުޅަކަށް މިކުރައްވާ ކަންކަމުގައި ކޮރަޕްޝަން ކޭސް ބޭނުން ކުރައްވައިގެން މިހާރުވާ އެއްޗެހިކަ ޖެއްސިފައި މިނުންނަ ޖޫރީއާ ހިލާފުން ވޯޓް ކުރުވިފައި މިހެންނެވި. އެއީ އެކަން އެގޮތަށް ކުރުއްވީމާ، ދިމާވާގޮތް އެއީ. ދެން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޔަޤީނުކުރެވޭ ހަޤީޤަތެއް. ދެން އަޅުގަނޑު އެނގޭ އަމިއްލަ މަސައްކަތެއް ހަޤީޤަތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްއަކީވެސް ހަމަ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުން ޓެކްސްދައްކާ ބަޔަކުގެ ފައިސާ. މާލިއްޔަތު ޓެކްސްދައި ނިންމާ ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މުއައްސަސާއެއް އިސްތިސްނާއެއް ދީފައި. އެހެންނަމަވެސް، ހުރިހާ ތަނަކަށް އޮޑިޓް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓު ޕާލިމެންޓުން ދީފައި ނުވާ ގޮތްތަކާ ބަހައްޓަން ގޮތް އެސެމްބްލީއަށް ބޮޑު ކުރަނީ ހުށަހަޅާ ފާސްކުރާ ސަރުކާރު ކޮމިޓީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަމަށް އަދިއްލަ ބަޖެޓް ކަމަށް. އެކަމަކު މިހާރުވެސް ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ގެވެސްކުރުމަށް ވަރަށް އެއްގޮތް. ހަމަ ހުރިހާ ހަމަ ޖުމްލަ މުއައްސަސާއެއްކަން އެބުނާގޮތް އެއްޗެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އެއްވެސްކަމެއްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަރަށް ކުރިއަށް ގޮސް 4 ބަޔަށް ބައިކޮށް ސަރުކާރު ތަކެތިއަށް ހުރި ގޮތަށް ބަލާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެއްވެސްކަމެއްގައި މިކަމުގައި ނިޔަމަތަކަށް ކުރެވިފައެއް ނެތް. ހުރިހާކަމެއްގައި ހިސާބުގައި ހުރި. އެ ހިސާބުގައި ހުރި ސަރުކާރު ދަށުގައިވާ ކުންފުނިތަކުގެ މިކަން ހިސާބުގައިވާ މިހެންނެވި. ދަށުގައިވާ ކުންފުނިތަކާ ދައްކާވާގައި ހުރިހާކަމަކަށް ދައްކާވާގައި ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މެމްބަރުންގެ ތެރެއިން މިކަންކަމާ ދެމެހެއްޓި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރު ޕަބްލިކް ކުންފުނިތަކުގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެއްވެސްކަމެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޖެހިގެން ނުކުރެވޭ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮޑިޓާ ދިނުމުގެ ކަމަށް

އިންވޮލްވްމޮ. އެކްޓަރުސްޓޭނަރީ ޖިނާއީކަމުގައި އިންވޮލްވްމޮ ބައިވެރިވުމަށްކަމުގައި ކުރައްވާކަމުގައި.

ބައިލަވާފައި އެބޭނުމުން ޖިނާއީކަމުގައި އިންވޮލްވްމަންޓާކަމަކަންވަންޏާ ކުރިމިނަލް ޖުޑީޝަލްޕްރަސެސް ޖުރީގެ ކުރައްވާނީ. ޕީ.ޖީ އޮފިހަން ޑޭޓާގެން ކުރާކަމުގައި ކުރާނީ. އެކަމަކު އޮޑިޓް ޖުޑީޝަރީގެ ފާއިތުވެގައި މިބަޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮޑިޓް ޖުޑީޝަރީއާ އެފާއިތުވެގައި އެބޭނާ ނޫނީ ފާއިތުވެއްސަވާގައި އޮޑިޓް ޖުޑީޝަރީއާ ބައިގަޑުބޭން އެ ކަނޑައަޅާފައި އެއްބަސް ސަރުކާރުގައި އިންސާފުވެރިކަމާއި އޮޑިޓް ޖުޑީޝަރީގެ ފަންކްޝަންސްބައި އަދާކުރާއިރު ކަމަކުރަޔަންސް އޮޑިޓް ޖުޑީޝަރީގެ ފާއިތުވެ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮފެޝަނަލް ޕާޓިސިޕަންޓް ކޮމިޝަން އެކަމާ ބޯޑް ކޮމިޝަންގެ ބާރުދޭ އަޅުގަނޑުމެން އެމަތިސަލަ މަޖިލީހުގައި ޖުޑީޝަލްކުރަން. އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރަންޖެހޭކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އަހަރު. ދެން މަޖިލީހުން އެކަމާ ދެނެގަތުމަށް ހިންގަވާފައިވާ މަޖިލީހުގެ ކަމުގައި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޝަން ޤާނޫނުގެ ދެނެގަތުމަށް ސަރުކާރުގެ ދެނެގަތުމަށް މިޒަމާނުގައި ކުރުވުނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ފެއްޓުނު ނުކުރަން އެއްޗެހި-ކަށަވަރުކުރަން އެކުރައްވާ ބަޖެޓްގެ އަޅުގަނޑުމެން މިޒަ ކުރަންވާނެކަމަށް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު.

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު މިދަންނަވާލަން އޮޑިޓް ޖުޑީޝަލް މިކަންކަމާ ގުޅިގެން މި ޖުޑީޝަރީގެ ގުޅިގެން އޮޑިޓް ޖުޑީޝަލް ދައުލަތުގެ ބާރުތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން އަޅުއަޅައިފިއެވެ.

އެކަމުން އެއިން އެއްވެސް ބާރުތައްގައި އެއްވެސް ނުކުރާއެއްގައި މިކަމަށް ނުހިނގާކަމަކަށް އެ ކަނޑައަޅާކަށް އާލާކުރުމަށް ނުކުރައްވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ޖުމުހޫރިއްޔާ އަދި ކޯޓުގެ ބޮޑުހެއިއްޔާނުން ބަލައިގެން ސަރުކާރުގައިވެސް އެކުލަވައިގެ ފައިސާގެ ބާރުތަކުގެ.

ސަރުކާރާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތަކީ މިއީ. މިހުށަހެޅުނު އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުގެ ޖުޑީޝަރީގެ ރިޕޯޓްކުރީ ކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ޝުކުރިއްޔާ ދިވެހިރައްޔިތު މަޖިލީހު. އަޅުގަނޑުވެސް ވަރަށް ކޮންސާރނާ މަޖިލީހުގައި މިމަޖިލީހަށް. ދެން މިމަޖިލީހުގައި އޮޑިޓް ޖުޑީޝަލްވެސް ވަރަށް އިސްލާހް ފާސްކުރުމުގެ ކަމުގައި މިބަހަން ހިރާސްތާއުލީހުގައި މިވަނީ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓް ޖުޑީޝަރީގެ ފާސްކުރުމުގެ ކޮމިޝަންވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބައިނަމަ ގޮތްބޭއްޖެ ދީ އޮޑީ ހަމަކަން މިގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއިނގޭތޯ ބަލާނީ.

ސަރުކާރުގެ އޮޑީ ހަމަ. ދެން ހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އޮޑިޓް ޖުޑީޝަލް ދައުލަތުގައި ހުރި ކަނޑައެޅުމަށް ސަރުކާރުގެ ބަލާލިއަރުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭން ދިޔައީން މިއެކީ ގޮތަކީ

އަދުގަނޑުމަން ދެކޭ ހިސާބުން ޢިލްމީގޮތަކަށް ކުރެވުނީ. އަދުގަނޑުމަންނަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހަމަ މިސާލު ނަގަންނާ ހަމަ އަދުގަނޑަށް ގެންނެވި ޓީމުން އެއްޗެއް ވައްދާއިރު އަދުގަނޑުމަން ހަމަ ޖައްސާފައި ނަގަންޖެހޭ. ސަރުކާރުގެ ރިޕޯޓުތައް ނުލާ އަދުގަނޑުމަންނަކަށް ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ނުގޮސް އެކަން އެކުލަވާލެވިފައެއް. ދުވަސް ކުރިން އަދުގަނޑުމަން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ ޤާނޫނީ އުސޫލު ފަހަރެއް މައްސަލައަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 75 ވަނަ މާއްދާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 26 ވަނަ މާއްދާއި 122 ވަނަ މާއްދާގެ މަށްޗަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުތައް ވިޔަފާރިއެއް. އެގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ސަލާމް ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓްތައް އަދުގަނޑުމަން ބޭނުންވާ ނޫންނަމަ ނިންމުމަކަށް. ސަރުކާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެހެން ކޮމިޓީތަކަށް މިކަން ނިންމައިން އަދުގަނޑުގެ މައްސަލަތައް ނުހުރި. އެކަންނަށް މާލިއްޔަތުގެ ކަންތައްތައް އަދުގަނޑުމަން މިނިސްޓަރ. ނިންމާއިރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ހަމަ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަހުން ހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުއައްސަސާތައް ކޮމިޓީ ޒިންމާ މަސްއޫލިއްޔަތު ރައްޔިތުންގެ ބަޖެޓާއި މަސައްކަތް އިސްކާން ދިނުން. އެއީ އެއްވެސް މުއައްސަސާއެއް އުވިއްޖެނަމަ ސަލާމަތީ ގިނަ އެއްގޮތް ކަމެއް އެއްވެސް ވިޔަވާރަކަށް ކުރިއަށްދިޔުމާ މަސައްކަތުން ކޮމިޓީ ނިންމުން. އެއީ އެހެން މީހުން އެހެން މީހުންގެ އިންސާފުގެ ދާއިރާތައް ތަފާސް ކުރިމަތި ހުރިހާ މަސައްކަތުގެ ރައްޔިތުންގެ ވަކި ދުވަހަކު ހޮވޭ ރައްޔިތުން ކުރުމަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައި އެބައޮތް މަސައްކަތް އިސް ކޮމިޓީތަކެއް. އަދުގަނޑު ހަމަ އެއްޗެއް ބޭރުގައި ދަންނަވާލިފައި ނޫން ބައެއް ވިސްނުމަކީ މުއައްސަސާގެ ހުއްޓާ ކަމަށް ކޮމިޓީތައް އެކަން ހަމަ ގަވާއިދުގައި އެއްބަސްވާ ކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ހިނގުމާއި މަސައްކަތްތަކުގައި މުއްސަނދިކަން ސާފު ޗެކް މަސައްކަތް ހުރިހާ ބައެއް ފާހަގަ ސާފު ޗެކް މަސައްކަތްތައް ހުރިހާ މުއްސަނދި ނުވަތަ އަދާކުރާ ވަޒީފާއާ ނުވަތަ މަސްދަރާ ދީދީ މަސައްކަތްތައް ހުރިހާ މިނިވަން އެމަސައްކަތްތަކުގައި ވަޒީ ބިލު ނެރެން ނުވާނެ. ވަކިން ސާފުކޮށް ހަމަ ބެލުން އެންމެ ވަކިބާރު ކަންތައް އަދުގަނޑުމަންނަށް ފެންނަން މިއީ. އެއީ 122 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވެސް މިއީ ކޮމިޓީގައި ހިންގަން މަސައްކަތް އިއުތިރާޒު ކުރުވުނު ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތަކުގެ އެއާގެ ޗެކް މަސައްކަތްތަކައި އަޅާކިޔާ ބަޖެޓުގައި އެކަށީ. އެގޮތަ މަސައްކަތަށް ހުރިހާ ކޮމިޓީއެއްގައި އެ މަސައްކަތް ބެލުމުގެ ނުވާނެ. އެއްކޮޅު، އަދުގަނޑުމަން ހަމަ ޤާނޫނީ އުސޫލު ޒިންމާ ސަރުކާރުގެ ފަޔާތުންނެވެ އަދުގަނޑު ބޭނުންވާ ސާފުކޮށްފައި މިގޮ ނިންމުމާ ނިންމުމުގެ

ކުރީގައި މޭޖަރ ޖަނަރަލްގެ ފައިންޑިންގްސްބަލުގެ ސަރަހައްދުން މޭޖަރ ޖަނަރަލް ކޮއްޓުވި

ކޮއްޓުވުންބަލުގެ ސަރަހައްދުން މިއިއްޒަތްތެރި ކޯޓުން ގައި ހިމެނިފައިވާގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި ބަޔަކު

ގެންބަރުންނާ ބައްދަލުވުން ޤާނޫނުގައި އެބަ ތަބާވުމަށް އެދުމާއެކު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފަރާތް ފޯރުކޮށް

ޚިޔާލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މީހުންގެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ސާބިތުވާ މީހަކު އިންސާފުވުން މީހުންކަން.

ގޮތުންހަމަވެސް މިގައިޖާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަގުތީގޮތުން މިންވަރު މިއީ ހަމަ އަޅުގަނޑު

ވަރަށްކަންބޮޑުވާކަމުން. މިގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިކޯޓުގައި ހިމެނިފައިވާގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި 4

ބަޔަކުންނަށް ސާބިތު އަދި ނުސާބިތު ގޮތުން ގުޅުން ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ފައިންޑިންގްސް މިހިރީ.

އެގޮތުންނާ، އިއްބަޔަކުމެންގެ އެކަމާ މިއަދަށް ޚިޔާލުގެ މައްސަލަތައްވެސް އެބަހުރި. އެގޮތުންނާ،

މިކަހަލަ ފައިންޑިންގްސްތަކާ ކޮއްޓުވާފައިވާ ބަޔަކު މޭޖަރ ޖަނަރަލްއަށް. އެގޮތުންނާ،

މިދަނޑިވަޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ އިންސާފުވެރި ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކާ މިކޯޓުން މޭޖަރ

ޖަނަރަލްއާ ގުޅޭ ބަޔަކު ނިންމަވަން. ނަމަ ބަޔަކު ނިންމުމަށް ރައްކާތެރިކަމުގެ މަސްލަހަތު ފުރިހަމަ

އަޅުގަނޑުމެން އިމްތިޔާޒުތައް އެކުގެ ރަނގަޅު ބަޔަކާ. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ޚިޔާލުތަކަކީ

މިކޯޓުގައި ނުވޭ ވިސްނަވާ އަޅުގަނޑު މިފަދަނެވި ގެންދަވަމުންނަށް ބައިވެރިވުމަށް ހަދަގެންވާނެ

ނުގެނެވޭނެ. އެއީ އިއްބަޔަކުންނާ ބަލާ މައްސަލަތަކާ މޭޖަރ ޖަނަރަލް ބައްލަވާ ފުރިހަމަ

އެމައްސަލައާ އޮޅިވާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހަރުއެޅުން ރަނގަޅުވަން އިއްބަޔަކުނަކަން ވަޒީފާއިވެސް

ބައިވެރިއާއި ވަޒީފާއެކުނުގެނެވޭނެ. އަދި ނިންމުމުގައި ބައިވެރިވެވިއެކުނުގެނެވޭނެ.

ރައްކާތެރިކަމުގެ މަޤާމުތަކާ ގަވާއިދު ވަރަށް ސާފުކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ވަރަށް

ސާފުކޮށް އެނގެން މިއޮޅި ޖާމި މަސްއޫލިއްޔަތު އޮންނާނެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ އިންސާނުން

އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެގޮތުންނާ، އިއްބަޔަކުންނާ ބަލާ ފައިންޑިންގްސް މިހާރު އެގޮތަށް ތަބާވެ

މަޤާމުގައި އެގޮތަށް. އެކަންތައްތައް ކޮއްޓުވި ބައްޔަކާ މޭޖަރ ޖަނަރަލް. އެގޮތުންނާ، މިގައި

މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރުޞަތާ އެކަމާ ކަންތައްތައް އެބަހުރި. އެގޮތުންނާ، މިގެ އިތުރު ޤާނޫނީ އަސާސީއަށް

އަޅުގަނޑު ބަޔާންކުރި ޤާނޫނީ އަސާސީ އަސާސީއެއްވެސް. ސުވާލުއްޔާ.

ސުވާލުއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުވެސް މިމަސްއޫލިއްޔަތު ޤާނޫނީ ކޮރަޕްޝަން ބައްދަލުވުން 2 — އަދިވެސް ދާއިރާގެ މެންބަރު

ކަމެއް. އެއީ މޭޖަރ ޖަނަރަލްގެ ހެޔޮރާއި މިއީ އިބްރާހީމް އެދިއްޔާ ވާހަކައެއް ދިމާވެގެންނެވި. — މިނިސްޓަރު ނަޝީދު

ވާހަކަދެއްކުން: އެއީ ފުރަތަމަވަރަކަށް ކުރެއްވި ސުވާލަކަށް ވިދާޅުވި ތިމަންނައަށް އޭޖެޓް ގޮތް ބޭނުންކުރީމާ. އާދެން އަމިއްލަ ހަރަދުވެސް ކޮންފަދައި ހުރިވާހަކަ. ދެން އެ އޭޖެޓު ޖެނެރަލް ޕްރޮފެސަރުއާ ހަމަޖެހިއްޖެ މަތިން. އޭނާވީމާ، އެއީ އެބުރި އެއްބަސްވެފައި އެކުލަވައިލީ. ދެން ދަރިވަރުކަމުން އަޅުގަނޑު ކުރި ސްކޮލަރޝިޕް ބުނެދެން ވިދާޅުވި މާލިއްޔަތު ފޯނުކުރެއްވީ ގޮތުގެ މަތިން ދައުލަތުގެ ފައިސާ ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ޕްރޮފެސަރއާއި ބޭނުންކުރާ ބާރުބަލާހެޔޮކަން ނުވާނެ. އަމިއްލަ ފުދުނަ އޭނާ ވިދާޅުވި. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ މި 2 ސްޓޫޑެންޓުންނަށް އަޅުގަނޑު ނޫޅޭ ކުރިޔަށްވަރަ ޕްރިންސިޕަލްއާއި ނޫޅެހެން. އިންޓަރވިއުއަށް ނޫޅެކަން. ދައުލަތުގެ މީހާ މުޅިންވެ ކުރީއެވަސްއާދާ ހަވާލުވެހުންނަ އިސްކޫލް ހުރި ބޭނުވަނީ އަޅުގަނޑަށް ޕޮލިސީއެއް ގެނދާ އަޅުގަނޑު އިންޓަރވިއު ނޫޅެން އެއީ ވަރަށް ހިތާމަ ހުރިކަމެއް. އެއީ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއްގައި ގޮތެއްކަމާ ނިސްބަތް ވަރަށްގިނަ ދިރާސާކުރި ފައިސާކެނޑެއް ޕަބްލިކްސްކޫލް ދާދިފަހުން ބޭނުން ކުރުމަށް ބެލުމަކާއި އެބަހުރިޔާ. އޭނާ ވާޙިދާ، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ޕޮލިސީގެ ދެންމެ ދަށުން އިންޓަރވިއުއާއި ޝަރުޠުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އިނގޭ. ދިރާސާކުރުމުގެ އެބަ ސާބިތުވޭ. އަބާވެގެ ވާހަކައިންގެ އެކަން ސަބަބުވާން. އޭނާވީމާ، މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓަށް ގެންދަން ނިންމަން އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ފުރުސަތު. އެވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކުން: އަޅުގަނޑު އެންމެފުރަތަމަ ދަންނަވާލަން އެދޭ މުޙްތަރަމް ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވިދާޅުވި ކުރިދުވަހު ހިމަނުން އަސްލާ ގެންދާ. ގެންގޮސްފިން. އަޅުގަނޑު، ގެންގޮސްފައި އެކު މަޢްލޫމާތަކަށް ބޯސްޓަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓް ޖަރާގައި ފުރޭޕަރަން ފުރުސަތުދީފައިވާކަން އަޅުގަނޑު ގަބޫލު ނުކުރަން. އެއީ ހަމަ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވިދާޅުވެފައި އެއީ ތިމަންނަ އަނބުރާ ގެންގޮސްފި އެމަޖިލީހަށް. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުގެ ގަބޫލުގެ ނުކުރާ މިމަޖިލީހުގެ މެނަން ނިންމެވިކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ އާދައިގޮތުގައި ނޫނީ އޭނާ ކޮމިޓީ ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެ ހިސާބަކަށް ކޮމިޓީއަށް ނިންމުމަށް ހިއްސާކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ. ދެން މިގައި ދެންވެސް ނަސޭހަތް ދެންވެސް ފާރަވެރިއެއް ޕްރިންސިޕަލް އަޅުގަނޑު ބާއްވާފައި. ސަބަބަކީ އާދާ މަސްލަހަތު ފޮނުއްވާފައި އަޅުގަނޑުމެންނާ އަދި އެހެން ބައިވެރިވާ އަޅުގަނޑުގެ ގަބޫލުކުރާ ކަންކަން. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުގެ ނިޒާމް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅި ނިންމާ ނިންމުމަށް ޖިންސީ ނިންމާ ނިންމުން ނިސްބަތް ނިންމުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން

އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ އުސޫލުތަކުން. ދަން ހަމަ މިކާލިބުގެ ތެރޭގައި އިންޑޯ-ޔޫރަޕިއަން ބަހާއި މިއަށްނަނީ. އިންޑޯ-ޔޫރަޕިއަން ބޭނުން އެބަލިދުވާ ބިމަންނަވުން މިމައްސަލަ ބަލާލާ ކިޔަމުންނު އެގެންދަނީ. އެއީ އާދިން ވިދާޅުވި ބަލާލާޔާކުރައި އޮތް ރިޔާބާއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަބަރު މިއަޅު ދިހުރައި. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް އެދުވަނު އިންޑޯ-ޔޫރަޕިއަންގެ ކޮންމެވެސް ބާވަތަކު ވެއްޔެއް ދަރުމަ މައްސަލާމަގައި އާދާމަގައި މިއީ އަދި އެ ބަލާލާ ރިޔާބުއްސުން. މިއީ އެބޭނުވަން ބަހައްޔަށް ކިޔަމުންދަ އެއްކޮށް. އަދި ބަލާލާ ކިޔައެއްދަ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ހަނދާންވެދީ މާލިދު ވިދާޅުވި. އެހެންވީމާ، އަދި ބަސްލާލާ ރިޔާބުއްސުން. ބަލާލާ ނިންމާލައި އެބޭގައި އެބައިނދު އިންގްލިޝްބާޝަން ދުނިޔެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބާމިހެގެ ދަށުގައި އޮތް ބާމިސަނަކާން ކަންކަމްކަށް ކިޔަމުންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އިންޑޯ-ޔޫރަޕިއަން ބާމިޝަނާ ވާހަކަ ސުރުއްކާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލައަން ޔޫނިނަންހުރި ލިޔުންތަކާއި މައްސަލަ ބިނާކުރި ގޮވީއް ނިސްމަތްހު އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޖިންމާދާރު ނިސްބަތްވަކާއް ނިސްމަތިކަމަކަށް އަޅުގަނޑުއް ޤަބޫލުކުރެއް ސުކުރިއްޔާ. އެ އިންގްލިޝްބާޝަން ދުނިޔޭން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެމެހެއް އެއް އިންގްލިޝްބާޝް ކިޔަމުންދާ ކަމެއް އެހެނިހެނަ އިންގްލިޝްބާޝަން ރިޔާބަން ބަލާލައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން ނިސްމަތްޖެހޭނީ. އަޅުގަނޑު ދަކާގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ނިސްމަތްކުރީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަށުގައި މިބިބަތް އަޅުގަނޑުމެން މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލާކުރައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަށުގައި މިބި ބަތް މަސްއޫލިއްޔަތު ކިޔަމުން ދަނީކަން އެއްއެމަކީ ބައި ޕްރޮކާސްކުރައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުޔާ އެއެއްޗެހި އަމާގޮތަކީ. މިއާ ކިޔާވުރައި ގުޅުވުންއި އާގެ ބައެއް ޖިހާދުމެންޖެހޭކަން ބަލާކުރައި ކަންބަދަލުތަކުގައި ނިންމުމަކީ އެއީ އެންމެ ޖިންމާދާރު ގޮއްސަމުންނީ. ދެން ކިޔަވުމަށް އާޖެބަރު ޖީނަރަލް ވަޔައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަން މިގައި ހުނަމުގަ މަސައްކަތް ވަރަކް ބަރަނގަކަން ޖަވާބުދީއިވި. އެހެންވީމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަން އެބައިނގެ މިގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ އިސްލާ ބުނުންމަކާއް އެބަހުރިކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންގްލިޝްބާޝަން ބެޖެއްއުނީ. މިކާމިޔާބު. އެހެންވީމަ، އެޑިޔުކޭޝަން ބަލާލައި އެއިންޏާމަ އަޅުގަނޑުމެންނަން ޖެހިޝަން ނަގަން އެއިންގެ. އެހެންނުންނީއާ އަޅުގަނޑުމެންނަން ޖެހިޝަންއް ނިގޮށްކަމަކަން އަޅުގަނޑުއް ޤަބޫލުކުރެއް ސުކުރިއްޔާ. ދެން މިގައި އަޅުގަނޑުމެން ކާމިޔާބު ހުރިކާ ގެންބަދަލުގެ އަރިހުންވެސް އެދީކަމަކީ ބަސްލަހައްޓަނުވެ ކިޔައައްސަ ނުނުދު އަޅުގަނޑުމެން ނިސްމަތްކުރާ ޖިންމާދާރުކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިސްމަތް ހިނގާނެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ވަރަށް ބަލާލައި ހަރަކާތްތަކުގައި ނިސްމަތް ހިނގާނެ. މިގައި

އަވަސްކުރުމަކުން ތަސްވީރުކުރުމަކުންވާނެ ގެއްލުމެއްނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ކަމެއްކުރާއިރު އެކުރަންޖެހޭނީ އެންމެ ރަނގަޅަށް. ގާތްގަނޑަކަށް 75 ވަރަ ގައުމުގައިވެސް ވަގުތުން އަޅުގަނޑުމެން އިސްކަންދޭން ބޭނުންވާ ދިރާސާތަކުގެ ބޭނުން ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަޖެހިއަން ފުރުސަތު އެދިވަޑައިގެން ކުރިން ހިތަށް ތަޢާރަފުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ފާހަގަކުރެއްވި ދަންނަވާއަން އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަހީމް އެމައްސަލަ ނަންގަވާލަން ވިދާޅުވި ވިދާޅުވުން. ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީގައިވާ އެއްގޮތަށް ބަލާކަމަށްވާނަމަ ރާއްޖެއަށް ހުރަހަކާ ޤަބޫލު އަދި ރާއްޖެން ފާސްކޮށްފައި އޮތް އެއްޗެއް. ވަކަރަނަ އަދި ގޮތް ނުވީމަކާ ބަނޑުވާ އަދި އެހެން ބަހަކުން އެއްގޮތަކަށް ނިންމާލީ. އެއީ ރާއްޖެން ހުރަހާ އެކަރާޖެހޭ ފާސްކޮށް ނިމުނީ އެއްޗީ ރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައީސާ ވަކިކުރުމަށް. އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތެވެ. ދެވަނަ ކަމަކީ އެންމެ-ކަރަކުޅަކަށް ބޭނުމަކީ ތަޢާރުފުކުރެވޭ މަޖިލީހުގެ ދައުރުގައި އެއްގޮތަށް އެއްގޮތަށް ނުދިޔަ. އަދި ރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ އެއްގޮތަށް ނުރާވައްޖެ. އެންމެ-ކަރަކުޅަކަށް ބޭނުން މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް މަޖިލީހަށް ތަޤްރީރު. ދެން މިރާއްޖޭގެ މެންބަރުންގެ ދައުރު ދައުލަތުން ރާއްޖެއިން އެންމެނަކަށް ހުށަހެޅޭ. ރާއްޖޭގެ މެންބަރުންގެ ދައުރުގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގެ ގޮތުން. އަދި އަދި ފުރުސަތު ހައިސިއްޔަތުގެ ސ.ރ.ކުރިމަތި ރަށްފުށް ހަވާލުކޮށްފައި ފާސްކުރި މަސައްކަތް. ދެން އެމަޖިލިސްގައި އެއް އެކަރަ ޤަނޑުފުޅާ ބޭނުމެއް ބަދަލުތައް އަދި އެންމެ-ކަރަކުޅަކަށް ރާއްޖެއަށް ބަޔަކު. ދެވަނަ ގޮތަކީ މަސައްކަތް ތަޢާރުފުގެ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ. އެންމެ-ކަރަކުޅަކަށް ރާއްޖެއަށް ފޮނުވުމުގެ މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް ގެއްލުމެއް އަދި ރަނގަޅު ގޮތެއް މި ތަޢާރުފުކުރެވުނު ޤާނޫނު. އެހެންވީމާ، މިރާއްޖެއަށް އެ މަސައްކަތް އަދި އެމަސައްކަތުގައި ހިމެނޭ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ދަށުން ރާއްޖެއަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ ސިޓީ އެއްގަމުގެ ފާހަގަކުރައްވައި. ދެން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ޤާނޫނީ ރާއްޖޭގެ މަސައްކަތް އެއީ. ދެން، މިގައި މި ރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ ދައުރުގައި މި ޤާޟީންގެ ޝަރުޢީ އިދާރާގެ އަސާސީ ޤާނޫނީ ޤާޟީ ޝަރުޢީ ބައި އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް މިނިވަން. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު އެ 2 ނުކުތާ ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން، އަދި، އިތުރަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހައިސިއްޔަތުގެ ގޮތުގައި ހަރުކަށި ބައެއް އިތުރު ސިޓީ މި މަސައްކަތަށް ގެނެސް ހުށަހަޅާ ހުރި. މިދަންނަވާ މިގައި އެއް

ކަމަކީ މި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ކުރެއްވި އޯޑިޓުގައި އެބޭފުޅުންނަން ފާހަގަކޮށްލެވިފައި އޮތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި ބޭނުން އޮޑިޓް ރިޕޯޓްސްގައި އެކައުންޓަބަލް ހުރުމާފައި އޮތުމަށް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުން މި ރިޕޯޓްސްގައި ހުރުމާފައި އޮތް އެކައުންޓަބަލް ހުރުމާފައި އޮތް އޮތުމަކީ މާލިއްޔަތާ ބެލޭ ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާ ހިލާފަށް ކުރައްވާފައި އޮތް އަދާކުރެއް. އެއީ މާލިއްޔަތު ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާ ބެލެހެއްޓުމާ މާލިއްޔަތު ޤާނޫނުގައި އޮންނާނެ އެ މަސައްކަތް އޮފީހުގެ ހުރިހާ ތަފާސްހިސާބު އިދާރާ ބޭނުންކުރާ އިދާރާތަކުގެ ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުންނާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަޖެޓުގެ އެކަށީގެން. ދެން، އެ އިދާރާތަކުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީގެ ހުއްދަ ނެރުއްވާފައިވާ ބަޖެޓަށް ރައްދުވާ ގޮތުން ހުށަހެޅުއްވި މި ޤަވާއިދާ ހިއްސާކުރެއްވި ކާމިޔާބީ ނެތްކަމަށް 10 އަހަރެއް 2009 ގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ ސަރުކާރުގެ އެކައުންޓަބަލް ސިސްޓަމް ފާހަގަކުރައްވާފައި. ދެން، މި އިދާރާތަކުގެ ކަންތައްތައް މި މުއައްސަސާތަކަށް ހުރި އަދާކުރަމުންދާ ވަޒީފާ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ބޭނުން ފަރާތުން ފާހަގަކުރެއްވި އެންމެ ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ ހުރި. އެކަން އަދާކުރަމުންދާ ފާހަގަކުރެވިފައި އެބައިގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އެހެނިހެން މިއަދުގެ ބަޖެޓުގެ ރޭވުމުގައި ޕްރޮސެސް ރަނގަޅު މިނިސްޓަރ ދަރަޖައިގެ ރިފޯމްސްއެއް ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރ ދަރަޖަ މިއަދުގެ ފާހަގަކޮށްލަދޭ ވަޒީރުގެ މުޤައްރަރު 2 ވަނަ ދައުރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތް އޮފީހުން ހުށަހެޅުއްވި ބޭނުން އެ ކޮމިޝަނުގެ ބަޖެޓުކުރެއްވި އޮފީހަށް. ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރ ދަރަޖަ. ދެން، މި ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރ ދަރަޖަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތް އޮފީހުގެ އެ އިދާރާތަކުން ބޭނުން އެބައިގައި އެ އިދާރާތަކަށް ބަޖެޓުކުރައްވާފައި ހިންގާއަށް ދިރާސާ ދަރުބާރުގެ ނަމުގައި މަސައްކަތް އޮފީހުގެ ހުރިހާ އެ މާލީ އެންމެ މިނިސްޓްރީ އިދާރާތަކުގެ ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރ ދަރަޖައިން ޑިޕާޓްމަންޓް ދާއިރާއަށް. މި ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރ ދަރަޖައިގެ ޑިޕާޓްމަންޓް ދާއިރާގެ ހިންގާއިރުގައި ދިރާސާ ދަރުބާރުގެ ފަރާތުން މަސައްކަތް އޮފީހުން 7% އިންޑެކްސްގެ ދަށް މި ޕްރޮސެސް މިނިސްޓަރ ދަރަޖައިގެ އިންޑެކްސްގެ ދާއިރާގެ ހިންގާއިރުގައި ދިރާސާ ދަރުބާރުގެ ނަމުގައި ފިސްކަލް ޑިސިޕްލިން ފާހަގަކޮށްލައި ދަރަޖަ މިނިސްޓަރ ގޮތުގެ ޕްރޮކިޔުމަންޓް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތް އޮފީހުގެ އިދާރާތަކުގައި އެކުލަވާ ބަޖެޓުކުރައްވާގޮތުން ބަޖެޓުކުރެއްވުމުން ރިކުއަރަމަންޓްސް ގެންދިޔަމަ މި ނަމުގައި ފިސްކަލް ޑިސިޕްލިން ގާރޑްވެ ދަރަޖަ ދިރާސާ ދަރުބާރުގެ ސާފުކުރެއް. އެހެންނަމަ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި ފާހަގަކުރެއް މަސައްކަތް އޮފީހު މާލިއްޔަތު ބެލޭ ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާ ހިލާފަށް ހުށަހަޅައިގެން ބަޖެޓުކުރައްވާފައިވާ ގޮތްތަކާއި އިދާރާތަކާ ކަން މަޝްވަރާކުރުމަށް ބަޖެޓުކުރައްވާ

އެކައުންޓެއްކަމުގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގޭ. އެކަމަކު، މިދެންނެވި ބާގައި ހަމަ މި ރިޕޯޓީ ހެކި ފެންނަން ހުރީ. މިއީ އަޅުގަނޑު ހަދައިގެން ދައްކާ ވާހަކައެއްނޫން. މިއީ ރިޕޯޓުގެން ފައިލްކުރެވިފައި ހުރި މައުލޫމާތު. ދެން، ހަމަ އެޗްއެޗްއާރުސީ 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުން 6.5 މިލިއަން ރުފިޔާ ބާކީކުރެއްވުމަށްފަހު އެ 6.5 މިލިއަން ރުފިޔާވެސް ވަނީ މަސައްކަތް އޮޑިޓަރގައި ހުރި އެކައުންޓެއްގެ ގެންދަވާ މި ބަޖެޓު ތެރޭ ކޮމިޝަންގެ އޮތް ސްޓޭޓްމަންޓު އެކައުންޓެއް ތެރެއިން. އެހެންވީމަ، އެ 6.5 މިލިއަން ރުފިޔާވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ގެންދަވަނީ 2009 ގެ ބަޖެޓުގެ ޚަރަދުގައި މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާފައި ދިން 34 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓުން ބޭނުންކުރައްވަމުން. ވަކި އެކައުންޓެއްގައި ބަހައްޓަން މި ހައްދަވައިގެން 2008 ގެ ބަޖެޓުން އެ ބާކީކޮށްފައި 6.5 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަހައްޓަވައިގެން ބޭނުންކުރައްވަމުން 2009 ގެ ބަޖެޓު ވަކިން ހަރަދުކުރައްވަމުން ގެންދަވަނީ. އެހެންވީމަ، މިހުރިހާ ރިޕޯޓް ހުރިއިރު މި ބައްޔަށް މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުތައް ތިއްބަވައި ހުރިމަ ހަމަ ހައިރާންވޭ. އަޅުގަނޑު މި ރިޕޯޓުގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 75 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ދެން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މިފަދައިން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން ހަމަ އެއްވެސް ވާހަކައެއް ދަންނަވާކަށް ނެތިން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުން ވާހަކައީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހައިރާންވޭ މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަމުގެ ކުރިއްސަވައިފިއޮތް އާދައިގެ އޮންނަނީ ޢަމަލުކުރެވިފައިވާކަން މިމާރުފިން ދައްކާ ވާހަކަފުޅުތަކުން އަޅުގަނޑު ހައިރާންވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑު އެހެން އިތުރު އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށް ނެތިން. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ބަހުސަށް.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނު ދާއިރާގެ ބިސްމިއްލާހިއްރަޙްމާނިއްރަޙީމް. މުޙްތަރަމް ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށްޓަކައި. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ބޭނުންވަނީ މި ބަހުސް ނިމުނީއާ މި އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ 2 ބައިވަރު ބަހުސްގެ އުމުރު. އެއީ ބައިވަރު ކޮމިޓީއާ ބެހޭ ވާހަކައެވެ. 2 ވަނަ ވާހަކައީ ކޮމިޓީއާ އަދި ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދާ އުސޫލުތަކާ ބެހޭ ވާހަކަ. 2 ވަނަ ވާހަކައީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްއާ ބެހޭ ވާހަކަ.

ފުރަތަމައިންނެއްވެސް އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމައިންނެއްވެސް ދަންނަވަމުން އައި ވާހަކައީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ކަމެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން އެ މާއްދާގައި އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުއްޓޭ ކަންތައްތަކެއް ވާހަކަދައްކަން. އެކަން ނިންމަން އަޅުގަނޑުމެން މިދެކޭ. އެ ނިންމުން ނިންމާފައި އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހާޒިރުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަންތައްތަކެއް

ފާހަގަކުރެވިގެން ހިނގައްޖެ. އެހެންވީމަ، ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ނިންމުން ރަނގަޅުވޭ ނޫނޭ. ސުވާލަކީ މިހާރު ހަޖުރުންކަން އެދިހާއާ ބައްޓަމެން ކިޔާތީ ހުރިތަކަކަށް ބަލައިގެން ކަމެއް ނިންމުން އެއީ އެންމެ އެކަށީގެންވާ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއްހެއްޔޭ. 2 ވަނަ ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މާފަންނު ހުޅަނގު ދައިރާގެ އިލްމީވެރި ގެންބަރު ޢަބްދުالله ޢަބްދުއްރަޙީމް އާ ހުސައިނުއްވިދާ ބައިކޮޅުން އާ ދިމާލުވާ ރަސްމީ ގެންދަވާނެ. އެހެންވީމަ، އެކަންތައްތަކުގެ އެއީ ކިހިނެއް ކުރާނެ ކަމެއް. ސުވާލަކީ އިލްމީވެރި ގެންބަރުގެ އެ ހުރަހުތަކުގެ މިހާރު އެއްވެސް ކަހަލަ މި ސިޔާސީކޮށްފައިވާ ހުރަހުތައް ފާހަގަކުރައްވައި އަދި ހުރަހުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ސީރިއަސްކަން މިތަނުން ފަހަނައަޅާނީ.

ރިޕޯސަސްޓުން ފާހަގަކުރެވުން:

އަޅުގަނޑު ތިޔައީ ހަމަ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއްކަން. އަޅުގަނޑު ސިޔާސީކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ތަފާތު ހުރަހަކީ ހަމަޖެހިލުމެވެ. ތިޔައީ ސިޔާސީ ވިސްނުމުގައި ހުރިހާ ހުރަހެއް އެކުލަވާލުމުގެ އަދި ބާކީ ހުރިހާ ބައެއް ކަންތައްތައް އެބައޮތް. އެ ހުރަހުތައް އަޅުގަނޑު އެކުގައި އެބައޮތް. ދެން، އެ ކޯޓުތަކުގައި އެ ބަދަލުތަކުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ނުވާނެ. މި ތަނުން އެ ފަހަނައަޅާ ގެންދިޔައީ ބާރުވެގެން. އަޅުގަނޑު އެކަން ގަވާއިދުގެ މުހިއްމު ކަމެއް. އަދި، ހަމަ އެއްބައެއްކަން އެދޭތީ އެ އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތަކުގައި އެދޭތީ އެ ހުރަހުތައް ގެންދިޔައީ ދިރާސާކުރުމުގައި މި އަޅުގަނޑުމެން އަޅުން އެ އިސްލާމްގެ ރިޕޯޓު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އަޅުން ބަޔާން ހުރިހާ ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ ބާރު ގެންދިޔަ ސިޔާސީ ކަމަކީ އިމްތިޙާނު ހުރިހާ ބަދަލުތަކެއް އެކަން ހިންގަމުން ގެންދަނީ ފިޔަވަޅު ފިޔަވަޅުތަކެއް ކުރިމަތިލާ ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތަކުގައި. ދެން، ކޮންމެ ގޮތަކުން ވެއްޖެއް އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތަކުގައި އެ ހުރަހުތައް އެކުވެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން އެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކަމެއް އަހާ އެހެން ކޮށްލަ، އެ ހުރަހުތައް އަހަރެން ގެނެސްދޭ ގަވާއިދުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުވެ. ފާހަގަކުރެ ކުރަން ގެންދިޔައީ.

ބިނުންތު ދައިރާގެ ގެންބަރު އައިމަރުއާޔަ، މި އަންނަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން މި ކޯޓު ހިންގުމާ ބެހޭ އަޅުގަނޑުމެން

ހަމަޖެ ފާހަގަކުރެވުން:

ގެންބަރުން ދައްކާ ފާހަގަކޮށްލަދޭ ހިތްހަމަޖެހިގެން މުޤައްރިރަށްވެސް އަދި ކޯޓު

ގެންބަރުންނަށްވެސް ފުރުޞަތެއް ނުނުނު އެއް ބައްޔަތުން އިތުރަށް ފާހަގަކޮށްދެއްވާ

އިންތިޚާބުކަން އެކަންތައްތަކެއް ކުރުން. އަޅުގަނޑު ދިރާސާތަކުގައި މުޤައްރިރަށް ބަޔަކު

ނުވެވޭއިރު ބަރުސްގައި ހާދިސާއާބެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަމުންދާ ވާހަކައަކަށް އަދި އެވާހަކާ ދުވަސްތަކުގައި ކިޔަމުން ހިތްޖެހޭ ސުވާލުތަކެއް ކުރުމުގައި އެއީ ބަދަލުކުރުން ޖަވާބުދާރީ އެއްބަދަލުކުރުން އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާ ވާހަކައެއް ހުއްޓާ މިކަންކަން ކުރުމުގެ އަޅުގަނޑުމެންކަން ހިއެއްނުވާ މުޅިއެއްކޮށްތަކަށް ފުރުސަތު ލިބިގެން ވާނެއެވެ. އެހެންވީމަ، ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މުސްތަޤްބަލުގައި މިކަންކަމެއް މުޅިއެއްކޮށް އެކަމަކު ސުލްތާނުގެ އަޅުގަނޑު އެދުމެއްކަމުގައި ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދަން. އާދެ، އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ދަރުސްތަކުގައި މާތްކަން ހުޅަނގު ދައުލަތްތަކުގެ އިސްތިޢުމާރީ ވިލާތެއްގެ އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަހީމް އެ ހުރިހާއެއްޗެއް ހުރަހެއްވެފައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މިހާރު މި ކުރިޔަށް އޮތީ ހުރަސްއެޅުމާއިދުރުން. އެހެން މިދަންނަވަނީބޭނުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިދުނިޔޭގެ ވާހަކަތަކަކީ ކުރީގައި ނިސްބަތާއި އޮތް ނިސްބަތްވެފައިވާ އަލުން އަޅުގަނޑުމެން ޖާހިލިއްޔަތުން އެހެން އަޅުގަނޑުމެން އަސްބާބު ގޮސް އެ ނިސްބަތާ ބައިގަނޑުން ނިސްބަތްވެއްޖެކަން ބޮޑުވެސްމަ މިހާރު އެ ހުރަހެއްދެއް ނުވެ. އެ ހުރަހެއްދެއް ނުވެ. އެއްވެސް ހުރަހެއްދެއް ނުވި ޢިލްމީކަން މި ބައިގޮސް ހުރިކަން ގޮސްދޮވިއްޖެކަން ގޮތުން އިސްލާމީ ގޮތެއް. އަދި އަޅުގަނޑު މިސްރުގެ ނުވާތީއެކަން ޖާގަދޭކަން ޖާބިރު މިސާ ފަރާތްކަން ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލުމުން ގުދުސް ނުކުރާނެއެވެ. މި ކަމުގެ ބައެއް އިސްލާމީ ދީނުގެ ސަރުކާރުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެއްބާރުލުމެއް އަޅުގެ ބައެއް ރިޔާސީކަމުގައި އެކަށީ ލިބިގެން. އެހެން ހުރިހާގައި އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށް މުޅިއެއް ނުދަންނަވާ އެކަށީގެ ކުރުމެއް ވެއްޖެ. ނުވަތަ އެބުރިޔަން އެކަށީގެ ކަމެއް ވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން މިއުޅެނީ އެބުރިޔަން ސަރުކާރުގެ އާގައި އެބަހުރޭ. އެކަންކަން މިހާރު ބޮޑުވެގެން ދަނީ. ބޮޑުވުމުން ދާއިރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި ކާމިޔާބު ނިސްބަތުން ނިސްބަތުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާމީދީނަކީ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަރިހުން ނުވަތަ މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިސްބަތުން އެބަޖެހޭ މި 25 ވަނަ މާއްދާގައި މިބުނާ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ބައިގަނޑުން. 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިބުނަނީ މަޖިލީހުން ހިނގުމުން މައްސަލައެއްގައި ފުށުއަރާނޭ ސިފަ ޒާތީ މަސްލަހަތު މަސްލަހަތެއް އޮތް ނުވަތަ ސިފަ މާލީ މަސްލަހަތެއް އެ ފުށުއަރާ ނުވަތަ އަދާކުރާ ވަޒީފާއަކާ ނުވަތަ މަޤާމަކާ ގުޅޭ މަސްލަހަތު އެކި މިހާރު އެމައްސަލައެއްގައި ވެސް ދިމާވާ ނުވާނެއެވެ. އެހެންވީމަ، މިބުނާ ސިފަތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީގައި އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ މިބުނާ މިދަންނަވާ ނިސްބަތުން އަޅުގަނޑުމެން ނިސްބަތް ރައީސުގެ ސިފަތަކާ އެހީ ސިފަތަކުގެ އެ

ނިންމުން މި ކޯޓުގައި އޮތްނަމަ. އަޅުގަނޑު މި ދައުލަތުގައި އެވަރު ނިންމުމެއް ނެތް. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިދަނީ އަލުން މިއާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދައްކަމުން. އެހެންވީމަ، މި 3 ނުކުތާ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ޕްރޮސީޖަރަލް މައްސަލަތަކާއިގުޅޭގޮތުގައި ހުށަހަޅަން. އެއީ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންވީ ކޯޓުގައި އެމީހަކު ހާޒިރުކުރުމަށް ބޭނުންތޯ ގޮތެއް ނިންމިދާނެ. 2 ވަނަ ކަމަކީ މިގޮތަށް ގެންދަނިކޮށް އެމައްސަލަ ހުށަހެޅި މެންބަރު އެ ގެންގޮސްސިޔާދުން އިތުރަށް އެއްޗެކަމަށް ބެލެވޭނީ. 3 ވަނަ ނުކުތާއަކީ މި ހުށަހެޅުއްވި އޭޖެންޑާ ގެނެސްދެމު ކުރައްވާ އޭޖެންޑާކުރުމުގައި މި ކޯޓުގެ ބަޔާން ދިރާސާކުރުމަށް ގެންގޮސްނުގެ ނަމްބަރުތަކާ އަދިސާބިތުކުރާ އެ ގެންގޮސްނުދަން މިކަމުގައި ބައިވެރިވެ ގުޅޭ ދާއިރާއެއް. އެ 3 ނުކުތާ. އެ 3 ނުކުތާއަކަށް ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ޤަރާރާ އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ސަލާމަތް މި އޭޖެންޑާ ޤަބޫލުކުރާ ސ.ދިރާސާ ކަމަކަށް ހަސަން ލަތީފު އެ ފުރުޞަތެއް ކަމާއިބެހޭ ބަޔާން ޤަބޫލު އެހެނިހެން ހިސާބު ހުރިތަ ރިޔާސަތު ނަގަން. އެގެ ކުރިޔަށްދާއިރު އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އަޅުގަނޑު ހިތުން މި ކޯޓުތަކުން ވަރަށް ފުރުޞަތު ދިނުމާއި ހަމައެކަނި. އަދި، އޭޖެންޑާ ޤަބޫލު ވެއެވެ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަން ޤަބޫލުކުރާ އެކަމުން ހިތާމަ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ހިސާބަށް. އެހެންވީމަ އެކަންކަމުގެ އެތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރީގައި މިއަދުން 3 ކަންތައް ގޮތެއް ނިންމާދޭކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފުރަތަމަ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ހުރި ބާރުބަސްކުރެއްވީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނީ 2 ވަނައަށް ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގެންފި ބާރުބަސްކުރެއްވި ފުރުޞަތުއަރުވާނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ސަލީމަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްމަދު ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ އަންތަރީސްވެ އާސޫރްވެއްޖެ ޢިއްޒަތްތެރި

ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ބައެއް ގެންގޮސް އެދައްކަވާ ވާހަކަތަށް. ރައީސުވެސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ހުށަހެޅުމާ ވަކި މިހަކު ސަރުކާރުގެ ކޮމިޓީއަށް ނުހަނު ބޮޑު މިހާރު ސަމާލުކަމެއް ދެއްވި ދެލްހެއްދެވުމަށް ކޯޓްގެ ފަރަ ކަމެއް އެހެނިހެން ހުރިހާ ކަމަށް ބޮޑު ބޭނުންވާ ބަހުރު ދައްކާލުމަށް މަސައްކަތްކުރާ މިހެއްގެ ދައުރުގައި މިކަމާ މަސައްކަތްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަންޓަރީސްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހައިރާންވެއްޖެ. ކަނަލް ނަޝީދު ދެންގެ އެދުއްކަވި ވާހަކަފުޅަށްވެސް އޭގެބަހުން ބޭނުން ބައެއް.

އަޅުގަނޑު އެމަނިކުފާނަށް ވަރަށް އިޙްތިރާމްކުރިން މިއަދު ހަމައަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދުގެ ވާހަކައިން އަޅުގަނޑަށް އެނގިއްޖެ އެމަނިކުފާނަކީވެސް އެއް ފަރާތަކަށް ޖެހިގެންގޮސް ހަމަ ދުރުން ހެއްދެވުނު ހައްގުވައި ހުންނެވި ބޭފުޅެއް. މައްސަލައެއް ނެތް އަޅުގަނޑުމެން ޒިޔާރަތްކުރެއްވި ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން ނުބައިކަމެއް ކުރިއްޔާ. ނިކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލަ ކަމެއް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް. ކުރަނީއެއްނޫން. ކުރަފަނި ކަމެއްނޫން. ކޮންމެ ތަނަކުން މިހާ ފަރިތަވެގެން އައިސް. އެހެންނޫން އަދި ވަރަށްބޮޑު މަސައްކަތް ކޮންމެ ފަދަ ވާހަކައެއްވެސް ކުރެވިދާނެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ. އަޅުގަނޑު އެދެން މި ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލައަށް ހުކުމެއްކުރެއްވުމަށް. ދެން، އަނެއްކާ ޢިލްޒާމްތަކެއް އެބުނު މުންސަރިފުކުރިއްޔާ މުޤާބަލާކޮށް ވާހަކަދެއްކުމަށް މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އޮންނަ ގޮތަށް ރިޢާޔަތް ވާހަކަދެއްކުމަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަ އަޅުގަނޑު ކުރިއްލާލަ އޮޅިފައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ރިޢާޔަތްކޮށް އެހެން ޤާނޫނީ ގޮތުން ގޮތެއް ވާހަކަދެއްކުމަށް މި މެންބަރުންނަށް އިޖާޒަތް ދެއްވާ. ވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެން އިޢާދަކޮށް ގޮތެއް ނިންމުމަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަ މިގޮތަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް ފުރުޞަތު ދެވޭނެ. ދެން ގޮތެއް ނިންމުމަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް ހުށަހެޅުމަށް ގޮތް ނިންމަވާށެވެ. މި ހުށަހެޅުން އޭގެ މަޖިލީހުގެ ވާހަކަދެއްކުމަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެން، އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލައަށް ދާނަން. އޭގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ސާބިތުކަމާއެކު ރައީސް، ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމީ ގޮތުގައި އުޅެނިކޮށް ކުރައްވާފައިވާ ކަމާއި ގުޅޭ ކަމެއް ހުއްޓުވުމަށް. ދެން، މިއަދުގެ އަޅުގަނޑުމެން އަދި އެކަމާ ގުޅިގެން ހަމައެކަނި އަދި މި އެއްބައިވަންތަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ނަގައިގެން ބެލިއަސް މިހާތަ ދަށުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މިއަދު ގޮތްތައް. މިހެން ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ބުނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑު އެއްގޮތަށް. މިކަން ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑުމެން މިހާ ޖަވާބުދާރީ ކަމެއް. މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތް ތަރުތީބުން ތަޞައްވުރުކުރާ ރައްޔިތުން މިއަށް ނުވަތަ. މިއަދު އެއްޗެއް ގޮތްތައް އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. ކަންތައް އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރެއްގައިވެސް ނުބަހަން އެކަމަ ހުއްޓުވުމަށް ކަމެއް ކަމެއް ސާބިތުވެއްޖެއެވެ. އެކަމަ މިފަދަ ކަމެއް ސިފަ ކޮންމެއެއް. އެކަމަކު، އުމަރުކުފާނު އިބްރާހީމް އެކަމަ ހަމަ ސިފަ އެއްބަސްވެއްޖެ އުމަރުކުފާނު އުޅުއްވިކަމެއް ކުރައްވާފައިވާކަން. ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް

ފައިސާއާ ބެހޭ އުސޫލުތަކުގައި އެއްވެސް ގޮތަކުންގައި އެވެސް ޤާނޫނުގައި ސަރުކާރު ފައިސާއިން އަމިއްލައަށް ބޭނުންކުރުވުން އެއްވެސް އުސޫލެއް މިނިވަން ދޮވިދާ ނުވޭ. އެންމެ ދުވަހަކުވިޔަސް. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މަޢުލޫމާތު ނިމިފައި އޮތް މަޢުލޫމާތު. ދ ދަޢުވާކުރަން އަޅުގަނޑު ނޫނީސް. އެހެންވީމަ، މިހާރު ސާބިތުން ފެނިގެން އިތުރު ފުރުސަތު ނުދީ މިމަޢުލޫމާތު ނިންމާފައި މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމުމަކީ މަޖިލީހަށް ފޯރުކޮށް ޝަކުވާއެއް.

ހިންގަވަރު ދާއިރާގެ ޖެންޑަރު އިޤްތިޞާދީ މުޢާމަލާތު ސާބިތު ވާހަކަދެއްކުން: އަޅުގަނޑު ޕިޔަރުކުން ހަމަ އެހެން ޖެންޑަރުގެ އެދިއްކަވާ ވާހަކައަން ޖަވާބު ނުދިއްޔާ ބޭނުމަން އިނގޭތޯ މަސްވޫރަތުންބާއި. ދެން، އެ ފުރަތަމަ ކަމަކަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ވާހަކަތަކާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް އެބަހުރި ކަނޑައެޅިފައި. މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ދަރުގައި ހުރި އިޤްތިސާދީ ބާރުއަރު އިޖްތިމާޢީ ޖިނސުތަކުގެ އިޖްތިމާޢީ މަސްއޫލިއްޔަތު ދާރާ ކޮމިޓީގެ ދަރުގައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން: އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީ އިނގޭތޯ. މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި މި ގަވާއިދުއްޤުގައި އެންމެން ތިބޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އިޤްތި ބެހޭ ގާނޫނު އަދި އެސްޓޭން މިހަންގެ މިގޮތް ދިވާވޭގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ފާނުވެ ސިޓީފުރަތަމަ އިޤްތިޞާދީ ޖިނސުތަކު އިޖްތިމާޢީ ކަރަންގައި މި ކޮމިޓީން ބަދަލުކޮށްފައި އެންމެން އިނގޭތޯ. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އިޤްތިޞާދީ ޖިނސުތަކު އިޖްތިމާޢީ ކަރަންގެ ކުރިއަށް ގެންދާ މިހާރު ދުވަސް އަހަރުއާ ދުވަސްވެގެން.

ހިންގަވަރު ދާއިރާގެ ޖެންޑަރު އިޤްތިޞާދީ މުޢާމަލާތު ސާބިތު ވާހަކަދެއްކުން: އާ މަޢުލޫމާތު ނޫނީ. އެހެންވީމަ ދެން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްގެންދާނަން އިނގޭތޯ. ދެން، ކޮންމެއަކަސް އިޤްތިޞާދީ ޖިނސުތަކުގެ އިޖްތިމާޢީ މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް. އަދި، އެހެން މިނިވަން މުއައްސަސާތަކެއް ހިމެނޭކަން ދުވަހުގެ އެހެން ބައެއް އިޤްތިޞާދީ ޖިނސުތަކުގެ އިޖްތިމާޢީ. މިހެން މިދެންނެވި އިޤްތިޞާދީ ޖިނސުތަކުގެ ބަޖެޓު ސިޔާ އިޤްތިޞާދީ ޖިނސުތަކުގެ އިޖްތިމާޢީ ބައްޕާރުކަން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގައި ނުހިމަނާ މުޅިން ވަކިން މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ބަޖެޓެއް. އެ ބަޖެޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވޭ އެފަދަ ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުން ދުވަހަށްޖެހިލަން އިޤްތި ފާސްކުރުމަށް އެބަޖެޓު ސިޔާ ކަނޑައެޅިގެން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން

ފާސްކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ ދޫކުރަންވާ ފައިސާއެއް ފިޔަވައި
މިނިސްޓްރީން އެފައިސާ ކުރަންޖެހޭނެ. ދެން، ހަމަ އެއާވިދިގެން އޭޖީ އޮފީހުގެ ހިސާބުތައް
ބެލެހެއްޓުމާ ހަރަދުތައް ކުރާނެ ގޮތް ކަނޑައަޅުއްވުމުގެ ބާރު މިއޮންނަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދީފައެވެ.
އެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި އެކަން އޮޑިޓްކުރި. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އެބައުޅޭ އަޑިއަހައިދޭން. މާލިއްޔަތުގެ
ރިޕޯޓުގައި އާދައި އެޢުލާނު މުޢައްސަސާތަކާ އެކުން ތަންތަނުގެ ހިސާބުތައް
ބެލެހެއްޓުން ގޮތް ހަރަދުކުރެއްވުމާ ކުރާނެ ގޮތާ އެއްކޮށް ކުރަނީ މާލިއްޔަތުން. އެކަމަކު، އަދާކުރާ
ދަންނަވާނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އިރުޝާދާއި ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމާ ހަރަދުކުރާނެ ގޮތް އެނގިފައިނުވާ ކަމެއް
ކުރެވިދާނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްއެވެ. ދެން، ޕާލިމެންޓުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އިޚްތިޔާރު އޮޑިޓްކުރުމާ
ކުރު ހިންގުމާއި ގޮތް ކުރާނެ އަހަރަކު ބަޖެޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މިނިވަން އޮޑިޓަރ
ކުރެވޭނެއެވެ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ މިދަންނަވާ ހިސާބު އިޚްތިޔާރު އެއްކޮށް
ކޮމިޝަނުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ރައްޔިތުން މިކަމުގައި އެއްކޮށް ކޮމިޝަނުން ކުރެވޭނެއެވެ
ފަރާތެއް. އެ ކޮމިޝަން ކުރެވޭއަށާ އިޚްތިޔާރު އޮޑިޓްކުރުމަށް އެއްބަސް ހިސާބުތައް އަދާކުރާނެ ގޮތް މި
ބެލެހެއްޓުން. ކުރި ހިންގާ ފަރާތާ ގޮތްތަކެއް ބެލެހެއްޓުން މިޢާދާ މިއަދު. މިއަދު މި އެއްވާ އަދިއެކު
މިނިވަން ރައްޔިތުންގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން ބާރު އަދާކުރާނެ ގޮތް މިކަން ބެލެހެއްޓުން މިގޮތުންނެވެ.
ފުރަތަމަ އެކުއެކު މުސްތަޤިއްލު މިނިވަން ވަޒީފާ އަދާކުރާ އެއްވެސް ކޮމިޝަނަކާއި މުއައްސަސާއެއްގައި އެކަން
ހުރިހާ ކަމަކަށްވުރެ. އަދާކުރާ ކޮމިޝަނުތަކާ ހަމަ މުސްތަޤިއްލު މިނިވަންކަން. އެކަމަކާ ވާހަކަ، ދިވެހި
ރައްޔިތުންގެ ފުރިހަމަ މުއައްސަސާތަކާއި އަދާކުރާނެ އެކަން ބެލެހެއްޓުން މިގޮތުންނެވެ. އަދާކުރާ
ކޮމިޝަނުތަކަށް ސަލާމަތް މިނިވަންކަން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ހުރި މުސްތަޤިއްލުކަން އެންޓި-
ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަކީ ހުރި އަދިއެކު ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުގެނައުމުން ހާސް މިނިވަން ވަޒީފާއާއި
އެކު. ކޮމިޝަނުތަކާ އެބައި އެދިލައި. ދެން، އޭގައި އެކު 4 ކަމެއް އަދާކުރަމުން މި ފުރަތަމަ ކުރެވޭ.
އެއް ކަމަކީ މިއުސޫލުތަކު ބީ.އެޗް.ޑީ ހުރި ދައުލަތުގެ މަޖިލީހަށް. އަނެއްކަމަކީ ކޮރަޕްޝަން ކުރޭ
ބޭނުންކުރުމުގެ މަޖިލީހަށް. އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ މަޖިލީހަށް 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގެ ބާރީގެ
މަޖިލީހަށް. ބީ.އެޗް.ޑީ ހުރި ދައުލަތު ބެހޭގޮތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދައުލަތު ވާހަކައިގައި ވިދާޅުވި
ޕުޅަނބަރު އެފައިސާ އަނބުރާ ދައްކަފާ. ހަމަ ބަޖެޓު ދުވަސްތަކާކަމެއްވާނެ އާގެ ކުރިއްދުވަހު އެފައިސާ
ނުދެއްކުނީމަ މާލް އަދިސްކުރި އެ ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކާފާ. ދެން، އަދާކުރަމުން މިފުންނަ
އޮޑިޓް އޮފީހުގައި ހުރި ކޮންސެޕްޓަކީ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެފައިސާ ދައްކަމުން އެދުވަހު ދައްކަމުން

ވިދާޅުވާކަމަށްވަންޏާ އެ ފިޔަވަޅުތަކަށް އެޅިފައި ހުރި ގޮތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ. ޕާރލިމެންޓު ޓޫލް ބަދަލުވެފައި ހުރީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ ކަމެއް. ވަޒަންކުރެވޭނީ ކުރިއަށްގެންދާފައި ނުވޭ ވަޒަންކުރަނީ ހަދާފައި އެއްޗީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ވިދާޅުވެފައިވާތީ. ނަމަވެސް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ނޫނީމެ. މިމަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ. ދެން، އެއީ ކޮމިޝަން ކާގެ ބޭނުންކުރި މަސައްކަތް. އަޅުގަނޑު އެބަލެއް ކޮމިޝަން ކާގެ ތިމާވެށިވާތަން އަދިއެކަ ބޭނުންތަކަށް ހުރިކަން. އެކަމަކު، އެ ރިޕޯޓްސަރވިސްތަކުގައި އެބަހުރި. އެހެން 2 ވަނަ ދިރާސާ ދިޔަވުރި 2008 ގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ފާސްވުމާއި. އެއީ ވަގުތު ކުރީގައި ހުރި ހަރަކާތްތަކެއް އެހެނީ ދައުލަތުގައި. ޕޮއިންޓްތަކެއް މި 2 ވަނަ ފަހަރަށް ނިޒާމަކީފައި މިއީ. އެ ހަމަ ކަސްޓަމްގައި ނިޒާމުގެ އެއީ ބަހާއަކު އެންމެ މުހިންމު ކަންތައް މި ނިޒާމުގެ ކަމެއް. މިފަހު އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ކަމާއި ދިމާ ޕިޓްވެ ކަން އަޅުގަނޑު ނިޒާމު އެއީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ކާގެ ބޭނުންތަކަށް އެހެން ނިޒާމު އެޕޯލް. މިހާރު މިއުފެއްދުމެ އެގޮތަކަށް އެ ބޭނުންތަކަށް ހުރި ގެންގުޅޭ މަޖުބޫރު ރިޕޯޓްސަރވިސްތަކުގައި މި 2 ވަނަ ދުވަސް ހުރިއާ ވަގުތު. ދެން، މި 2 ވަނަ ދަނޑި އަސާސީ ދައުލަތުގައި މިއީ އެ 2009 ގައި. އަޅުގަނޑު، މިހާރު ނިޒާމަކު ދާއިރާގައި މިއީ އެހެން ކަމެއް ދުސްތޫރު ގާނޫނުގައިވޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ ކަމެއް. ދެން، ކޮމިޝަން ކާގެ ބޭނުންތަކަށް ނިޒާމު އެ އަޅުގަނޑު މިހާރުވެސް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނެއް ބަދަލުކޮށްގެން އެބައިން ބަޔާން ދައުރު ހަރުދަނާ ބަލާ އެކަށީގެންވާ މިފަދަ ބަދަލުތަކެއް ކޮމިޝަނުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްއެވެ. ދެން، އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުތައް އެދި ދަށުން ކުރިއަށްދާނީ އިދާރީ ކަނޑައަޅާ އިޞްލާހު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަވާއިދުތަކަށް ކަމަށްވާ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުން ފުރިހަމަ އަންގަސްޓު ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްއާއި އެ ބޭނުންތަކަށް ނިސްބަތް އެމަނުން އިންސާފު. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްދާނީ ކަމެއް. އިންސާފުވެރިކަން ބަރާބަރުން ވިދާޅުވާނެ މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރި ޕްރާޖެކްޓް އިންސާފުވެރިކަން އެންމެން ކޮމިޝަނުގެ. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ވިދާޅުވި މިތަނުން ކޮމިޝަނުގެ އަދާލަތު ތިމަންނަމަށް ކުރެއްވި. ކުރެވޭނެ އެ އަދާލަތު މަސްއޫލިއްޔަތު ޖުޑީޝަލް ތިމަންނަ މިއަދު އެކަމުގެ އެންމެން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް. ތިމަން އެބައި ދަނަވީ. އެހެންވީމާ، މިހާރުން ކޮމިޝަނުގެ އަދާލަތު ކުރެވިދާ.

ރިހާސަލުން ވާހަކަދެއްކުން: އަޅުގަނޑު އިސްތިއުފާދެއްވަން އިނގޭތޯ. މިޤާނޫނު ނުނިމުނު ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްގެ އިންސްޓިޓިއުޝަނުގެ ކަނޑައަޅާފައި. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްއަށް އެއީ ވަގުތު ކުރިއަށްދާނެ މަސައްކަތް ދެން އިތުރު އެއްވެސް

އެއްޗެއް އެއީ [illegible] ... އިންޝުއަރަންސްގައި [illegible] ... 23 [illegible] 2008 ގައި.

[illegible] ... އިންޝުއަރެންސް [illegible] ... 2008 [illegible]

ކަނޑައެޅިގެން ދަންނަވާކަށް ނުކެރޭނެ އޮތީ ބަޔަކަށް ގޮތެއްނުވޭ ސަރުކާރުގެ އެހެން ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން ވަޒީފާ ކަންތައްތަކެއް އިނގޭތޯ އެއް ރައްޔިތުން ހަމަ އެކަމަކު ދެކެން. އެއީ މުޅިން ވަކިން ރާއްޖެތެރެ އެއްޗަކަށް ވަނީ. އެހެންވީމަ، މިއީ އަޅުގަނޑަށް މިކަންތައްތަކުގައި ފެންނަ ގޮތެވެ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑަށް އެބަފެނޭ މި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިވެފައި މިއޮތް ރިޕޯޓް އޮތްގޮތުން ޖެހިގެން އިތުރަށް ވާހަކަފުޅުތަކުގެ އަލީގައި އިސްލާހުތަކުގެ ކަންތައްތައް އޮތް ހަމަޖެހިގެން އެބަހުރި ކަމެއް. އެހެންވީމަ، މިއަދުވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެކަންތައްތައް ފާހަގަކޮށްލައި އޮތް ހަމަޖެހިގެން ހުރިހާކަމެއް. އެއީ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ގޮތެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ ޝުކުރުއަދާކުރަން އިސްލާހުގެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުއްވި ޝުކުރުއަދާކުރައްވާ ނިމުނީ. ދެން، އަޅުގަނޑު 2 ވަނަ ޝުކުރުއަދާކުރަން އިސްލާހުގެ ހުށަހެޅުމަށް އޮތް ބަހުސްއަށް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަހީމް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ޝުކުރުއަދާކުރަމުން ބޭނުންވަނީ މިކޮމިޓީ އެއްގޮތް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަދައްކަމުން ވިދާޅުވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިނގާ ޤަވާއިދުގެ ދައުރު ގަސްތާއި އިސްލާހު ބަދަލު ގެނައުމުގެ މައްސަލަ ފާހަގަ ކޮށްލަން. އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މި ރިޕޯޓުގެ ބައިތަކުގައި ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހިއްސާ ނުވާ ކަމަށް ވިދާޅުވި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަ ކަމެއް. ދެން، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރަސްމީ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާތައް ބޭނުން ކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވާ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައްޔިތުން މަޖިލީހާ ހަމައަށް މެންބަރުން މަސައްކަތް މިކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ވާގޮތަށް ގައުމީ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ މަޖިލީހަށް ރައްޔިތުންގެ ތަރުޖަމާނުކޮށްދެނީ. މިގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ މަޖިލީހަށް ތަރުޖަމާނުކޮށްދިނުން މެންބަރުން ބަލައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ވެގެން ކަންތައްތަކުގައި ގޮތުގައި މަޖިލީހަށް ތަރުޖަމާނު އަދި ބޭގެ ކަމުއައީ

ނެރެޖަހިވާކަމަށްވެސް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ރިޔާއަތްކޮށްދެން އޭގެ މައްސަލައިގައި ރަށްދިރުމުގެ ފާބަހާ މަސްފާގައި މިހިމެން މި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ބޭރު ބައެއްބަޔަކުން މީހުން ހިސާބެއްގެ ވަރުން ދިޔަ މައްސަލަ. އަޅުގަނޑުމެން ނުދަންނަވަން އެއްވެސް ބާރުއެޅުމަށް މީގައި ޔާމީން ހެޔޮ ނުފެނި އޮތުމަކީ އެމަނިކުފާނު ދެއްވާ ޖަވާބުދިން އެޔާމީން ހެޔޮ ފަހުން ފެންނާނެކަމަށް. ކޮންމެ ތަނެއްގައިވެސް ކޮންމެ މުއައްސަސާއެއްގައިވެސް އަމަލުކުރުމުންދާގޮތޭ އެތަނެއްގެ ޔާމީން ހެޔޮ ފެންނަން ހުންނަޖާގަނަކަމަށާ އަދި އެކަމަށް ފުރުމުގެ ކަރުން އެކަމުގެ ތެރޭގައި އަންނަނޖެހޭ ޔާމީން ހެޔޮކަށް ހުންނަޖާގަނަކަމަށާއި އޭގެ ފަހުންވެސް އޭގެ ޔާމީން ހެޔޮކަން ހުންނަޖާގަނަކަން. އަޅުގަނޑާއި އެއްކޮށް ސަބަބު ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތް ކުރުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ހަމަ އެބައްޓަށް ވިދާޅުވިޔަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަދިއެހެން ދަފްތަރުއެކަން ސަބަބުކުރަމުން އެދަފްތަރުގެ ނަޓީ އެންމެ ކުޑަމިނުން ފުންމާލުވިފައިވާ ނަމަކާ. އަދި ހަމައެކާއެއްޓަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްއަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ސިޔާސީ ކަމެއްގެ ތެރެއަށް ވަންނަން ނުޖެހޭން ބާރުވެރިކަން ވިދިނުވ ބ.އަޅުވ ތެރޭދުއަރ ކުރި ދަފްތަރުގައި ދައުލަތުގެ ހަރަކާ މިނިސްޓްރީންނަކަން ނޫނީ ތިޔަ މިނިސްޓްރީންނަކަން އެތަނަން ނެރުގެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެދަފްތަރުގައި އޭގެ ފުރުން އެހަނދަން، އެކަމުގެ މައްސަލަތަކެއް ބަލަންވެގެން ދިޔަ ދިޔުމުގައި ވަކިތަކެއް އޮޑިޓް އޮޑިޓަރގެ ސްކޯޕާއި ނެތި ތަންތަނަށްވާދާ ބައިދަރުހަރާ ހުރިމަތީގައި މިހުރިހާ އެއްކަމި ބިލިގައި އޮޑިޓް ސްކޯޕާއި އެބިސްޕެ ނަތީކަންވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރެވޭން. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދައުލަތަވާބަދަލުން އަޅުގަނޑުމެން މިފާހަގަކުރަނީ އިންގެތަ. ދެން ހަމައެއާއެކު އޮޑިޓް ރިޕޯޓްތައް އަޅުގަނޑުމެން އެބަދުވެސް މިދައްކަނީ އޮޑިޓް ކުރަންޖެހޭނީ އެބައި އެންމެ ރަނގަޅު ހަމައެކަނި ހަމައެކަނި ސަބަބުން ސަރުކާރުން ނިންމާ އެއް ބައިގައި ސިޔާސަތުތަކާއި ތަންފީޒު މުރާޖަރު. ނަތީޖާއަށް ވަރަށް ސީދާސާދަ ބަދަލެއް ގެނެސްދޭ ގޮތަކަށް އޮޑިޓް ކަނޑައަޅާ ދުވަސްވަރު ކުރިން ފާހަގަކުރި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮޑިޓްކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓްތަކުގައި އެއްވެސް ބާރުތަކެއްގައި ޕާރފޯމަންސް ވައިންސްސަރވް ރިޕޯޓްގެ ސްޓޭންޑަޑް ސަރވް ޕާރފޯމަންސް އޮޑިޓްގެ ސްޓޭންޑަޑްސް އެއްވެސް މަގްސަދަކަށް ރިޕޯޓްކޮށްފައި އެއްވެސް ބައެއް ބަޔާން ނުކުރެ. އަދި ހަމައެއާއެކު މެދުވެރިވެސް މަސައްކަތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ދައުރުގައި ޕާލިމަންޓް ވަކި ރިޕޯޓްކުރުމުގައި އޮޑިޓަރ ޕާރފޯމަންސް ރިޕޯޓްކުރަން އެއް ޕާލިމަންޓަރީ ކޮމިޓީއަށް ބާރުދޭން ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން ފިޔަވަޅު އެބަދަލު ފުރިހަމަ ސަރުކާރު ސަބަބުން ޕާރފޯމަންސް ރިޕޯޓްކުރާ އިސްލާހު ކުރަން އޮޑިޓްކުރެވޭ ގޮތަށް. އެހެންކަމަށް ޕާރފޯމަންސް ރިޕޯޓްކުރުމުގެ ފާސް ކުރުމަށް ކޮމިޓީގެ ބޭއްވުމަށް.

ކުރަ ޖެހިފަވަދަން އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 218 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ މަޤާމު އެކަށީގެންނުވާ ފަދަ ކަމެއް ކުރިކަމަށް ނުވަތަ އެމަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޒުރުވެފައިވާ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް ނުވަތަ އެމަޤާމު އަދާކުރުމަށް ޤާބިލުކަން ނެތްކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ. މިއަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިކޮމިޓީގެ މެންބަރުން މިކަން އަންނަނީ ތަޙުޤީޤުކުރާކަން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ (ނ) އިން މިމާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ފެނިއްޖެނަމަ. މިގޮތުގެ ކޮމިޓީގެ ސަބްކޮމިޓީއަކަށް ފެނިއްޖެ. ސަބްކޮމިޓީގެ އިއްތިފާޤުވެ ކުރަ ޖެހިފައިވާ ހުރިހާ ސިޔާސީ ފިކުރުތަކާއި މިޒާނުގައި ހަމަ ގޮތެއް ބިނާކޮށް ރަނގަޅަށް ރައްޔިތުންގެ ކުރުވުމުގެ ކޮމިޓީ ގޮތަށް ސަބްކޮމިޓީ ރައްޔިތުންގެ ކުރި ސަބް ކޮމިޓީން އިއްތިފާޤުވުމަކީ މި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް މިހިސާބަށް މިކަން ގެނެވުނީ. ގެނެވުމަކީ އަދި ހަމައެއްކަމަށް ބޭނުމުގައި ވިދާޅު އެކަމެއް އެޖެންސީ 7 ވަނަ ޖަލްސާއަކުން އަޅުގަނޑަށް ބޭނުން ވަޤުތުކުރެވުނު. 7 ވަނަ ޖަލްސާގައި ހުށަހަ ގޮތެއްގައި ބިލްތަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުރަހަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ވަކިވެއް ހުރަހަކާއި ވާހަކަ އިޖުރާއާތު ގޮތެއް ބަދަލުކުރަމުން ބޭނުން ކުރަމުން މިނިވަން ކަމަށް ވާހަކަ ދައްކަން ގެނެވުނު. އަދި މިއަހަރުގެ އަޅުގަނޑު ހުރަހެއް ވަކިކުރު އަޅުގަނޑަށް ބަދަލު ކުރެވިފައި 8 ވަނަ މާއްދާއާއި ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާތަކުން. އެކަކަށް އަޅުގަނޑު މިކޮމިޓީއަށް ހުރަހަށް ގެނައުން މިވާހަކަ ބަޔާންކުރަމުން ބަޔާންކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ބަޔާންކުރީ ނަމަވެސް ދެކޮޅަށް ހުއްޓުމުގައި ފިލާވަޅު އެނގޭ ހިތާމައަކީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެކުލެވޭ މިކަމަށްޓަކައި އަނިޔާވެރިކަމުގައި ވަކިވެއްދުން ދަށުން. އަދި އަޅުގަނޑު ބަޔާންވާ ކަމަކަށް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މަޝްވަރާކުރުމުގައި ހުވަފެންތަކެއް މިއީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ކަރަހަ ކޮމިޓީ ރައްޔިތުންނަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއިއެކު ކޮށްދެނީކަމަށް. އެކޮޅުން އެންމެ މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަހައި މާލެ ފުރުޞަތުކޮށް އެކަން ކޮށްފާނެކަން އަޅުގަނޑުއަށް ގަބޫލުކުރަނީ. އަދި ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކިއެކި ޖަޒީރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކިކޮށް ތިބި ރައްޔިތުން ނުލާހިކޮށް ކޮމިޓީތަކާއި ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ދައްކާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އަދިވެސް ކުރަން ބޭނުންވާ މަސައްކަތް. މިއަދު މިކަމުގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ބަޔާން ޓީމަށް ފަސްކޮށް އެއްޗެހި.

އަދުގަނޑުމުންނަން ފޯރިގަދަކުރިވި. އެންމެ ގަދަ ބާރަށް މީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ
މައްޗަށް އިންތިޚާބުގެ ކުރިމަތިލާގޮތަށް އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވާ 75 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ދީފައިވާ އިޚްތިޔާރު ދަށުން މެންބަރުން މިއަދު މި ވަޒީފާ ބަހައްޓާފައިވާ
ނިޒާމެއް. ކުރީ ދުވަހުވެސް ބަހައްޓާ ނުވި. އެގޮތުގެ ނުފޫޒުގެ ފުރަތަމަ ޒަރީއާ އަސްނާކަމުގެ،
އެހެންވީމާ އަދުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަދުގަނޑުމުންނަކަން ނުވެ މިނޫޒުގެ ފުރާނާ ނުހި
އަދުގަނޑުގެ ނުވެ އަދިއެވެ މަސައްކަތެއް މިއަދު. މަސައްކަތެއް އޭބަޔަކު ވެއްޖެއްޔާ މިއަށްގައި
އެބަޔަކު ހަމަ ތަޖުރިބާ އިންޒާ. އަދި ހާއްސަ ގޮތުގައި ނަން އަދުގަނޑުކަން ނުކުތުނު
ދަންނަވާކަން އެއްގޮތަށް މުންބަރަކާއި ދިމާލަކަށް މިގޮތަކަށް މުންބަރުންނާއި ދިމާލަށް ދަންނަވާން
ނުކުތީހިމު ނުވެ. ދަންނަވާން ބޭނުން ނިޒާމުގެ ހަރުދަނާގޮތުގައި އެހެންވީމާ އަދުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން އަދިއެވެ
މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނިންގެން މިފަހަރު ވޯޓު ދެއްވާ ބާރުވެން ދިމާލި ރައްޔިތުންނަށް
ފުރިހަމަ އިޙްތިރާމާ، ޒިޔާރަތްތެރިންވެސް ހިފަހައްޓާ ބާރުވެންވެސް މިފަހަރު ދިމާލި ރައްޔިތުންނަށް
ނިކަން ރަނގަޅަށް ފެންނާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ސުވާލިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އަދުގަނޑުކަން ވިސްނާ ގޮތެއް
ވެއްޖެއްޔާ ކުރީގެ ޖަލްސާގެ ކުރަމް އޮފީހުން ނިންމާފަ އެއް މައްސަލައެއް މިއީ. ހަމައެކަނި
ތާރީޚަކަށް އިޙްތިރާމް މުޤައްރިރު ސާލިހް ވަރަށް ބޮޑަށް ވިދާޅުވި އަދި ހަމަޖެ ތާއީދުކުރައްވާ
ތިމަންނަމެންނަށް އާޖެބަރ ޖެނެރަލް ބޮޑު ބަޔަށް މިތަނަށް އިއްވާދީން. އާޖެބަރ ޖެނެރަލް ބޮޑު
ބަޔަށް އިއްވާދެއްވައިގެން އަދުގަނޑުމުންނަކަން އާޖެބަރ ޖެނެރަލްގެ އެއްގޮތް ވާހަކައަކަށް
މިމައްސަލައިގެ އެއްގޮތް އަސާސީކަން ބަދަލުވެ ނާދޭ. މިނިސްޓަރުގައި އޮފީހަކުއް. ކޮމިޓީގެ
އަޑުއަހައްދަވާ އޮފީހުން ނިސްބަތް އެއް މައްސަލައެއް މިއީ. މިމައްސަލައިގެ ބަދަލުވާން މައްސަލައެއް
ނުވެ. އަދުގަނޑުވެސް ފަހަރު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އާޖެބަރ
ޖެނެރަލްއާއި ބާރު ބާބު ބައްޔަވާނީ. އާޖެބަރ ޖެނެރަލް އާއި ބާރު ބާބުގައި ފުރަތަމަ ކަމަކަށް މިދައްކާ
ވާހަކައަކީ މިނަޖަޔާ އެކަނިގެންނުވާ ކޮމިޓީންވާނެ މިޔާއް ނުނިކުމެވަރު މިބުނަނީ. ފުރަތަމަ މާއްދާގައި.
އެއީ އާޖެބަރ ޖެނެރަލް އާއި ބާރު ބައިގެ އެކަނިގެންވާކަމާ ކޮމިޓީންވާނެ މިޔަކަން މިނަ ވެވިން
ނުވޭ. ދަށުނަ ކަމަކަން މިއަދުނިސް 218 ވަނަ މާއްދާގައި މިއަދުނިސް ބައްޔަންކޮށްފައިވާ
ބާރުތައް މުދަލިއްވޮށްޖެކަމަކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަން ފުރިހަމަކޮށްވާނެ އާޖެބަރ

ޖެންޑަރުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި ހާޒިރުވެ ވޯޓު ދިނުން މީހުންގެ
އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސް ކުރަންވާނެ. އެހެންވީމާ އޮޑިޓަރ ޖެންޑަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލާ ކޮމިޓީއަށް
މިކޮމިޓީއަކުން ވެގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސްކޫލުގެ މޮޅުއިން މިކަން ހިނގައިގެން ދާކަމަށްވަނީ
އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ނިންމާފަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ހަމައަށް މިމައްސަލަ ފޮނުވަންޖެހޭ.
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދެން އޮޑިޓަރ ޖެންޑަރު އާއި ދޮޅު ސެޝަން ފިޔަވަޅުމައި އަމަންނާ
ސެޝަން ފިޔަވަޅުމައިކާއި އެކީ. މިއަދުން ފުރިގެން ބިލެއްކަން ނުކުރައްވާ ބޭނުމީ. ނުނިއްކާ
ކުރައްވާފަ ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުގައި ބަލާފަ ނުނިމި އެއި ކުރާ ސިޔާސަތުތަކާއިމަން ބެހޭ
ދުން ކުރަންޖެހޭކަމެއް ނިންމާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އޮޑިޓަރ ޖެންޑަރުގެ
އޮފީހަކަށް މިފަދަ ސެޝަން މިހެން ހަދާކަ ކުރިއަން އޮފީސްގައި ބިން ނަހަދާކަ
އޮބުނުމަޑި އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާވާ ކޮމިޓީގެ އިހުތިރާމްކުރުމުގައި އޮފީހުގެ މަސައްކަތުގައި. އަޅުގަނޑުމެންނާއި
ވާންނާއި ސާފުކޮށް ގޮތުގެ ކުރަން އެކަށީގެންވާ އެކުލަވާ ނުދޫކޮށް ބޭނުންކޮށްގެން ބިލުކުރަމުންދާ
އޮޑިޓަރ ޖެންޑަރު ބޭނުންކޮށްގެން ބިލުކުރަމުންދާ އެއީ ގެދޮރު ފުރަތަމަ ބިލުތަކާއި ސެޝަނުގައި
ބިލުކުރަމުންދާ ބިލުތައް ގޮތުގެ ކަމަށް ބިލުކުރަމުންދާ ފެނޭ އެއީ ކަމުގައި ބިލުކުރަމުންދާ ކަމަށް
އަޅުގަނޑުމެން އެމަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާފަ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ރިޕޯޓުކުރުން މިއޮންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެހެންވީމާ އެގޮތުން ކުރެވޭ މީ. ދެން އަޅުގަނޑު
ގަންނަވާފަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފިކުރަށް އުފެދުނު ބައެއް ސުވާލުތަކުގެ އެއްކަލަ ފުރަތަމަ
ޖެންޑަރު ހުށަހެޅުނު ހިތާޒަ ހުރި އެކަމީ ހިނގައިގެން ކުރި މައްސަލަ އެއީ ފަރުދުގެ ގޮތުގައި ވާކަމަކީ
ހުއްޓެ. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ތަކުރާރުވާ ފިރިހެނުން ފަރުދުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް
އަޅުގަނޑުމެން މިކުރަނީ ޝަރީޢަތް ދުވާ މަސައްކަތް ނުވާން އަޅުގަނޑުމެން ބަލަނީ. އެކަން
ކުރާނީ އެންޖީ-ކޯޕަރޭޝަން ކޯޕަރޭޝަން. އަޅުގަނޑުމެން މިކުރަނީ ހަމައެކަނި ގޮވާލިކަމާ
ރިކުއަރމަންޓް. ސިޔާސީ ރިކުއަރމަންޓް ގެންދިޔައިސާވެސް ބާރު ރިކުއަރމަންޓް
ގޮތަށް ކުރިމަތިވެދާނެ ކަމާ މަސައްކަތްތަކުގެ މިބުނީ. ހިތާމަ ހުރި ހުރިހާ ދެން އެއީ ހިނގާފައި އޮޑިޓަރ
ޖެންޑަރު ގެންދިޔުމުގައި އެކަމަށްވުރެ ދުވަހުގެ ރައްކާ އޮޑިޓަރ ޖެންޑަރުއަކަށް
ދައްކާލަދޭ ނުޖެހި މިކަމާ ހުރިހާ ކަމަކީ. އެހެންނަމަ ހުރިހާކަމެއް ނުހިނގާކަމަށް
ވިދާޅުވީ ނުވޭ. އެހެންކަމަކުން ހިތާމަ ހުރިހާ މަސައްކަތް ބާރުދަ އަޅުގަނޑުމެނަށް ނުވިސްނޭ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުހިނގާމެނުވީ ހިއްވަލާކޮށްލައި. ހަމަވެއްޖެއްވެސް އެންމެ ރަނގަޅު އޮޑިޓަރ

ޖެންޓަލްމަނާ ރިޗާޑްގައި މިތާ ތިބި ބަހެއް މީހުން މަސައްކަތްތަކާއި ފަހަރަކަށްފަހު އޮތީ. އެކަމަކު
އެއްވެސް ކަމެއް ނުވި ކުރިމަތިވި އެޖެހި އެޖެހެނީ ޖެންޓަލްމަން ރިޗާޑުން ފަހަރަކުރައްވާފަ. ސަރުކާރުގެ
މިފަދަ މުއައްސަސާތައް މިފަދަ ބަހެއް ހަވާލު މިތާ ވާހަކަ އޮތީ. ކަންތަ މިހެއްގެ މަސައްކަތް
ފޮނުއްވައިސާފީގެ އެއް މާއްދާއިން އެޖެހި ޖެންޓަލްމަނަށް ހިމާޔަތް ލިބޭގޮތަށް ފޮނުއްވައިސާފީން
އަނެއް މާއްދާއިން ކަންތަ މިހެއްގެ މަސައްކަތް ކުރެއް ސާބިތުވާނޭ ނުވަތަ އެހީތެރި ކުރެއް ނަމޫ
މިހެއްކަމުގެ ބަލާ ހަމަ މާއްދާގެ އަމާކަށް ހަމަ މިތާނަގައި މިތާ ހުރިހާ ބާރުތަކުން ހަމަގެ
އަސާސީ ޤާނޫނުއަސާސީ. އެހެންވީމާ ދަށް އެއީ ހުއްދަދެއް ނޫން. ހަމަވާއިރުގެ ތިބި މަސައްކަތް
ފުރަތަމަ ބެލި ސަރަޙައްދު ތަކުލީފުއަލުން ތި ރިޗާޑްގައި ބަލާ އެއްގެ މިހާރު ނުވެސް އިންސާފް. މިތަނުން
ސަރަޙައްދު ތަކުލީފު ނަގައިގެން ތި މަސައްކަތް ބެލި އިނގޭތޯ. ދެން އެއްގެ ބާރުގެ ކަނޑަނޑައި. އޭގެ
އަދުލުއިންސާފު ބާރުވެރިކަމަކީ އެއްޗީ އިއްތިފާޤުވެފައިވާ މަސައްކަތުގެ އެއްޗީ. އަދި މިހާރުގެ
މަސައްކަތް ކުރެއް ސާބިތުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ އަދުގެ ޙައްޤުތަކާ މަޖިލީހުގެ ފުރަބަދުތަކުގެ
ހައިސިއްޔަތުން އަދުގެ ޙައްޤު ހަމަ ގެއްލުމެއް ނުލާނެ އިނގޭތޯ. މިތާނަގައި ތިއްބަވި
ފުރަބަދުތަކަށް. އެހެންވީމާ އެއީ ވަރަށް ތާވަލް އެހެރީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އަދުގެ ޙައްޤު ފުރަތަކީ
ކަނޑައެޅުން ސާބިތުވާ މަސައްކަތްތަކުގެ މިނިވަން ދަރިން ތިއްބަވި ފުރަބަދުތަކުގެ
ހުޅުރުމާލެ ދެއްތެރިކަމަށް ސަރަހައްދުގެ އަދުގެ ޙައްޤު އެއީ ޤާނޫނުގެ ހިމަޔަތް މިސާލަކަށް
އަދުގެ ހައްޤުތަކަށް ކުރެވިދާނެ ނަމުނަގާތަކަށް ނުހަނުހަރާއްލީ. އެހެންވީމާ އަދުގެ ހައްޤުގެ ބެހޭ އިން
ބެރުއަން ދެއްވާނެ. އަދުގެ ހައްޤުގެ ދުވަސް ހަމަ މިދިޔަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފޮނުއްވައިސާފީގައި
މިފާއިތު މިހެން އެކަމާ ޖެހިގެނުގެ ރަނގަޅަށް ބެލުމުގެ ރައްޔިތުން. ޖެހިގެން ރިޕޯޓުގެ ފަހަރަކުން އެއްޗީ
މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަލާ ކަނޑައެޅުމަށް ފަހު. ބަލަހައްޓާ މިގޮތުން އެތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށް
ބާރުލިބޭ ހައިސިއްޔަތުން ނަގާ. އެޖެހި ޖެންޓަލްމަން ކަރުދާހުގައި ބަޔާންކުރެވިފައި
ބެލޭ ބަޔާންކުރެއް ހުރި ފަހަރު ކަނޑައެޅުމަށްކަން އަދުގެ ހައްޤުގެ ބަލަހައްޓާ ޙައްޤުގެ ބަލާ މުއައްސަސާ
ގެއްލުމެއް ކަރުދާހެއް ރަނގަޅު ފުރަބަދުކުރަން ނެރެފައި ޚިދުމަތް ބޭނުމަށް ލިބުމާ ފަރުމާކަން ތިޔަ
އަމާޒަށް ބަލަހައްޓާ ކަމަށް ބުނެވޭނެ މަޖިލީހުގެ ފަހަރު ސަރަހައްދުގައި. އެކަމަކު ބާރު އޮތް
މަސައްކަތް. މިގޮތަށް ރަތަ މިނިސްޓަރ ފަރުމާ ނުވެސް. ތިޔަ ނުހަނު ދިނުމަށް ފަހު ރައްޔިތުން
ތިބެގެން ބަލަހައްޓާ ގެއްލުމުގެ ވާހަކައެއް. ފަހު ހަމަ މުއައްސަސާ ފޮނުއްވާ އިނގޭތޯ ބަހުގެ
އަދި ހަމަ ދެއްވި މަޖިލީހުގެ ކަމަށް. ޖެހިގެން ޖެންޓަލްމަން މިފަދަ މަސައްކަތް ކަނޑައެޅުން

އެއްބޭފުޅަކު ވާހަކަފުޅު ވިދާޅުވި މިމައްސަލަ މިތަނަށް ވަދެވަޑައި އޮތް ގޮތާއި ދޭތެރޭގައި ވެސް ހިތްޕުޅު ހަމަޖެހިގެން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 99 ވަނަ މާއްދާ ބައްލަވާ. ކޮންމެ ދިވެހިރައްޔިތެއްގެ ހައްޤު އޮތްކަމުގާ މަސައްކަތެއް އުޖޫރަކާވަންޏާ މަސައްކަތެއް ފެއްދުން އެއީ. ދެން އެދާންވާ ކޮމްޕީއަކަށް އެމައްސަލަ އަންނާނެ. 99 ވަނަ މާއްދާގައި ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ހުރިހާ ބާރުލުން ވިދާޅުވެ ބައްލަވާ. މައްސަލައެއް އަންނަނީ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގައި ހުންނަ މީހަކު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ތާސްކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން މައްސަލަ ފޮނުވަން ކޮމިޝަނުން ފޮނުވާނީ ނޫނިއްޔާ އެކޮމިޝަނުގައި ހިމެނޭ މީހަކު އަމިއްލަ ފައިދާއަށް ހައިސިއްޔަތުންވެސް ބޮޑު ގުޅޭ އެކަމުގައި ހިނގާއިރު އެކަމަށް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އެޅޭނެ ނުކުރެވިގެން އޭނާ މައްސަލަ ފަސްކުރާތޯ ނޫނީ ނުފޮނުވާނޭ. އެއީ ސުވާލަކީ ފުލުހުން ނިންމި ކޮމިޝަނުގައި ހިމެނޭ މެންބަރަކަށްވިއަސް ތުހުމަތު ނިސްބަތީ މިކަންތައްތަކަށް ހިންގާއިރު އެބަ ހިނގޭ ބޮޑެތި ގޯސްކަމެއް. މިހިރީ މިމައްސަލައަށް. އެކަމަކު ކޮމިޝަނުގައި މައްސަލަ ބެލުމާއި ކޮމިޝަނުން ގޮސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި ބައްދަލުކުރުމާއި ކޮމިޝަނުގެ އެތައް މައްސަލަތަކެއް ހިނގައިފަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި މުއާމަލާތްކޮށްގެން. އެހެންވީމާ އެހިސާބުން ފުލުހުން ނިންމި މިސާލަކަށް ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތު އެބަޔަކަށް ފިޔަވަޅު މިމައްސަލަ މަޖިލީހުގެ އެޓެންޝަނަށް މި ގެންނަ. އެހެންވީމާ އަމިއްލަ ފައިދާއަށް ހައިސިއްޔަތުން އަދި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގައި ހިމެނޭ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގައި ހިމެނޭ މީހަކު ދިނަސް 99 ގެ މާއްދާގެ ދަށުން އެމާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލަ ފައްދާފަ މިއޮތީ. ދެން އަދި އެފައްދާފަ އޮއްވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްބަސްވުމު ވޯޓު ނުދިން. އަނެއް އެއްގޮތް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން އަނގަ އެންޖީއޯވެސް ކޮންމެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އެހެންވީމާ ގޭގައި ހިނގާލީ އެގޮސް ބަދަލުތަކުގެ މަޖިލީހުގެ އެޓެންޝަނަށް ގެނައުމަކީ ކަން ނޫން. އަނެއްކާ ގެންނަ އުސޫލުވި ގޯސްކަމެއްވެސް ނޫން. އުސޫލާއި ދޭތެރޭގައި ދުރުހިޖި ކޮމިޓީން ބަލާފަ އަގާ ޒިޔާރަތެއް އަގާ. އެކަމަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ސަބްސްޓެންޓިވް ޕްރޮސެސްތަކެއް އެބަހިނގާ. ޕްރޮސެސް ހިނގާ ކަމަރުވަނަގެ އޭނާވީ ކޮންމެ މެންބަރަކަށްވެ ގާޒިމު އެމައްސަލަ މިތަނަށް ފޮނުވުން. މުޅި ކޮމިޝަނުން އެކަން ނިންމައިގެން ކުރަން އެއީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ކޯޓަށް ފޮނުވާ މައްސަލަތައް ނިންމާ ގޮތް. އެހެންވީމާ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި އެހާ ބޮޑު މައްސަލައެއް ނޫން. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އުޅެނީ މި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓުގައި ނޫނިއްޔާ މި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ބަލާފަ ހުރި ދިރާސާތަކުގައި މިފާހަގަކޮށްލައި ހުރި މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ހަމަ އެންމެ މައްސަލައެއް ތިބޭފުޅުންނަށް

ދަންނަވާލާނަން. އެންމެ ބޮޑަށް އަޑުގަނޑު މިތާނގައި މިދެއްކެނީ އޮޑިޓްރިޕޯޓުން ކުރި ދަރުމަތުގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓްރިޕޯޓުން ކުރި ދަރުމަތު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަޒީރުންގެ ވިދާޅުވި ބަސްދުރ ތޮރާ ވީމާ ތިމަންނަނަ އޮންނާނީ އޮފީހަން ދައްކަނޑާ ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކާފައި އޮންނާނީ. ފުރަތަމަ ލެއިންބޯން ކުރަމުންގެންދިޔަ ވިއުއަޔާ އަދި މިހާރުވެސް ލެއިންބޯން ކުރަމުންގެންދާ ވިއުއަޔާ ތިމަންނަގެ ރަސްމީ ދަރުބާރު. އަދިވެސް ލެއިންބޯން ކުރާ ވިއުއަޔާ ރަސްމީ ދަރުބާރު. އަޑުގަނޑުވެސް މި ކުއްސޮޝަން މިކުރަނީ ރަސްމީ ދަރުބާރުކަމަށްވާތީ ކޮބައިތޯ ސޯލާޖީ އޮޅު ވޯކާ. ކޮބައިތޯ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވަޒީރުގެމަތިންބޭކައި ރަސްމީ ދަރުބާރުކަމަން އިނގޭތޯ އެއްވެސް ތިއްބެވި ނޯޓް އޮޑިޓްރިޕޯޓް ނަމޯ އަދިވެސް. ދެން ރިކޯ ވިދާޅުވީ. ދެން ވިދާޅުވީ ތިމަންނައަށް ކޮންމެ އިރަށް ކޮންމެހަނަކަށް ތިމަންނަ އަމިއްލައަށް ނިންމާލާ އެކަށް ރަސްމީ ދަރުމުރަ ކޮންމެގޮތަކަށް އޮފީހަށް ފޮނުވާފައި އޮންނަ ކޮންމެހެން ގުޅުމެއް ނެތް. ހަމަ މިތާނގެ އެން ރިކޯޑް ވިދާޅުވީމަ އެއްޗީ. އެހެންވީމާ ތިމަންނަ އަދަދުތައް ކުރިއޭ. ތިމަންނަ ކުރި ބ.އަތޮޅު އާދަފުޅުގައި އޮޑިޓްގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރި. އެހެންވީމާ އެންމެ ރަނގަޅު އެހިސާބުން އަޑުގަނޑުވެސް މިނަގަނީ ރަސްމީ ދަރުބާރުކަމަށް. ރަސްމީ ދަރުބާރުކަމަށް ލެއިންބޯންކުރާކަމަށްވާތީ ދެން ބަސްދުރ ފުލުހާ އަދިވެސް ޔައުކުރަނީ އަމިއްލައަށް ފައިސާ ދައްކާނުވޭ. ރަސްމީ ދަރުބާރުވެއްޖެއްޔާ ރަސްމީ ދަރުބާރުގެ ގޮތުގައި ގެންދަންވީއެއްނުން. ފައިސާ ދައްކާކަން ނުޖެހޭ އަމިއްލައަކަން. އެއްޗީ ފައިސާވެސް ދައްކާފައި. މިއުފެދުން އުޅޭ މައްސަލައާ ފައިސާ ދައްކާ ދައްކަމުންދަނީ އެކި ބަޔަކުދަށުން ހޯދުމުގައި ހަދަން ހަދައިގެން ނުކުތް މައްސަލަ. އަޑުގަނޑު އެހިސާބުކަން ދަކަންވެސް ބޭނުންމެއް ނޫން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މިތަނަން ވަޒީރުން ލެއިންޖެހުން ކުރެއްވި ތިމަންނަ ކުރެއްވީ ރަސްމީ ދަރުބާރު. ރިކޯޑް ބައްލަވާ މިހާރުވެސް. އެކަމަކު ރަސްމީ ދަރުބާރު ކުރައްވާފައިވާ ޔައުމިއްޔާތަ ރަސްމީ ދަރުބާރު އަމިއްލަ ދަރުބާރުކަމަށް ބުނުމަކަށްކުރާ އިރު ޔައުކުރަނީ އެފަދަ ދައްކަވާކަމަށް. ހަމަ ރަސްމީ ދަރުބާރުގެ ކުޑަކަން ލެއިންބޯން ކުރައްވަނީ ތިއްބަވައި ނުވޭތޯ. އެކަމަކު އެފަދަ ދައްކަވާގޮތް ކަނޑައަޅައި ހުށަހަޅައި މިވަނީ އަރ ގަސްތަކަލ އޮޑިޓް-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަން ބައަކު ފޮއްޓަލަ. އެހިސާބުން މިކަން މިހިނގަނީ. ދެން އޮތީ ކޮށްދޭ ކޮޅު ބޭނުންކުރައްވާ މައްސަލަ. ބަލަ ފާސްކުރުމުގައި ބޭނުންކަން ނުޖެހޭ ގޭގެ ގަވަރނަރުސް ހުރިހާ އެއްޗެއް. އެވަރުގެ ފާސްކުރައް ނަލާ ހެދިދަ. އެކަމަކު ކޮންމެ މިހާރާތަކުން އެނގޭނެ އަދިގަނޑުމެން ލެއިންބޯން ކުރާ ޕްރޮސަސް ދައްލަވާގެ ފާލިއްޔަތު ފާސްކުރު އެއްޗީ. ދައްކަވާގެ މުދަލުއް ގަވާސާއި ބޭނުމެއް ނުކުރަމުން އެލިހާގެ އަމިއްލަ ކަމްއުކުރާކަމެއް.

އެވަރުންނޭގެ އޮޅިބަރު ޤާނޫނުތަކުގައި ކަމަށްވާންޏާ އަދުގަނޑުމުންނަކަށްނުގެ ބުނާން އެއްކޮށް. އަމިއްލަ
ކުރެވިބ ކާގެ އެއޮތީ އޮޅިބަރު ޤާނޫނަށް އޮޅުފުގެ ކުރެވިބ ކާގެ އެއޮތީ. އެއަކުންނުގެ އަމިއްލަ
ވިޔަފާރިއެއް ނުކުރެއްވޭން. އަމިއްލަ ބޭނުން އެއްކިއްސާއެއް ނުހުރުން. އަދި ފަހުން
ރިވެތަސްކުރެއްވިޔަސް. ފުރަތަމަ ބޭނުންކުރާ ހިސާބުން އަމިއްލަ އެއްކޮށް ގަނޑަނޑް ބޭނުންކުރާ
ހިސާބުން އެ ވަގުތުބުކުރަނީ ކާގެ އޮފީ އެމީހާސް. އެކަމުންބުންސް ހުރިހާ ފުރިހަސްވީފް އެބައްލަވާ.
ކާކުތ ކުގެ ކުރުއްޖަކަށްވެސް ނޫނީގެން އެ ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ އެމީހުންގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަކަށް
ނުކުރެވޭނެ. އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ބޭނުންކަމާއި އޮރިޖިނަލް ސަރުކާރުގެ ތަރުގައި އަބުރު ރިވެތަސް
ކުރުމަކުން ކުރައްނުކުރާ ކަމަކަށް ސާބިތުނުވާނީ ކަމަނާކުނމު. ކަނޑައެޅޭ ކަނޑަފަހެ. ދެން އޮތީ ފަހަރާ
އަނބުރާ ދައްކާފައެ. ވަގުތު ވައްކަން ކުރިމަ ޕާއްލެވޭ. ފަހަރާ އަނބުރާދިނުމަ ވައްކަން
ނުކުރާކަމަށް ވާތީ. ނުވާނެ އެހެންނަމެ. އެހެންނަމަ އެ ފަހަރާ އެއޮތީ ބޭނުންކުރި ހިސާބުން ކުރެވިބ
ކާގެން އަމިއްލަ ތަކެއް ގޮތުމަށް ބޭނުންކުރި ހިސާބުން އެއޮތީ ފުރަތަމަ ވައިލާގަން ހަދާފައެ. ދެން
މި ބިލްއެ އަދުވާއެކު ކާއްކޮށް އޮތީ މި ފުރުސަ. ކަސްބަމަސް ގެއްބިވެސް އެއޮތީ ބޭރު ކާރުފަ.
ކަސްބަމަސް ގެއްބިވެސް ނުދައްކާ. ދެން މިވެދާން ކަސްބަމަސް ގެއްބި ގަޑުވާކަން ތިމަންނަ
ކުރިކަފައްނުން. އެ ހިނާއްތަ އަދުގަނޑުމުން ފާނުނުތަކާ އެއްގޮތަށް މިކަންކުރައްވިކަމަށް ބެލެވޭ.
ދެން އޮތީ މާލިއްޔަތު ފާނުން. ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ފާނުނަކީ ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކަށް
ވާޖިބު ފާނުނެއް. ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކާއި ގަވާއިދާ ހިނގަނޑުގެ ފާނުނެއް އެއީ. އަނެއްކާ
ފިޔަވަޅު މިނިސްބަރުވެސް އެދޭނީ. ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ފާނުނުގަ އޮޅިބަރު ޤާނޫނުތަކަން ވަކި
ބަޖެޓެއް މިހުރިހާކަމެއްވެސް ކުރިވެސް އަދުގަނޑުމުން އެ ފާނުނު ކޮށްމެއެއް އިސްބަރުފުރިބެއް
ނުކުރު އެއްފަހަރު އެ ފަހަރާގެ ގެއްކަން ދެން ދައުލަތުގެ
މާލިއްޔަތު ފާނުނުގެ އެއެއް މާއްދާތަކު ނުހިނގާނެ ކަމަކަށްބުނު އެއްވެސް ފާނުނެއް ނުނުނު.
އެއްވެސް މާއްދާއެއް ނުނުނު. ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ފާނުނުގެ ހުރިހާ މާއްދާއެއް ހުރިހާ
މުއައްސަސާއެއްގެ ވައްކަން ހިމެނުން އިނގޭ. އެހެންނަމަ އަނެއްކާ ނުނުގެވުނުވެސް އެއީ
އަދުގަނޑުގަން ފަބުލުކުރަމު ގޮތަން ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ބޭނުންކަމަށް އެހެން
ނުވެސް ނުނުގެވެން. އެކަމަކު އަދުގަނޑު މިދަންނަވާ ހަމަ އެކަމު ކުއްލަ ކަމަކަށް ބައްލަވާނެ.
އޮޅިބަރު ދަންނަ. އޮޅިބަރު ދަންނަން އެކަނި ވިސްނުމުސް މިބުނީ ޕަބްލިކް ސަރުކާރު ދަންނަ.
އެކަމު މިއަހަރުސް މިބުނީ ބަސްޖިއްބާ މަޖްލީސް އަމިއްލަ ފަހަރާ ދަންނަވާލީ. ކަނޑަތަޅު ކުރުނުމަ

ދުވަހުގައެއްސަރި. އަޅުގަނޑުމެންވެސް ހަމަ ސަލާމަތުގެ ބެހެއްޓި ހުރެގެންދެއްތޯ މި ވާހަކަ ދައްކަންވީ. ދެން އާދީ ކުރިޔެދ ކާއ ބާނުނުކޮށްކުރެން އަދިއްޔާ ތިޔައި ގޮނޑަން. އެއްޗެ ރަނގަޅު ދެން އިންސާނުންނަށްވެސް ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތަކަށް. އެކަމަކު އެންމެ އިންސާނުންނަށްވެސް އޭނާނަންޖެހޭތޯ. ކިޔައި އިންސާނުންގެޕިމަތި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންސާނުންގެ މި ގޮތަކަށްމިޖެހިއްޔާ. ދެން އިންސާނުންގެވެސް އޮޅުގެންނުވާނެ. އެކަމަކު އިންސާނުންގެވެސް އޮޅުގެންނުވާނެ. އަދިއްޔާ ތިޔާގެ ގަނޑުއިރު އިތުރުގެ އެކަށީގެ ދަށުން ދައްކަނުޖެހޭ ޖެހިޖެވެސް ނުދައްކާ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމަ އާޖެހެ ޖެހެނަވާއިން ކޮނިނޫ ކަމުއްކުރަތް އެހެން އާދޭސް ގަނޑުއޮވެކަކަމުވެސް އިތުރުގެ އެކަށީގެ ޖެހިއްޖެއަސް ކަކުރަނުރަ އެތޮރަ އަދިއްޔާ ކިޔަބުކަ ކަތެޖެހޭމުން އެތުރުކަރު އެއްޅަވަކަވެސް އިތުރުގެ ޖެހިއްޖެއަސް ކަކުރަނުރަ އެކަން ބަލަންނުރި ކިޔާ އެ ދަ ސާފު އާދޭސްސުން އޭނަ ކަވެރިވާކަމަވެސްޖާ ދެންކޮށްވާ އަޅުގަނޑުމެން މިތަދައްކަނީ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑު ގޮބުލުކުރާ ގޮތަށްވާނެގެ މި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާފައިވާ ކަމެއްސަލާއެއް. އެހެންނަމަވެސް އިބޫމުން އެދިވަޖެހިއްޖެނަމަ ގޮތުގެމަތިން އާޖެހެ ޖެހެނަވާ ކިތަނަން ގަނޑު އޭނާގެ ބަޔައް ހަދަމަނ. އޭނަ ދައްކާ އެއްވެސް ވާހަކައެއް މިއިން އެއްވެސް ކަމެއް ނުހިނގާ ކަމަކަން އޭނައަށް ސާބިތުއްވާ. ހިނގާފައިވާ އެކަމަކު އޭގެ ރަށްވަށަފައި އޭނަ ދެއްވާ. ރަށަވަށަ ދައްވި ވެރިކަން އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކަން މި ގާރާގެކުރަމުންނެ. އެ ރަށަވަށަ ދައްވިދައްވިނުން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެނިގެއް މިހާރު އިނގޭތޯ ޖެހިވެސް މި ފޮނުވީތ ނުދައްކާކަން. އޭގެ ކިރިން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އިނގޭ މައްސަލައާއްސުން އެއީ. އެހެންވީމަ އެހެންނުރިކަން މީ ވެރިން ކުރިއަރާފައި އާދި މައްސަލައާއެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިންދާއަކީ މިމައްސަލަ މަޖިލީހުން ރިފަރުކުރުން. މަޖިލީހުން ނިންމާ ސަރުސަރީވިލ ފާސްކޮށްދީ އަޅުގަނޑުވެސް ބާރުމައްސުން ކޮންމެހެން އިތުބާރު ނުކުރަކުރެ ވަޒީރު ނަގާކަންވެސް ނުހުސްކުރީ. މަޖިލީހުން ނިންމުވިޔަން އާ ބި ސީ ޑީވަން ޑީވަން ފައިވައި އާޖެހެ ޖެހެނަވާއަން އެޅުމަން ތިމަންނަމެން ލާފައިދޭ. މަޖިލީހުން ނިންމާފައިވާ އަޅުގަނޑު ފައިން. އެކަމަކު މި ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެން ތިބެގެން މިކަން ކުރާ ކޮމިޓީއާ ހަމައިން ރިޕޯޓު ނިންމާފަ މަޖިލީހަށްހުށަހަޅާ އެއްޗީ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްދީ. އެ ފާސްކުރި ކުރުމުގެ ބަދަލުގައިވެސް ނުކުރާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަ ދެއްކެވުން: އާދެ، 3 ބޭފުޅަކަށް ފުރުޞަތު އަރުވަންޖެހޭ. ދެވަނަ ފުރުޞަތު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ އިލްޔާސް ދެން ރިޔާޒް ރަޝީދު ދެން ހަމްޒާ. އެއަށްފަހު އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ނިންމާލާނަން.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ، އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަން އެބަޖެހޭ މި ޤަރާރު ހުށަހެޅި ދުވަހު ވޯޓަށް އެއްސެވި ކުރެއްވީމާ. އަޅުގަނޑުމެން އެދުނު ޖަލްސާގެ މިޝަން ވޯޓުލާން ވޯޓަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ. ގަޑިއަށް 2:30 ވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ކޮންމެހެން ކުރާނީ ސުންގަޑި ހާދަ ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ދޮކު ޝަރީފު ހުށަހަޅުއްވާފަ. ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް އަޅުގަނޑާއި ހަމަޖެހޭ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ނަޝީދުވެސް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ މިއަދާ ވިދާޅުވި ބިރުގަންނަ އަސްބާބު މިގެންދަނީ އެހެންވީމަ މިއަދު ގަޑިއަށް ޖަލްސާ ނިންމާލަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ނިންމާލުމުން ދެން ގަޑި ގޮވައިގެ އަޅުގަނޑުމެން ކޯރަމް ނިންމަނީ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ނިންމާލާނީ ކޯރަމް ހަމަވާތީ އަޅުގަނޑުމެން ނުހުރި. ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު ފަހަރު އެއްސަވައިގެން މި ގޮތުގައި ޢަމަލުކޮށްގެން ފާސްކުރެވިދާނެ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން 3 މިނެޓް ކައިރީގަ ހަމަ ދެން ހުއްޓާލާނީ…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު ހަމަ އިންޓަރޕްރެޓް ކޮށްގެން ބޭނުން މި ރަޝީދުގައި ހިލާފު ވާހަކައެއް ވިދާޅުވީމާ. އެހެންވީމަ ކޮންޓެކްސްޓުގައި މިއަދުގެ ރިޕޯޓުކުރަން ފެންނަން ވޯޓް ނަގާ ކުރެވޭނެ. އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ ކޯރަމް ކުރިއަށްގެންދާނަމަ. އަޅުގަނޑު މިހާރު އައިސްއިރުން 2:20 ހިނގައިދިޔަ އިނގޭތޯ. ކޯރަމް ނިންމާލަމުން 2:30 އަށް މިހާރު ގެނެސް 2:20 ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބަލާއިރު. ދެން އަޅުގަނޑު މިއަންނައިސް ހަމަ އިދިކޮޅު ހަމަޖެހޭ އަޅުގަނޑަށް ފެނިއްޖެ. ހަމަޖެހިގެން މިކަމާ ދެކެވިއްޖެނަމަ. އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން ކޯރަމްގެ ކޯރަމް ހަމަނުވާތީ. ބައިވެރި ހަމަ ވެއިގެންކަންނޫން. އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ. ކުރީ ބޭނުމަކާ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަކަމުގައި ކުރިއްޔާ ގެދޮށް. ދެން ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވިދާޅުވާ ވިދާޅުވުމަކީ މިޝަނެއް ޖަލްސާއަށް ވަޑައިގެންނެވިޔާ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރައްވާފައެއްނުން. ކުރަން ހަމަވާ ޖަލްސާއެއްގެ ބޭނުމެއް. ބޭނުންވާނޭގޮތަން ބޭނުން ކުރަމުން 5 މިނެޓުވަން ބޭނުމުގެ ހާލަތުގައި. އަ ބޭނުމެއް ކުރިއަށްދާނެ ދެން އިންސާނުން ދެން ބަޔަކަށްދޭނެ. އެހެންވީމަ މި ހަމަޖެހޭ ޖަލްސާ ނިންމާލަމާ. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދަން އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ ކޯރަމް ނިމެއްޖެ. ވަޑައިގެންނެވިއްޔާ. ހަމަ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން

މިތާ ގޮތް ބެހޭގޮތުގައި ކަމަކަށް ހަމަޖެހިފައި ވިދާޅުވެ. ފުރަބަދަށް އަޑުގަނޑު އަރުވާނަން އިތުރުކޮށް ތަރުހީބު
ވާހަކަފުޅު ނިންމަވާލައްވަމުން.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު
އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޑުގަނޑު އަޑުގަނޑެ އުދުވަރު އުކުންތަކެއްތޯ ގޮތުގެ ވާހަކަ އަޑުގަނޑެ މިދަނެގަނީ. ދުރުން
މުޤައްރިރު ކަންތަކެއްތަކެއް ކުރެއްވި ގޮތް ގެސްވާހަކައެއްދުނީ އަޑުގަނޑު އެއްގޮތަކަށްވެސް
މިދަންނަވަނީ. ދުރުން މުޤައްރިރު މިއަދު ރައްދުދެއްވިކަ އަޑުގަނޑެގެ ހެޔޮ މިހާރު މުޤައްރިރުގެ
މިކަމުގަ ބައިވެރިވެ ނުނުކުތްވެސް. އެހެންވީމަ އަޑުގަނޑުގެ ކަމުއެއްކުރައްވަ އިސްލާމްގެ އުކަކު
އަނބަކަނީ މަކާރާއި ހިތްބަލާ ގެއްލިމާފާ ކަވާމަ އަޑުގަނޑު ކަނބަލުންގެ ގޮތުގެ ކަހަލަ ބައި ގޮތަކަށް
ގެންބަރުންގެ ގޮތަ ބޭފުޅާ ބިރުވެރިކަމާބެހޭ ކަމަކާ އަޑުގަނޑުގެ ސަމާސާ ހޭމުނާއި. އެހެންވީމަ
އަދި ހިސާބުން ފިރިގެންފައިސާ މިއީ މިޔާރު ގެސްފުލަ. ދުރުން މުޤައްރިރު ހުރިހާ ކަމަކީ ހިސާބަކުން
ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއް ރަޙީމް މުޙައްމަދު ޝިޔާމް މިއީ އަނބުރާ މުގެންދަނީއޭ. އަނބުރާ ގެންގޮސްފައިވާ
އެކްސްޓްރާ އެއް އަޑުގަނޑުގެން ކޮމިޓީއަކުން އަދި އެ ފުރާރު ފާސްކުރައްވައިދޭތީވެ ވިހާސް އެ މަކާރާއި
ހިފުމުން ނަމަވެފައި ގޮސްގޮތްފައި ގޮތަކުން އޮތީ އަޑުގަނޑެއިގެ ނަމަވެފައި ވެރިކަން އަޑުގަނޑުގެން
ނިމުމުގެ ފާސްކޮށްފަ އަޑުގަނޑުގެން ނިމޭ އަދި ހިނގާފަދާއި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓް ހަދާފަ ހިނގާފާއިއް
މަޖިލީހުގެ ފުރާޅުގެ ފުރާނަގެން މިއީ. އެހެންވީމަ ފުރާޅުގެ ފުރާނަގެން ހިނގާފަ ނިމުނުގެ އެ ހުރަހެއް
ގެންބަރުގެ އާއި އަނބުރާ ގެންދިޔަ ތަމަށް އަޑުގަނޑު ވާބެދުވުން. އެހެންވީމަ ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއް
ރަޙީމް މި އަނބުރާ ގެންގޮސްގޮސް އެއީ މަސްއޫލުވެރިކަން އަޑުގަނޑުގެން މި ވާހަކަ ދެއްކުނީމުގެނުދެވުނީ.
ދުރުން އެހެންވީމަ އިސްލާމްއީގެ އަޑުގަނޑު ފާސްކުރިފަތަން ބޭނުންވޭ. ދުރަކަށް ކަމަކަށް އަޑުގަނޑު
ހާއްސަކުރިފަތަން ވާހަކަ ފާސްކުރިފަތަން ބޭނުންވީ އަޑުގަނޑުގެން ސަބަބުނުވިމަތީން ބެލި ބެހުމަކީ
ހިސާބުމަކާއި ލިޔުއްވުމާއިންމަކަން ބަލާފަ އަޑުގަނޑުގެން ރިޕޯޓާ ބައިމީހުންނުކުރީ. އަޑުގަނޑުގެން އެ
ބެލިބެހުމަކީ ހަސަން ފުރުޞަތު ފާހަގަ ސަމާލުކަމަ އުޅޭބޭނުމުގައި ރިޕޯޓާގެ ހުރި އެންމެސަމާސާ
އަޑުގަނޑުގެން ބެލި. އަޑުގަނޑުގެން އިތުރަކަށް އެއް ރިޕޯޓާ ހުރިހާ ގޮތުރާއިމެންބަރުންނާއި ކުރަހާގެން
ބެލި ބެލުމާއިންމަން. އެއީ އަޑުގަނޑުގެން އުދުވަރު އެ ބެލިގޮތް. އެހެންވީމަ އެގޮތަށް އަޑުގަނޑުގެން
ބަހަން ހަމައެކަނި އަޑުގަނޑުގެން ހުރިހާ ލިޔުމާއި ބަލާފައި އެހެން ބައެއް މެންބަރުން ވިދާޅުވާ
އަޑުގަނޑު އެކޮމިޓީގައި އިން މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޑުގަނޑު މިދަންނަވާ. އަޑުގަނޑު އޭގެ
ރިޕޯޓުން ދިރާސާ މިގެ އެންމެން ނަމަވެސް ނަންބަރު 1 2 3 ނަމަވެސް އެ އެންމެން ސަމާލުކަން

އުސޫލުގާ ބުނެފަ ހުރި ތިރުންމަކަކަން އެކަނި ބޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އަމަލް އެނެކްސް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ފޮނުވި އެނެކްސްތައް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލިން. އޭގެ ހުރި ތިރުނިރުންމަކަކަން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރަށް ބަލަންޖެހޭ އެއްޗެއްސާ އެ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މިކަހަލަ އިންސްޓިޓިއުޝަންގެ ތަޖުރިބާކުރުންތައް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ބަލަންޖެހޭ އެއްޗަކީ ކޮބައިކަމެއް އަނެއްކާ ނޫންތޯ. އެހެންވީމާ އެއީ އެކަށައަޅާފައި މި އޮޓޮނޮމީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހައިސިއްޔަތުން ބޭނުންވާ ބަޔާން ވުޖޫދުވެފަ އޭރު މިމާއްދާގެ އެބައޮތް ގައި (ނ) މާއްދާގެ ވަނަ 218 ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާގެ ވަނަ 218 ވިދާޅުވާ (ރ) ގައި ބާރުކޮށްދީފައިވާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ފެނިގެން މިއިންނަށް އޮޅުވާ ޖެނެރަލް މަޖިލީހަށް ވަކިވަކިކޮށްދޭ ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖީސީއަކީއަކީ ހާޖަތް ވެރިކަމުގެ މިކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް މި ފުރިހަމަކޮށްފައި ފެނިގެން އަޅުގަނޑުމެން ޖިނާއީ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ބާރު ބަލަހައްޓަވާ އަދި ނޮޅޮމޮ ނަކަނިކަމޮ ހައްދުކަމެއް ބަޔާން ކޮށްދިނުމާއި ޤާނޫނީ ބަލަހައްޓާ އިންތިޒާމު ކަނޑައަޅާ ބަދަލުކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އެއްބައި މިއަދު ހިނގާއިރު ނިޔާ. ދެން އަދުލު އިންސާފު ޝަރީޢަތުގެ ކަންކަމުން ސުލްޠާން ފޮނުވި ގާނޫނީ ގަވާއިދަށް ވިޔަސް ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުން ހިމެނޭ ގޮތެއް މިކަން އޭރު މިހާރު ކުރީގައި މިދެން އޭގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރި ކާޑު. މިފަދަ ކަމެއް އޮތް ކޮމިޝަން ރައީސް އެހީތެރިވެދޭ ކޮމިޓީގެ ބަލަހައްޓާ ކޮމިޝަނުން އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ބާރު އެއީ ރިޔާސަތާ ކުރިން ބަލަހައްޓަނީ އަޅުގަނޑުމެން ދެން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭނީ އެގޮތަށް ހަމަ ހެޔޮ ކަމެއް ކުރާއިރު ކަމެއް އޮތުމުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލައިލެވޭ ކަމެއް ހަމައެކަނި. އޭގެ ބަދަލުގައި ބަލަހައްޓައިދޭ އޭނަ ހުރިކަމެއް ނޫން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓާ ބަޔަކު ހަމަ މިހެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޝަނުން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލުމުން ހިންގޭނެ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ޖިނާއީ ޝަރީޢަތް ހިންގާ ބާރު މިކަމާ ގުޅިގެން ކޮމިޝަނުން މި ރަސްމީ ބަދަލު ހަމަހަމަކޮށްދިނުން ރަސްމީ ގަވާއިދުން ހަމަތަކެއް ހަދައިގެން ގޮތުގައި ޤާނޫނުގައި އެބަ ބަލަހައްޓަނީ ޤާނޫނުގައި ބަޔާން އަދި ޤާނޫނުގެ ދާއިރާގެ ބަލަހައްޓަ ފަރާތް ބޭނުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ނުބަލާ މިކަމުގެ ހިއްސާކުރުމަށް ބަލަހައްޓަނީ ކޮމިޓީގެ ބަލަހައްޓާ ކަމެއް ބޮޑު އިސްލާމީ ކަމަކުން ސަބަބު ކަނޑައަޅާ ރިޔާސަތުގެ ރައްޔިތުން ރަސްމީ ގަވާއިދު ސަރުކާރުގެ ހިންގާ ގޮތުން ހަމަތަކެއް ކޮމިޝަނުގެ ހައިސިއްޔަތު ވަކިން. ހިތާމަވެގެން ގެއްލިގެން ހިމަނާފައިވާން އަދި ކޮމިޓީގެ އިތުރުކަމުގެ ކޮމިޝަނުން ނިންމާފަ ނުވޭ. އެއްކަމަކު ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަޅުގަނޑު މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ އިދާރީ ގޮތުން

މަސްވެރިކަމާއި ރައްޔިތުންގެ ތާޢަތާއި މަސްލަހަތު އިސްކަންދޭނެކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އެކަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަންތައްތަކުގެ ހަމަޖެހޭ ރަނގަޅު ބަލާ
އެކަންތައްތައް ކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް ކުރެވިގެން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ނުހެން މިކަންކުރުމަކީ
އެކަން ކުރަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް ޖަވާބުދާރީވާނުލާ ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާ
އެޖަވާބުދާރީވާ ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން އެނގިގެންނޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

އާދެ، އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ދެކެވުނު ބަހުސްތަކަށް ޝުކުރު. އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.
އެހެންނަމަވެސް އިޤްތިޞާދު ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު މިޙާލަތަށް ނިސްބަތްވާ
އެންމެ ފުރަތަމަ ދައުލަތަށް ރުހުމެއް ނުލިބޭ ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު މުޅިންވެސް ބަރޯސާވެފައި
މިއަދާ ހަމައަށް ސިޔާސީ އޮނިގަނޑު ތަފާތު މަސައްކަތް ކުރެވިގެން ކުރިއަށް ދިއުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް
އެޅޭ ކަންތައްތައް އެކުލެވޭ މަސައްކަތެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެހެން ފަރާތްތަކާއި ބަހުސް ކުރުމަށް
ކުރައްވާ ޤަވާޢިދަށް ފަރާތްތަކަށް އެހެން ބަހުސްގައި ބައިވެރިވާ ބައެއް ފަރާތްތައް މިހާރު ގައިމު
ޖަމާއަތް އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމަށް. މިހެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި
ސިޔާސީ ދުސްތޫރާއި ހަމަ ޤާނޫނު އަސާސީގައި މުހިންމު ކަމެއް ސިޔާސީ ދާއިރާގެ ތަރައްޤީ
އެހެނިހެން ރާއްޖޭގެ ތަފާތު އެކި ރަށްރަށުގެ ދަށްމިންވަރު އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ދާއިރާތަކުގެ
ބޭނުމެއް ޤާނޫނީ ނިޒާމާއި ސިޔާސީ ބަހުސްތައް ރައްޔިތުން ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް ކުރިއަށް
ޤާނޫނީ ގޮތުން އެ ބަދަލުތައް ގެނެސް ޒަމާނީ ގޮތުން ދިރިއުޅޭ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި
ކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑުމެން ގެނެވޭ ތަރައްޤީ ކުރިއަށް ދެވޭނެ ރާސްތާ އެޅޭނެ ސިޔާސީ މަގު.
މިއަދު ސިޔާސީ ބަހުސްތަކުގެ ބައިގައި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ
އެއްކޮށް ދެންނެވީކަމަށް. މި މިކަން ހިނގައިދޭ. މި ހަމަގައި ބަލައިލުން މުހިންމު ކަމެއް. މި
ބަލައިލުން މުހިންމު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖަވާބު ދެއްވުން އެދިލައްވަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ދެއްވުން
މިއަދުވެސް ރައީސް ޝުކުރިއްޔާއަށް.

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން މިކަންތައް ބަލައިގަތުން ވަރަށް ދައުލަތާ ވަރަށްގިނަ ދެވަނަ ފަހަރަށް. ދެން
އަޅުގަނޑު ކުރިމަތިލާނެ އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީ ގޮތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރިއަށް
މިހިސާބު ދެއްވަމުން ގެނދާނެ ގޮތް މަޝްވަރާ ކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް އެކަން

މަޖިލީހަށް ފޮނުވަން ދެން މިކޮމިޓީން އެއީ އެކަން ނިންމާފަ މިހާރު. އެކަން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަމު.
އެހެންނަމަވެސް ކޮމިޓީވެސް އިބޫގެ ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކޮށްފަ އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގަ އަޅުގަނޑު
އެކަމާ އިނދިކޮޅު. އެހެން ނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އިތުރަށް މިކަން ބެލުމަށްޓަކައި ހުރިހާ ކޮޅަކުން
ބަލާފަ ދުސްތޫރާ އަޅުގަނޑުމެން މިކަންކުރާކަން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަން. ދެން މިކޮމިޓީން ނިންމި
އިބޫ އެދިން މަޢުލޫމާތުގެ އަލީގައި މިތަނުން ހަމަ ސަބަބް ކޮމިޓީއެއް ނުގެ އެ ކޮމިޓީގައި
އަޅުގަނޑު އެ ކޮމިޓީގެ މުޒާހަރާކުރަކަން ހުރި. އިޚްތިލާފު ހުންނަނީ. އަބްދުﷲ އަޙްމަދު ޢަލީމް ހުންނަނީ
އަދި ސަލީމް ހުންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަން ހަމަ ލިބުނު ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއްގެ އަލީގަ
އަޅުގަނޑުމެން މިކަންތައްތައް ބެލީ. ބެލުމުންފަހުގެ ބެލި ހުރިހާއެއްޗެއް މިއޮތީ ސާފުކޮށް އިނގެން.
ދެން މިއަދު ރިޕޯޓު ޖެންޑަރު ޖަވާބުދާރީ ދެއްވައިދީ. ހަމަހަމަކަމާއިއެކު މިކަންތައް
އެންޓިކޮރަޕްޝަން ބޯޑުން ބަލަމުން އެބަދޭ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑު މިއަދު ހުށަހެޅުން ފާހަގަ އެންމެ
ފުރަތަމަ މިއަދު ފާހަގަކޮށް އަޅުގަނޑު ދެންނެވި އަޅުގަނޑުމެން މިހެން މި އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަ
ވަރަށް ހަރުކަށި މިޢަނާ ވަޒީރުން ފާހަގަކުރުމު ދެއްކުވި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. އެކަން އަޅުގަނޑު
ކޮމިޓީވެސް ކޮންމެހެން ކުރަނީ. މިހާރުވެސް ކޮންމެވެސް. ދެން ޤާނޫނުއަސާސީގަ ހަމަ އެބަބުނާކަން
އަޅުގަނޑުމެން ދެންބުނުން އަޅުގަނޑުމެންވެސް މިގޮ ނުވާކަމެއްވެސް ނުކުރެވޭ އަދިއެއް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
ވާހަކަދެއްކިއިރު ނަގައި ފިޔަވަޅެއްނުވޭ. 4 މިހާރު މިކޮމިޓީގެ. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑުމެންވެސް މިހެންނަނީ
މާލީ ބިރުން މިކަމާ. އެހެންވީމަ ހަމަ އެހެންމެ ދެންމެގެ ނަޝީދު ވާހަކަފުޅުގަވެސް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އަރިއަށް މަސްވަރާކުރުމު އެކުލެވޭ ބައްދަލު މިދަ ދިގިލީން. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް
ބައްދަލު އެއްވެސް މިހާއްގެ ބޮޑުގެ ސިފާ އެކަން ފެނުނުވާގޮތަށް އެކަން އެޅުމަކީ ދުރަކަށްމެ އެއީ.
އަޅުގަނޑުވެސް. އަޅުގަނޑު މިއުޅެނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މަޖުބޫރުން ވިސްނާވަކިކުރަނީ. އަޅުގަނޑުގެ
ނަޒަރު އެ މަޖުލީހުގެ ކޮންސިޓިއުޝަނަލް އަޅުގަނޑު އެކަނިކަމާ މަޖުލިހެއްވެސް ނޫން އެއިރާދަ. އަޅުގަނޑަކަށް އެ
މަޖުލީ ލިބިނިއްވާސަންދޭ. އަނެއްކާ އެމަޖުލިސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ އެހެން މިހެންވެސް ނުން.
އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްޚަރާއިލޮބޯއިއަކަނު މިކަން ބެލުމުގަ. މި ކޮމިޓީއަށް މައްސަލަތަކުގަ. އެހެންވީމަ
އަޅުގަނޑު މިކަންބެލި އިންސާފުން. ބަލާފަ އަދިވެސް އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ކުރިއަށް ކޮންމެކަ
ޖިނާއީއަދާލަތުގައި އަދިވެސް އިތުރަށް ބަލާފަ. އެ ސަބަބުތަކާ އަޅުގަނޑު މިހިރީ. އެހެންވީމަ
އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ސާފުކޮށް މިކަންތައްތައް ބެލިން އަދި ހަމަ މިގޮ އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮފީހުން
ކަމެއްގައި ކޮންމެވެސް ކަމެއްގެ އެކަންތައްތަކެއްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން މި ކޮމިޓީގެ

މުޤައްރިރަށް އަދި ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ މިކަންކުރީ ހަމަ ވަރަށް
މިނިވަންކަމާއެކު އަޅުގަނޑުމެން މިކަންކުރީ. ދެން ތާއީދުވެސް ހުންނަނީ. އެހެންވީމަ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުފެއްދުމުގެ އެހީތެރިކަންވެސް ލިބުނު. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑުމެން ޝާމިލުވެސް
އެކަން ވަރަށް ސަޕޯޓް ބާރަ މިކޮލެޖަށް ގެނެސް އަޅުގަނޑުމެން މިދަންނަވަނީ އަދިވެސް
މިއީ މިބަޖެޓުގެ އެންމެ ގިނަ ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވޭ ސެކްޓަރެއް. ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން
ކަމުއްސަނދިކަމަށް. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ނުލިބެ މިގަޑި ވަގުތުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންނަށް
މިއަދުހުންނަ މިކަންކުރަން ވަކިވެއްޖެނަމަވެސް އިންޓަރނޭޝަނަލް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިން މިއަދު ވަރުގަދަ
މީހުން ކުރިއަރާ އަލަތްތަކެއް. ގާޒީ ރަޝީދުގެ ބައިވެރިވުމަށް. ބެލުމަށް ބަރާބަރަށް އަދި
ހަމަ މިސްރަތު ކުރަމުން ބޭއްވި މިހާރުވެސް މިކަމުގައި ޓްރީޓްމަންޓް ޒުވާނުންނާ މި ދުވަހު ދަނީ
ކާރުފިހާރަ ޤާނޫނެއް ބެލެހެއްޓުމަށް ހާސްލްފިކަމާ ބަހާރުވެސް ވަކިކޮށް އަދި ދެކެވުނު
އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ފިކުރުތަކެއް ފެށުނު މުހިންމު ޤަދަރުތަކުގެ ދުވަހެއް ހާއިރު. އަދި އެކުލަވާލަ
މަޤާމުތަކުގެ ސިޔާސީ ޓްރެޝަރު ބަރާބަރު އަޅުގަނޑުމެން ސްޓާފުނަށްވުރެ. އެހެންވީމާ
އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުހަބާ ދަރިވަރުން ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ ދުށް ކުރުމުގެ ކުރިއަރާ
ބާރުވެރިކަމާ ފުޅާކޮށް އިންޓަރ-ކޮލިޖިއޭޓް ކުރިން ޒުވާނުންގެ ކަމުގައިވާ ކޮލިޖް ބެހޭ އަދި ދިރާސާ
މިންނެތް ބައިވެރިވުން އަޅުގަނޑުމެން މި ޓްރޭނިންގް ރާއްޖޭގެ ކޮޅުގައި ހިމެނޭ ސިޔާސީ އިންޓަރ-ކޮލިޖިއޭޓް
ކުރިން މި ހާސިލްކުރެވޭ ޝަރަފު ޤާނޫނީ ދާއިރާއެއް ނޫން. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުން އަދި ދިރާސާ
ކުރުމުގެ ޓްރޭނިންގް ދޭން ކުރިއަށް ސަރުކާރުން ބޭނުމީ. އެހެންވީ އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުން އެކަމަކު
އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރު ވާހަކަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަދަލު ކުރިއަށްދާނެ ބަޖެޓުގެ ގޮތުން ނިކުމެ.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޔުނިވަރސިޓީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އިންސާފުވެރިކަމާ މިހާރުގެ މިދައުރަށް.
އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން އެމްޑީޕީ ޔުނިވަރސިޓީއެއް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިދަރިވަރުން. މި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށްއޮތް ކުރިންމެ އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުން ބޭނުމި މިއަދު
ފަރާތް ނިކަމެތިން މިކަންކުރަމުން. އެހެންނަމަވެސް އަދި ކުރިއަށް ހިމާޔަތްދޭ އުޅޭ ކުރިން ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން އިޖުރާ ފުރުޞަތުތަކުގެ އިޤްތިޞާދު މުސްލިމު ސަރުކާރު ފަށަފައިވާ ދިރާސާ ކުރީ. އެހެންވީމާ
އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަޖެޓް އިޤްތިޞާދު ބަދަލު ބޭނުންވާ ކަމެއް ޝަރުޢީ ކުރުމުގެ ކުރުމުގައި
ވެއްޖެއްޔާ އެކަން ބޮޑުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޕޯސަމެން ވާހަކަދެއްކުން: އާދެ މިހާރުދެން 2:30 ވީ ކަމުގެ ނިޝާނާވަގުތުވެސް ޖެހިއްޖެ އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަން ފުރުސަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައި އޮތް 4 ބޭފުޅުންނަށް ފުރުސަތު އަރުވަން. ދެން އަޅުގަނޑު އެދެން ވަރަށް ބާޒަށް ކުރުކޮށް ވާހަކަކޮޅު ގެންގޮސްދެއްވުމަށް. ފުރަތަމަ ހަމީދާ ދެން އަބްދުﷲ އަބްދުލް ރަހީމް، ދެން ހާރަލް ދެން.

ބިލެހްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އާދަމް، ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ފުރަތަމަމަޅިއަށްވެސް އަޅުގަނޑު

ހަމީދާ ވާހަކަދެއްކުން: އެންމެ ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުއްވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައިވެސް މި ކަމުގެގައި ތިއްބެވި ޗާޓީ މަސްލަހަތެއް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކުން ފެނުނަ ބޭފުޅުންނަށް ވޯޓުދެވޭނެތޯ އެއީ ފުރަތަމަ ސުވާލެއް. އެ ބޭފުޅުން ބައިވެރިވެގެން އެދުއްވި ވޯޓަކީ ސައްޙަ ވޯޓެއްތޯ. އެހެންވީމާ އެއީ ސައްޙަ ވޯޓެއްނޫން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ދެން އިތުރަށް ގަބޫލު އެކިފަރާތްތަކުން އެދުމަކީ ވޯޓު ނެގުމުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ރިޢާޔަތްކުރަން ކަމުގޭގެ މުޤައްރިރު އެ ގެންދިޔުމުގައި ޖިންސާރާރުކަން ކުޑަކަން. އެއީ މިހާ ސީރިއަސް ކަމެއްގައި ވޯޓުނަގަން އުޅުއްވުމުގައި މަޖިލީހުގައި އޮތް ވޯޓެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ބައިވެރިވެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނާޢިލާއިރު މި ވޯޓު މިހާރުވެސް މަޖިލީހުގެ ރިކޯޑުތަކުން ބަލައިފިއްޔާ ވޯޓުނެގިވަގުތު އޮންނާނީ 2:30 ގެ ފަހުން. ވޯޓުޖެހިފަހުން 2:30 ވޯޓުނަގާ ނިންމާލައި އޮތީ އެއީ އަންއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ އެހެން މަސައްކަތްތަކަށް ދިޔުމާއިގުޅިގެން މިކަންތައްތައް ކޮށްލައި ހުސްނަގުމުން ބައެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުވެއްޖެ މުޤައްރިރު ވިދާޅުވެސް އަދި މުޤައްރިރު ވިދާޅުވި ތަރުތީބުގައިވެސް ކޮންނާނަކަމަށް ތިމަން ވިދާޅުވިކަމަށް ތިމަން މަނިކުފާން ވިދާޅުވީ ހަމަ ކަމުގެ ކުރިއަށްގެންދާނަކަމަށް. އެކަމަކު އެވޯޓު ނެގިގޮތް ރަނގަޅެއް ނޫން. ދެވަނަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ދި ތަނަކުން މި މަސައްކަތްކުރައްވަން ގެންދިޔަ މަސައްކަތް. މިހާރު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންނަށްވެސް މިކަން އެބަގެންދަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް އެބަގެންދަން. ދެންމެ ރިޕޯޓް ރަޝީދުވެސް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ވިޔަފާރި ވާހަކަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޕޯޓް ރަޝީދު ވިދާޅުވިފަރާތުން ދެ ތަނަކުން މިމަސައްކަތް ގެންދިޔުން މިއީ ކޮންކަހަލަ ކަމެއްތޯ. އަޅުގަނޑުމެންވެސް ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދަންވީތޯ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ފުރުޞަ އޮޅުން ބަލާ މަސައްކަތްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދަންވީ މިތަނުގައި. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑަކަށް ފެންނަނީ އުސޫލުއްގެ ގޮތުން މިކަންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުގެންދެވޭނެކަމަށް މިކޮމިޓީއަށް މިދެންނެވި ސަބަބުތަކާއި ކަމެއް. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން މަސައްކަތަށް އޮޅިބޮޅި ޖެހިގަނެއިގަތް ބައިގަރުން މިދާކަށް ހާއްސަކަން

އެ ހިސާބުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ދެކެވޭ ވާހަކަ. މިހާރު އެ ހިސާބުތަކުން ބައެއްލަފަން އުފެއްދުމުގެ ކާމިޔާބީގެ
މުޤައްރިރު އެވިދާޅުވަނީ އަދި ބަޖެޓުގެ ކަންކަން އެބަހުއްޓޭ. ދެން ކިހިނެއްތޯ އެ ކަންކަން
ނުބަލާލެވޭ. އެ ވިދާޅުވީ ތިމަން މަނިކުފާނު ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަދިވެސް ބަޖެޓުގެ ކަންކަން
އެބަހުރިކަމަށް. ދެން ކިހިނެއްތޯ މި ކުރިއަށްގެންދާނީ. އެ ރަނގަޅަށް ބެލެވިދާނެ އާއްމުކޮށް އެހެންވެއެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން އިންޝާﷲ.

ބިލެތްފަހީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ދީދީ ހަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ބޭނުން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ވާހަކަ ދައްކަމުން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅިގެން
އިޤްތިޞާދީ ކުރުމަށް ނުގެނބޮލާކަމާ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަހަރު ބޭނުންވާ އެތަކުން ވިދާޅުވެއްޖެ
އެހެންވީމާ އެއްޗީ ހަމަވާ ގެންގުޅުޅޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން މި
ކުރަންޖެހޭ މުހިންމު ސަރަހައްދު އޭޝިއާ ޖުމްލަ އެއްވެސް ވަރަކަށް ސަރުކާރުގެ ފަންސޭސް
މިސާލަކަށް ކުރައްވާފައި ހުރިތޯ. އެއްވެސް ފަންސާއި މިސާލަކަށް ކުރައްވާފައިވާނެތޯ. މިގޮތުގައި މި އޭޝިއާ
ހަމައެކަނި ޖޯރިކަތް އިސްލާމީކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން މިހަރަކަށް. އާދެ، އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު
ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އާދަޔާ ދައުރާއިބެހޭގޮތުންވެސް ވަގުތީގޮން ވިދާޅުވި މިއަދުގައި
ތިމަންމަނިކުފާނު ކުރެއްވި ދަސްވި ދައުރުފުޅުވާ. އެހެންނަމަވެސް އެދަސްވީ ދައުރުފުޅުގައި
އެހެންބައިކަލް ބައިވެރިވުމާއި ގުޅިގެން ބައިކަލް ވާހަކަދައްކަން ފުރިހަ ތިމަންމަނިކުފާނުގަނޑު
ފުރިޔަވައިގެންވީއޭ އާގައި މަސްވެރިކަން ހުރިހާރޭ އާއި ތިމަންމަނިކުފާނުގެ އަމިއްލަ ޖީބުން ފައިސާ
ދައްކަން އާދެ، އެގޮތަށް. ދެން ކުރެވުނު ކާމިޔާބު ބެހޭގޮތުން އެވިދާޅުވެސް ރައްސަމާން ކުރެވުނު ކާމިޔާ
އެގެންދަވެސް ބައެއްފަހަރު ޖާގަޔާ ފުރުޞަތު ދެވިފައިވާ އަދި ހުއްޓުސަމާން އެޖަބަރު ޖެހުނުކަމުގަ ބޯފުޅުން
އިއްޔަތުބަރު މުޤައްރިރުގެ އަނިޔާވެރިގަނޑުފާނު ރިޔާސީ ޖަލްސާގައި ހުއްޓުސަމާން ކާސް ގެންގުޅުމަކީ
އާރާ އެދުވިގެންވާކަމަށް ނުން. 10 ހަސް ޖަޒީރާކަމުގެ ލިބަރިން އެމީހަކު ހިފައިގެން ގެންގުޅުންޖާ
އެއީ މަނީ ޓެންޑަރިންކަމަކަށް ބެލެވޭ. މަނީ ޓެންޑަރިންކަމަކަށް ބަލާނީ އެއީ ހަމަ ފައިސާ. ދެން
އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އަޑު ވާހަކައަށް ކުރިޔަށް ހާޒިރު ގަޑިސަލާމިގައިވެސް އެވިދާޅުވަނީ ދެން
އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގެ އޭޝިއާ ޗާންދުގައި ވަރަށް ސަލާމަތް އެބަ އޭތި 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
ގައި ބުނެފައި އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާގޮތުގައި އޭޝިއާ ޖުމްލަ އެ ކަންތައްތައް ކުރެއްވުނީ
އެމަނިކުފާނު ހައްދަވާ ގަވާއިދު ދަރުބާރު އެކަންތައްތައް. އެ ގަވާއިދު ދަށުން ދެން، އަޅުގަނޑު

ޚާއްޞަކޮށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤާނޫނުގައި އަދާކުރުމުން އޮންނާނީ މި އިޖުތިމާޢުގައި މަޖިލީހުން ޚާއްޞަކޮށްގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ފިޔަވައި އެ ވެރިކަމެއް ޤާނޫނީ ސަރުކާރުގެ ދިފާޢު. އާދެ ބޭނުންވަނީ މިކަމަށް ބިލުތަކާއި މިކަންކަމަށް މީހުންނަށް އެބޭނުމަކީ ދަސްތޫރީ ގޮތުގައި ހިނގަމުން ދެއްވާކުރުން އެކަމަށް މިޤާނޫނުގައި ނުވާ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެކަންކަން ކުރުމުގެ ކޮންމެވެސް ކުރުވުމަށް އިޚްތިޔާރުތައް ދީފައި އަހަރެން ކަންކަން ހުރުމަށް މިކަމަށް ޝަކުވާތަކެއް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެކަން ކުރެވޭ. އެކަމަށް މި ޤާނޫނުގައި އެބަ ނުދެވުން އަދި ހަމަ ތެދެއް ކަމެއްގެ ބާރުގައި ބާރުތަކެއް މީހުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ... އެކަމަކު އެކަމުގެ ވަކި ކަމެއް. އެކަމަކު ސަރުކާރާއި މީހުން ކުރަން ޤާނޫނު މި ތަނުން. ... ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ... ބެހޭ 152 ވަނަ މާއްދާގައިވެސް ... ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ... ބުނެފައިވާ ... މަޖިލީހުން ... އެކަމަކު ... ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ... ކުރުމަށް ... އެކަމަކު މި މަޖިލީހުން ... ކުރަން ... އެކަމަކު ... ބަލައިގަންނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން: އާދެ ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވަރަށް ކުރުކޮށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާން އިނގޭތޯ.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ... މިއަދު ... ޤާނޫނު ... ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ... މި ... ވާހަކަ. ... އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ... މި ... ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ...

ނިންމަންވެގެން ވޯޓު ނުލުމާ ހިސާބުގައި. އެހެންވީމާ އޭވޯޓު ނުލުމާ ހިސާބަށް މިޖަލްސާ ކުރިއަށްގެންދަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ސިޔާސީ އެއްވެސް ތަނެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މަކަރާ ހީލަތްހަދާ ބަޔަކު އާދަކާބައެއް ނޫން. ޚާއްސަކޮށް އަޅުގަނޑުގެ ފަރާތުން އެކަކަށް ކަމެއް ފުރިޔާއެއް ނޫންނޫން. އަޅުގަނޑު ކޮންފަރިވާ ހުވައި އެއްޗެހި އަޅުގަނޑު އަމަލުކުރުމުން ދާނީ. ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ބައެއް މެންބަރުން އެބޭފުޅުންގެ ބޭރުފުރަތަތް އިތުރުން ބޭއްވޭ ކޮމިޓީމީޓިންތަކުގައި އެކަކަމީ ކަންތައްތައް ކުރައްވާފާނެ. ހަމަ އެހެއްޔެ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ މި ކޮމިޓީގެ ސަބްކޮމިޓީއެއްގެ ރިޕޯޓުގައި ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެއިގެން ސޮއިކުރުމަށްފަހު ފަހުން ވަޒީރެއްގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ނާއިބުރައީސް ވިއްޔާތި ބޭފުޅާވެސް ހަމަ ވިއްޔާވެސް މިހާރު ހަމަޔަގައި އިންސާފުވެއިގެންނޯ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަންޖެހޭ ސޮއިކުރުމަށްފަހު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު މި ގޮތަށް ވާހަކަފުޅު ނިންމައިދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. އަވަހަށް ވާހަކަފުޅު ނިންމާލައްވައިދެއްވުން ދަންނަވަން.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑާބެހޭ ގޮތުން މުޚާތަބުކުރެއްވި ތަރުހީބުކުރެއްވި އަންހެނުންގެ ހައްޤުތަކާ މަޖިލީހުގެ ފްލޯގައި މިކަހަލަ ކަންތައްތަކަށް ބަހުސްކުރެވިފައިވާތީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހައިރާންވޭ ކަރަންޓުގެ ބަދަލުގައި މިއްޔާ. ކޮން ބައެއްތޯ ސިޔާސީ ނުކުތާއެއް މިގޮތަށް ވަކިވެގެންދާނީ. މި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ހައިރާންވާކަމެއް. ދަންނަވާލަން ބޭނުންވީ މިޔަދު ރައްޔިތުންގެ މެންބަރުންނަށް މިހިރަ ބޭނުން އެބޭނުންގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ސިޔާސީ އެއްވެސް މީހެއްގެ ނުފޫޒަކު ބޯލަބަޔަކަށްނުވާނެ. ޕާޓީތަކަކީ މިހާރު ބޯހަލާ. މިސާލަކަށް ޖަމާއަތްތަކުގެ ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑު ހިފައިގެން ހިތުމަކީ މުއްސަނދި އެއްގޮތް. އެއްގޮތަށް މަސްލަހަތު ބުރަބާ އަމާޒަކަ ބޭނުންވާ ހަމަ މުއްސަނދިކަމާއި ބުރަބާ ރިޔާސަތުގައި އެއްގޮތް ރައްޔިތުގެ އެއްގޮތް ބޮޑު ބަދަލުތަކުގައި ހަމަ އެއްގޮތް ބޮޑު ބަދަލުތަކުން. ބޮޑުކަމާ ކަންވަރުގެ ކުރިން ކުރުމާ ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ އެއްގޮތް ބަދަލުވާނެ. އެކަމަކު އެހެންމަގުތަކުގެ ވިއްސަރުވިހާގެ އެއްގޮތް ހަމަވާ އަޅުގަނޑު އެހެން ކުރިއެރުމާކަން ނުބައިކަން. އަދި އެހެން މަޤްސަދުކަމުގެ ކުރިއެރުމާކަން. އެހެން ކުރިއެރުވުމަށް ބުރަބާ ކުރިއެރުވުން އެކަށީގެން މިގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުގެ

ބޭފުޅެއް. އިތުރު އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ނިއިނާނާ އޭރުން ކުރެވިދާ. ނަމުއް އަޑުގަނޑެއް ނުވެބާނަން.
ދެން މިހިސާބުން އަޑުގަނޑު ކުރުކޮށްލާނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ އަޑުގަނޑު ހަމަ އަދިވެސް އެދެން ވަރަށް ކުރުކޮށްލައްވަން. އަޑުގަނޑު ފަހު ދެ ފުރުސަތު މިއަދުވަނީ އެއީ ހާސަލްއަށް ދެން ނިޔާމަވަމުން ސަލާމަން ފުރުސަތުއަދުވަން. މި ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައި ނުގަނޑަވާ ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގަތުމަށް އެބަ އޮތް ގާސިމް އިބްރާހީމް. އަޑުގަނޑު އެބޭފުޅާއަށް ވަރަށް ކުރު ފުރުސަތެއް އަރުވާނަން. އަރުވާފަ މި އަބްދުﷲ އަބްދުލް ރަހީމް ދެންމެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އަޑުގަނޑު ވަކި ކަމެއް ނިންމަން ބޭއްވި ޖަލްސާއެއްގައި މިޖަލްސާއަކީ. މިޖަލްސާގައި އަޑުގަނޑު ޖަލްސާކުރާ ގޮތުގައި ނިންމަންވާ ކަނޑައެޅުނީ ބޭރުގެ މީހުން ނިންމާ ނިމިފައި އޮތީ. ދެން އަޑުގަނޑުގެން ފުރުޞަތު ރިޔާސަތު އަޑުގަނޑު މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި މަޝްވަރާ ކޮށްފައި ނިމިފައި އޮތް ވޯޓު ސަރުކާރާއި ބޭރުގެ ކުރި ސަރަހައްދު އަޑުގަނޑު މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި މަޝްވަރާ ކޮށްފައި އަޑުގަނޑު ފުރުޞަތު ރިޔާސަތު އަޑުގަނޑު ފުރުވާނަން. އަޑުގަނޑު ގާސިމްއަށް ފުރުސަތު އަރުވަން.

ނޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މި އަޑުގަނޑު ހަމަ ރިޔާސަތުން ދަށްކޮށްލެއްވި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އޭރުގެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި އަޑުގަނޑަށް ނިސްބަތްކުރެވުނު ބައެއް ވާހަކަފުޅުތައް ވިދާޅުވެއްޖެ. އަޑުގަނޑު ހަމަ ޑިމޮކްރެޓިކް މިއީ ހަމަ ހިތްވާ އަދިން އަޑުގަނޑު ޑިމޮކްރެޓިކް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކުރުކުރުންތައް ކުރުގެންވެސް އަޑުގަނޑު ވޯޓުދޭ ގޮތަކާ ކައިރީ ކައިރި ކުޅިގަނޑެއް ކައިރި. ޕާޓީ އިންތިޚާބުގެ 33 ވަނަ މާއްދާ އެދެނުގެ ނަމާ އަސާސީ ރައްކާތެރިކުރުމުގައި ކޮމިޓީގެ ހައްޤު ކޮށްދީ މިހަކަށް ލިބިގެންވާގޮތައި އަދި ޕާޓީ އިންތިޚާބުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެއީ އެމީހަކާ ކުރެއް ކޮށްލިބިން އެކަށިގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝަރުޢީއް ނުތި ޝަރީޢަތުގެ ސާބިތުކުރުކުރުވާނަމަ އެމީހަކީ ކުރައްނަތި މިހެއްކަމުގައި ބެލުމުގެ ހައްޤުވެއްވެ. އެދޭކަމަކީ ހަމަ އަޑުގަނޑު ޑިމޮކްރެޓިކް ކަނޑައެޅިއެޅިއެވެ. އެހެންވީމާ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ކުރިމަތިކުރަންޖެހޭ ކުރިމަތިކުރުމުގެ ޝަރުޢީ އަޑުގަނޑު ދިޔައުކުރަނީއެއްނޫން. އެހެންނަމަވެސް އަޑުގަނޑު ދެއްކެވީވަރަކައިގެ ރިޔާއި ރަޝީދު އަޑުގަނޑުމެން ޕާޓީ އިންތިޚާބު 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަޑުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅިގެން ނިންމާއިރުގައި އަދި އަޑުގަނޑުމެން ގަވާއިދުގެ 26 ވަނަ މައްދާއާއި ގަވާއިދުގެ 122 ވަނަ މާއްދާގަ ކަނޑައެޅިގެން

އެބަދުން އެމީހުންގެ ޖާނީ މަސްތެރަށްގެ އުކަމުގައި އުކުޅެވިގެންވާކަމަކަށް އެމިހަކު ވާޅި ދިގެންނެވާނެއެވެ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކުގައި އެބަ ބާރު ލިބިގެން ޖާގައިއެ ނުވަތަ މިކަންތައްތަށް ބަލަހުން އެބަތިބި. އެހެންވީމާ އެމީހުންގެ ކުރިމަތީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ނިންމުންތަކަކީ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ނުޖެހިހުރި ނިންމުންތަކެއްކަމަށްވުން އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެދޭ އެދުމެކެވެ. އެކަންވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިދަންނަވާ އާޚިރު ރިޕޯޓުތަކުގައި އެބޭބޭފުޅުންގެ ނަސްދުފު ހިމެނިފައިވާ ބޭފުޅުން ކުރެއްވުންތަކާއި އަދިވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އެހެންނަމަވެސް އެބޭފުޅުން ބައިވެރިވުމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމުލަބައިކައި ތިބޭނެ އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތަކާ ނިންމައިގެންނެވެ. އެހެންވީމާ އެއްޗެއް ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނިންމައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅޭ އިސްލާހީ ދިރާސާއެއް ފަރާތްތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާނެއެވެ. އެހެންވީމާ މިކަންކަމާގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނަން ޖެހޭނެއެވެ. މި ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކަށް މުސްތަޤްބަލުގައި އެހެންމީހުން ބަލާ ދިރާސާކުރާނެ ކަންތައްތަކެކެވެ. އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ އަދިވެސް އަބްދުﷲ ރަޝީދު ހަމަ މި މަޖިލީހުގައި އަރިހުގައި ގެންދިޔަ ވާހަކައަށް އިންސާފުކުރުމަށްޓަކައި ނޫނީ. އެހެންވީމާ މީ ހަމަ އަޅުގަނޑު ފަހަރަކަށް ނިންމުމަށްޓަކައި. ނޫނީ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ގެންދަން. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ބޭނުންވޭ ދެންމެ އަބްދުﷲ ޝާހިދުގެ ވާހަކަފުޅުގައިވެސް ވިދާޅުވި ސިފަތްތަށް ބޭނުންފުޅުވެސް އެކުލެވޭ ގޮތަކަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ އިޚްތިޔާރު ކުރެއްވުމުގެ މަސައްކަތް ނިމުނީ. އެހެންނަމަވެސް ބައެއްކަހަލަ ޤާނޫނީ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ ކަމަށްވާތީ މިކަންކަން ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ އެ ފަހަރުގައި ކުރީގެ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ކަމަށް އަބްދުﷲ ޝާހިދު އެ ވިދާޅުވި. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީ މަޖިލީހުން ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެދުން މި އެ ފަރުވާތެރިކަން ހުށަހެޅުން ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ޤާނޫނީ އިސްލާހު މިކަންކަމާއި މިބައިގެ ކޮމިޝަނުން ދެކޭ ބޭނުންތަކުގައިވެސް. އެ އިސްލާހު ގެންދިޔުމަށް ކަންކަމާގުޅޭ ބާރުތަކުގެ އެކުލެވުން. އެހެންވީމާ، ދެވި މިމަޖިލީހުގެ ޤާނޫނީ އޮތް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ސަލާމަތް ހަމަ ވާޒިފާ ނޫނީކަމަށް ޢަބްދުﷲ ޝާހިދުގެ ވާހަކަފުޅުން ދެކޭތީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކޮށްލަން. އެހެންވީމާ، އެއިސްލާހުތަކަށް ތާއީދުކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މިވާހަކައިން ބާރުތަކުގެ އިޚްތިޔާރުގައި އެ ވަރަށް ކަންކަމާބެހޭކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ނިންމާލަމުން ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް މި ދިވެހި

ބައްޔަކަށް ދެއްކި ފުރިހަމަކަން އަޅުގަނޑު އިޚްތިޔާރުކުރާ ބައްޔަކަށް. ދެން އޮޅުވާލި ޝަރީޢަތުގެ
ނޫން އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީރުކުއްލިއަށް ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ފުރުސަތުދޭތީގެ ރައީސް
ކުރުގައިވީނަމަވެސް، ކޯޓުގެ ޤާނޫނުގެ ކުރުވީމަ ޙާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިނިވަންކަމާއިއެކު
އޮޅުވާލާ މަސައްކަތް ވަކިކުރަން ފާޚާދަން ޤީރިޢަތާ އަޅުގަނޑުމެން ފާޚާދަމެވެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ސަލީމް ވަރަށް ކުރުކޮށް އިނގޭތޯ.

ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދެ، އަޅުގަނޑު ދެންމެ ކާނަލް ނަޝީދު، ކާނަލްއާއި ނޫން މުޙައްމަދު ނަޝީދު.
އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ދި މާއްދާއަކުންވެސް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެން އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް
މީހެއްގެ މައްސަލަ އެކަކަށް ތަޙުޤީޤާތު ނުކުރެވޭނެކަން. ދެން އެ ބަދަލުތަކެއް ނުވެސް އެގޮތުންކަން.
އެހެންވީމާ، ދެން އޮފީހެއްގައި ހިފެހެއްޓުމާއި އެހެން ތިބޭނެ އިތުރު ދަރަޖަތަކެއް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން
ދަންނަވާލަންއޮތީ އޮޅުވާލި ޤާނޫނުއަސާސީ ބައްޕަޓެއް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ވަޒީފާދިނުމަށް ވަރަށް
ސާފުކޮށް އެމަނިކުފާނު މިޤާނޫނުގައި އެއްބަޔަކު ކުރީ ޤާބިލްކަމާއިއެކުގައި. އެމަނިކުފާނު
އެކަންކަމާކުރި އިދާރީގޮތުން. އޭރު އެއްވެސް ވަކި ބައިވެރިވާކަން އެމަނިކުފާނަކަށް
ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމައެކަނި އެމަނިކުފާނު ނަގާ މަޖުބޫރުކުރާ ސަލާމްގެ ބައެއް ބޮޑެތި
ވަސީލަތް އިންތިޚާބުގެ ބައެއް ކަންތައްތައް ނިންމަވާލައި ކުރިކަމަށް. އެހެންކަމަކަށް
އާދެ މަނަވާ އެމަނިކުފާނަށް އެއްޗެއް ހިންގުމުގެ ފާރަވެރިކަމުގައިވެސް ނުވިއްޔާ. ކުރިޔާކަމެއް
އޮތުމަށް ނުބައިކޮށް ހިނގުމަށް ދީފައިވާ އެމަނިކުފާނަށް އިންތިޚާބުތަކަށް އޮތުމަށް
ނުބައިކަމެއް ހިނގާކަމެއް. އިޒްޒަތް ދަރަނިދާރު ހިޔާރުވެރި، ހިނގާކަމެއް. އެއްވެސްކަމެއް
އެމަނިކުފާނަކަށް އިންތިޚާބުތަކަކާ. އެކަމަކު އެމަނިކުފާނު އެ ހުރިހާ ދަތުރުތަކުގެވެސް
ހުރެވެސް ހާއްސަ. ދެން އެއްމެހާ ހުރެވެސް ދަނީހާ ހުރެވެސް. އެހެންވީމާ، މިއީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޒަބަރުދުސްތުރުކުރާ ވަޒީރުކަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮޅުވާ ރިޔާސަތުން
އެއްވެސް ހަމަތަކާ އަޅުގަނޑު ނުދަނަކަށް އޮޅުވާ ޤާނޫނުއަސާސީ ބައްޕަޓެއް އެއްޗެހިގައި އޮޅުވާ
ޤާނޫނު އަޅުގަނޑުގެ ހަން ހާމަކަށް ހާސިލްކުރުމަށް ނުނިންމާ އެހެނެއް. އެއްވެސް ބާރުވެރިކަމުގައި. އޮޅުވާ
ޤާނޫނު ހަމަވާކަމުގައިވެސް މިގޮތަށް މިނޫން އެހެން އެއްވެސް ރިޔާސަތުކަމުގައި އަޙްމަދުމަން
އަޅުގަނޑު ނުދަނުކުރިން އިނގޭތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، ހުކުމުން އެ ބަޣާވާތުކުރުމުންދާއިރުގައި

އެއާއި ގުޅުންހުރި މީސްމީހުންނައް ގެންގޮސް ސުވާލުކޮށްފުމަކީ އެއީ އެމީހާގެ މައްސަލަ ކަންތައް ސާބިތުވިޔައެއްނޫން. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުވެސް އޮބްޖެކްޓް ޖެންޓަލްމަނާއި ދޮގުހަދާގައި ޗާޖިޝީޓައް ނުން. އަޅުގަނޑު އެދުވަނީ ސަލާންވެސްކުރިން އޮބްޖެކްޓް ޖެންޓަލްމަނަން އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން މެޖިސްޓްރޭޓު ކަނޑައަޅާފައި މިހާރަކަށް ބައްލަވާލެއްވުމަށް ޖާގަ ދެއްވާނީ އަދި ޗެޒޮނުގެ ބަސްފުޅުތަކާ ބައްދަލުވެސް، މެޖިސްޓްރޭޓު ހިމެނުގެ ބަޔާންތަކުން ސިލްވާއި އަރިދުގެ ލިޔުން ހިންގުމުން އަޅުގަނޑު ބަޔާނާއި ހުށަހެޅިގެން. ހާމަ ޝަރީއަތްކުރައްވަން ނިންމެވުން. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރިންވެސް ކަންމަތީގެ ބަޔާންތަކުން މެޖިސްޓްރޭޓު ޖެންޑާ ކަމަށް ގޮތައްވެސް އަރިހަކަށް ބައްޕަ އެއްވެސް މެޖިސްޓްރޭޓު މިތިބެވޭ އުޅޭ ނިމޭ ބަޔާން ނުކުތުމުގެ އިޖުތިމާޢީ މަސްއޫލިއްޔަތު މަޤާމު މަސައްކަތުގެ އިރުޝާދު ބަރާބަރުނުވާ އެ ފުރިހަމަވާނެ އެއްބަސްވާ ޔަގީން. ދެން އެމީހަކު ނުބައްދަލުވާ އެސަބަ މައްސަލަ ނިމި އެއްވެސް ކުރަމ. އެސަބަ މައްސަލަ އަދި ސާބިތުވާކަމަށް އެ ހިމެނޭ މީހުން ވެފައި ވެފައެއް. އެ ހިމެނޭ މީހުން ވެފައި ނުވެއެވ. އޮނަރަބަލް، ޕްރޮސެކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާ ވާހަކަތަކުން އެފަދަ ބަޔާންތަކުން ޖެއްސުމެއް ޖަޑްޖް ޕްރޮސިކިއުޝަން ޖެނެރަލް ނުވަތަ ސުވާލު. އޮނަރަބަލް، ޕްރޮސެކިއުޓަރ ސަރވިސް މިނިވަން އެއްބަސްވެ ޙަވާލާދީ، މިޒާން ޚިޔާލުވާ މަޖިލިސްގެ ރައްޔިތުންގެ ޙައްގު ފާހަގަކުރަންވާނެ. އޮނަރަބަލް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލު ކުރަން އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ޓާރގެޓް ކުރެވެނީ މަޖިލިސް ގަވާއިދުތަކާ ބަޔާނަށް. ޖެނެރަލް ސާލިހު ޖެނެރަލް އިސްވެރިން ޤާނޫނުއަސާސީން. މަގުން ކަމަށް ސަޔާ ޙާލަތު ޝާޓުގެ ޙައްގު. ދެން އަޅުގަނޑު ޤާނޫނު ވަކިބަޔަކަށް ހުދު ހަދާ އަޅުގަނޑު ޖެނެރަލް ހިމެނުމަކީ ހަމަ އަދަބު މަޖިލިސްއެއްގެ ވާހަކަ ނުހިމެނުން.

ރިޕޯސަރުން ވާހަކަދައްކަވުން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް.

ޗެއަރޕާސަން ދެއްކެވި މަޢުލޫމާތު: އޮނަރަބަލް، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ހުށަހަޅާ އޮނަރ ކޮށްދެއްވާ.

އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދައްކެވުން:

ރިޕޯސަރުން ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ވަރަށް ބޮޑު ސަބަބެއް މިއަދުވެސް ދެކެވޭ ސުލްޙަވެރިކަން. ވަރަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެދެން.

މާމިގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދެ، ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ރައީސް އުއްތޫމް ދަންނަވާލަން އުޅޭނީ މިއާ ޢިއްޒަތްތެރި

ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: މެންބަރަކު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް ރައްދުދިނުމަށްޓަކައި ނޫން. އަޅުގަނޑަށްވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބާރުތަކެއްވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަމެއް ނިންމުމުގެ ސަރަހައްދުގެ މަޖިލީހުގައި، ސަރަހައްދުގެ މަރުޙަލާގައި މަސައްކަތް އުޅެނީ ކޮންކަމަކަށް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު، އެއާއި ހިލާފަށް ރައީސް ދެކެނީ ކަމެއް ނުކުރެވޭނެކަމަށް ރައީސް ޤަވާޢިދުގައި، އެކަމަކު މިއާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ދައްކާލި ވާހަކަފުޅުގައި އެއްޗެއް-ކަރަންޓް ފެށުން ބޭނުން ބައްލަވާށެވެ މަސައްކަތާއިގުޅޭ މިމަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ކޮންމެހެން ވެސް ވާނީކަމަށް ނުވޭ، ވާހަކަ ދަންނަވާލާނީ ހެއްޔެވެ. ދެން ރައީސް އެހެން މާބޮޑު އެއްޗެހިތަކެއް އާދޭސްކުރަމުން ނުވަތަ. މިއަދު ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުން ރައީސަކަށް މި އާދަވެސް. ދެން ރައީސް ޤަވާޢިދާއި ޚިލާފުވާގޮތަށް މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ފުރަތަމަ ކުރުމުގައި މިދިޔަދުވަސް ޤާނޫނުއަސާސީން ހުރަސްއަޅާ ކަންތައްތައް ރައީސްގެ ބަލަންޖެހޭކަމަށް ރައީސް ދަންނަވާލާފައިވާ އެކަމަކާ ފުރުސަތު އެދުނީ. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ރައީސަކަށް ހިތަކީ ހަމަ ބިލެއް ވިދާޅުވި މެންބަރަކުވެސް އެކަން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. އެ ރައީސަކަށް އެކަން ފާހަގަކުރެވުނު. ދެން ރައީސް މިހާރު ސާބިތު މިޖެހުނީ މި ނިންމާލަނީ. ދެން ރައީސް ޖަލްސާއެއް ބާއްވާ ބޭނުމެއް ފަހުން އަންގާލަނީ. ހުރި ބާރުތަކެއް ވަނީ، މިއަދު ނޫން ދެއްކޭ... އާދެ، އޭގެ ދުވަސް ޖަލްސާ، އެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ދުވަސް ޖަލްސާއެއްގެ ގޮތުގައި ބާއްވާ ޖަލްސާއެއް އޭގެ. ދެން ވަޑައިގެންނެވި ހުރި ބާރުތަކަށްވެސް އަދި އަޅުގަނޑުވެސް ވަޑައިގެންނެވި ބާރުތަކުގެ ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް ރައީސް ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން.